

П. Г. Удхаус

Лелите не са джентълмени

Глава 1

Петната по гърдите ми привлякоха моето внимание, докато бях в банята и пеех, ако не ме лъже паметта, арията на тореадора от „Кармен“. Бяха розови като ранна утринна зора и предизвикаха у мен подчертана загриженост. Не че съм суетен мъж, но ще пища, ала няма да се съглася да крача по света луничав кат гепард. Веднъж чух Джеймс да употребява това сравнение, а гепард трябва да е порода кучета. (Сравнението е от поемата на Кийтс „Ламия“ (1820). – Б. пр.)

– Джеймс – рекох на масата за закуска, – имам петна по гърдите.

– Наистина ли, сър?

– Розови.

– Наистина ли, сър?

– Видът им хич не ми допада.

– Напълно разбираемо предубеждение, сър. Мога ли да се осведомя дали сърбят?

– Като че да.

– Не бих ви препоръчал да ги чешете.

– Не съм съгласен с теб. Човек трябва да държи петната си изкъсо.

Спомни си думите на поета.

– Моля, сър?

– Имам предвид Огдън Наш, (Фредерик Огдън Наш (1902–71) – американски поет-хуморист. – Б. пр.) написал вдъхновена поема в защита на чесането. Коя е Барбара Фричи, Джеймс?

– Една дама, играла немалка роля в Американската гражданска война, сър.

– Жена с характер, предполагам, на чиито препоръки можеш да се осланияш?

– Винаги съм смятал така, сър.

– Чуй тогава какво казва за нея поетът Наш: „Чудесно момиче Барбара беше. Все ще се почеше там, дето я сърбеше.“ Но аз няма да се задоволя с едното чесане, Бийч. Ще прибягна и до квалифицирана лекарска помощ.

– Много благоразумно решение, сър.

Проблемът беше там, че като се изключи едно морбили в самото начало на жизненото ми поприще, аз открай време се наслаждавам на такъв железен организъм, че не познавам къорав лекар. Но за щастие се

сетих, че моето американско другарче Типтън Плимсол, с което предната вечер бяхме отпразнували царски неговия годеж за Вероника, единствената щерка на полковник и лейди Хърмайъни Уедж от замъка Бландингс в Шропшир, ми бе споменало за един, който някога го бил вдигнал на крака. Отидох до телефона да се осведомя за името и адреса на този ескулап.

Типтън не отговори на позвъняването ми незабавно, а когато го стори, ме направи на мат и мас-кара, задето съм го вдигнал по нощите. Но щом си изля възмутената душа и аз успях да взема думата, ми влезе напълно в положението. Десет минути по-късно се върнах при Джийвс с нужната информация.

– Току-що говорих с господин Плимсол, Джийвс, и всичко е тип-топ. Съветът му е без да губя нитомиг да установя контакт с медицинско лице на име Е. Джимпсън Мъргатройд. Той казва, че ако търся бъкащо от слънчева радост докторче, което ще ме ръгне в ребрата със стетоскопа и ще ми разкаже вица за двамата ирландци Пат и Майк, а след него и она за двамата шотландци Мак и Санди, то Е. Джимпсън не бил моят тип, но затова пък ако ми е нужен изцерител на петната ми, то без съмнение бил. Както личи, самият Типтън неотдавна е имал същия проблем и Мъргатройд го закърпил за нула време. Тъй че звънни му, ако обичаш, докато аз се прехвърля от тия дрехи в нещо по-така, и ми запази час.

След като се изхлузих от пуловера и памучния панталон, в които бях закусвал, Джийвс ме уведоми, че Е. Джимпсън можел да ме приеме в единайсет. Благодарих му и го помолих да каже в гаража да изкарат колата към единайсет без четвърт.

– Малко по-рано, сър, ако приемете моето предложение – отвърна той. – Заради задръстванията, сър. Дали няма да е по-добре да вземете такси?

– Не, и ще ти кажа защо. След доктора смятам да отскоча с колата до Брайтън за глътка морски въздух. А и движението няма да е по-натоварено от всеки друг път.

– Боя се, че не сте прав, сър. Тази сутрин ще се състои протестен марш.

– Господи, пак ли? Тия хора започнаха да ги правят час по час.

– Честотата им безспорно е значителна, сър.

– Да имаш представа за какво протестират тоя път?

– Не, сър. Може да е за едно нещо, а може да е и за друго. Народът подозира, народът негодува, правителството свое поданикът псува.

– Поетът Наш?

– Не, сър. Поетът Херик.

– Доста остро.

– Да, сър.

– Чудя се какво ли са му сторили, за да го разлютят така. Вероятно са го глобили пет лири, задето не си е почистил пушливия комин.

– Колкото до това, нямам информация, сър.

Няколко минути по-късно, седнал в добрия стар спортен кабриолет и настъпил газта към своето randevu с Е. Джимпсън Мъргатройд, аз се чувствах удивително свеж за мъж с петна по гърдите. Беше прекрасна утрин и малко оставаше да си затананикам тра-ла-ла, докато се носех с вятъра по шосето. Но после насреща ми се изпречи протестният марш и отведнъж попаднах в пълен щил. Тогава се облегнах назад и взех да наблюдавам събитията с радушен взор.

Глава 2

За каквото и да протестираха тия юначаги, те явно го вземаха при сърце. Докато се изравня със средните колони, мнозина вече бяха решили, че животинските кръсци са твърде слабо средство, поради което започнаха да изразяват вижданията си с бутилки и павеа. Това явно не зарадва силите на реда, които присъстваха в значителни количества. Трябва да е адски кофти да си полицаи в подобни случаи. Всеки, който има бутилка, може да я запокити по теб, но ако ти я метнеш обратно, на другия ден вестниците гръмват с уводни статии за полицейската бруталност.

Но търпението и на най-благого ченге си има граници и имах чувството, тъй като аз съм врял и кипял в тия работи, че само още два-три прекатурени шлема, и дверите на пъкъла ще забълват огън и жупел. Какво е жупел? Надявах се поне да не ми издраскат боята.

С учудване съзрях начело на шествието едно момиче, което познавах. Всъщност веднъж дори ѝ бях искал ръката. Тя се казваше Ванеса Кук. Срегнах я на един коктейл и сразен от лъчистата ѝ хубост, само две-три минути след като ѝ бях занесъл чаша мартини и кренвиршче на клечка, си рекох: „Бъртрам, тая работа не е като оная. Хващай заека за ушите, момче.“ И в подходящ момент ѝ предложих сливане на компаниите. Но очевидно не бях неин тип, тъй че сделката не се състоя.

Тогава, естествено, преживяването бе потрисащо за един Устър, но сега, обръщайки взор към мъртвото и погребано минало, аз виждах, че моят ангел хранител е бил на своя пост и си е знаел работата. Мисълта ми е, че лъчистата хубост си е едно на ръка, но нещата не свършват дотук. Що за съпружески живот ще е това, ако малката женичка вземе да те влачи всеки ден по протестни маршове, като очаква рамо до рамо с нея да замеряш изпълнителната власт с бирени шишета? Потреперих при мисълта какво е могло да се случи, ако съм бил по-неотразим. Това щеше да ми послужи за добър урок – никога не губи вяра в своя ангел хранител, защото ангелите хранители си знаят работата.

Ванеса Кук се придружаваше от охранен червендалест тип без шапка, в когото разпознах друг стар познайник – О. Дж. (Орло) Портър, с когото навремето живеехме на един и същ етаж в Оксфорд. Като се изключи заемаването на чаша захар и някое и друго „Здрасти“ по стълбите, помежду ни никога не бе съществувала особена близост, тъй като той

беше активен член на Младежкия съюз, където чувах, че се славел с пламенните си крайно леви речи, докато аз се задоволявах с едно покотко и безоблачно съществуване.

Часовете на отдих също не допринасяха за възникването на спонтанна дружба помежду ни, защото неговата представа за див купон бе да се запилее по дъбравите и да наблюдава птици с бинокъла си – едно занимание, което винаги ме е задръствало. Лично аз, ако срещна птица, ѝ махвам приятелски с ръка, колкото да разбере, че ѝ желая доброто, но, виж, да клеча зад храстите и да шпионирам личния ѝ живот – това не е за мен работа. Та думата ми е, че макар с Орло Портър винаги да се бяхме разбирали сносно и все още да се срещаме чат-пат, спокойно можехме да минем и един без друг.

Всички в Оксфорд виждаха в него изгриваща политическа звезда, но той още не беше огрлял небосклона. Засега попрището му бе в една застрахователна компания, обслужваща Лондон и околните графства, където изкарваше насъщния си, навивайки балъците – аз бях един от тях – да си вадят полици за суми, далеч по-големи, отколкото им се искаше. Впрочем пламенните крайно леви речи са добър стаж за един застраховател, тъй като придават на речта му патос и разширяват словесния му запас. Аз например бях един от първите, минали под ножа му, дето има една приказка.

Хвърлянето на бутилки междувременно бе достигнало своя апогей и аз все повече се кахърях за боята си, когато един неочакван инцидент отвлече вниманието ми. Вратата на колата рязко се отвори и тяло на мъж с габарити доста над средните и на видима възраст двайсет и пет – трийсет години, както пишат по вестниците, влетя на задната седалка. Няма да отрека, че си глътнах езика, тъй като един Устър не е свикнал на подобни неща толкова скоро след закуска. Тъкмо се канех да запитам на какво дължа честта, когато видях, че билетчето, което съм изтеглил, е Орло Портър, и заключих, че след като челото на процесията се е скрило от погледа ми, той със слово или жест е наранил чувствата на лондонските сили на реда, което го е подтикнало към скоротечно изтегляне. Цялостният му облик бе на елен рогач, който със запенени от гонитбата хълбоци бленува за прохладен горски вир.

Е, в сърцето на метрополията горските вирове са кът, но аз все пак можех да сторя нещо за изтерзания му дух. Привлякох вниманието му към клубното шалче от „Търтеите“, въргялящо се на седалката, като в същото време му подадох своята шапка. Той си ги сложи и грубата де-гизировка даде резултат. Различни копои надзъртаха през прозорците,

но всички търсеха гологлав мъж, тъй че отминаваха с повесени носове. Аз, разбира се, бях без шапка, но само един поглед към мен бе достатъчен, за да им каже, че няма начин този лъскав светски лъв да е съмнителният субект, когото издирват. Няколко минути поено тълпата се беше разсеяла.

– Карай, Устър – рече Орло. – Дай газ, да те вземат мътните!

Тонът му бе рязък и аз си спомних, че открай време си беше раздрънително момче – пък и кой не би бил, ако му се налагаше да живее дните си под името Орло и да пробутва застраховки, когато призиванието му е да разтърсва Камарата на лордовете с искрометно красноречие. Затова не се засегнах, съобразявайки се с душевния му хал. Подкарах колата, при което той шумно изпуфтя и обърса потно чело.

Не знаех как да постъпя. Той все още пъхтеше като подгонен рогач, а докато някои пъхтящи хора охотно споделят какво ги мъчи, други предпочитат да пазят тактично мълчание. Реших да опитам наслуки.

– Нещо неприятности? – рекох.

– Често става така при тия протестни маршове.

– Какво се случи?

– Халосах едно ченге.

Вече разбирах възбудата му. Халосването на ченгетата е нещо, което човек трябва да прави с мярка, ако не е в състояние изцяло да се въздържа. Поднових разпита.

– Някакъв конкретен повод? Или просто на момента идеята ти се стори добра?

Орло заскърца със зъби. Той беше риж младеж, а по моя опит с червенокосите, от тях винаги се очаква високо кръвно налягане. Кралица Елизабет е имала червена коса и Мери би трябвало да си прехапе езика, преди да ходи да я дразни. (Става дума за Мария Стюарт (1542–87), кралица на Шотландия (1561–67), организираше заговор срещу Елизабет I, претендирайки за английския престол. Пленена и екзекутирана след 19 години в тъмница. – Б. пр)

– Той арестуваше жената, която обичам.

Долових какво може да го е подразнило. Аз самият съм обичал куп жени, макар след време винаги да ми е минавало, и сигурно щях доста да се вкисна, ако видех полицията да закопчават някоя от тях.

– Какво е сторила?

– Водеше шествието заедно с мен и викаше доста, както става в подобни случаи, когато чувствата на едно благородно момиче се разбултуват. Той й каза да си затваря устата. Тя му отвърна, че това е свободна

страна и всеки има право да вика, колкото си иска. Той каза да, ама не и ако вика такива неща, каквито вика тя, и тогава тя го нарече казак и го халоса по главата. Тогава той я арестува и аз също го халосах.

Жал за халосания сержант прониза гърдта ми. Орло, както вече споменах, бе червендалест и охранен, а Ванеса бе едно от ония момичета с едър кокал, които човек няма нужда да изпраща до вкъщи. Ченге, отнесло по един тупаник и от двамата, никога вече нямаше да бъде същото ченге.

Но не това обсебваше мислите ми в този миг. При думите „тя водеше шествието заедно с мен“ аз видимо подскочих. Струваше ми се, че съчетани с репликата „жената, която обичам,“ те можеха да означават само едно.

– Мили Боже – възкликнах. – Ванеса Кук ли е жената, която обичаш?

– Същата.

– Чудесно момиче – казах тогава, убеден, че малко четка не вреди. – А що се отнася до лъчистата хубост, естествено, се класира в първата десетка.

Миг по-късно съжалих, че се бях изсилил толкова, тъй като реакцията на Орло бе крайно нелицеприятна. Очите му се изцъклиха, мятайки в същото време мълнии, сякаш собственикът им аха да произнесе пламенна крайно лява реч.

– Познаваш ли я? – запита той, а гласът му излизаше някак издебело, като на булдог, който се е опитал да глътне цяла пържола, а не е трябвало.

Видях, че се налага да внимавам къде стъпвам, защото онова, което бях чувал Джийвс да нарича „зеленооко чудовище, плюещо върху плътта, с която се храни“ (Така нарича Шекспир ревността в „Отело“. – Б. пр.) явно бе започнало да изпълзва от клетката си, а човек никога не знае къде ще му излезе краят, когато З. Ч. вземе нещата в свои ръце.

– Бегло – рекох. – Много бегло. Срегнахме се за минутка на един коктейл или нещо подобно.

– И това е всичко?

– И това е всичко.

– И не сте били... как да кажа... в някакъв смисъл близки?

– Не, не. Чисто и просто добро-утро-добро-утро-какъв-чудесен-деннали, ако случайно се разминем на улицата.

– Нищо повече?

– Нищо повече.

Бях улучил верния тон. Очите му се прибраха по местата си, а когато заговори, булдогът бе преглътнал пържолата.

– Наричаш я чудесно момиче – каза той. – Това с две думи изразява моето собствено мнение за нея.

– А тя, предполагам, също те цени високо?

– Позна.

– Може би сте дори сгодени?

– Да.

– Е, за много години!

– Но не можем да се оженим заради баща ѝ.

– Опъва се, а?

– Като муле.

– Но какво значение има благословията на бащата в нашия просветен век?

Болезнен израз изплува в очите му и той се сгърчи като ритнат от кон. Явно бях сипал сол в раната.

– Голямо, ако той е попечител на парите ти, а от работата си изкарваш само колкото да не умреш от глад. Чичо Джо ми завеща достатъчно, за да се ожена за двайсет момичета. Той беше съдружник на бащата на Ванеса в един голям хранителен концерн. Но не мога да пипна нито пени, защото той ги остави под опеката на дъртия Кук, а Кук не иска да ми ги даде.

– Защо?

– Не одобрява политическите ми възгледи. Казва, че нямам намерение да хранути разни червени боклуци.

Допускам, че в тази точка от разговора може да съм го изгледал малко накриво. Едва сега разбирах що за стока е и бях доста шокиран, защото хич не си падам по комунистите. И въпреки всичко той ми беше, образно казано, гост, тъй че се ограничих да му кажа, че това сигурно е доста неприятно, а той каза, че да, адски неприятно, и добави, че само белите коси на Кук го спасили от един хубав пердах, което пък иде да покаже, че не е чак толкова лошо на човек да му побелеят косите.

– Освен дето не харесва политическите ми възгледи, той смята още, че аз отбивам Ванеса от правия път. Разбрал от някъде, че тя ходи по протестните маршове, и държи мен отговорен. Ако не съм бил аз, вика, тя никога нямало да върши такива шуротии. И заплашва, че ако се забърка в някоя каша и името ѝ попадне във вестниците, ще я прибере право къщи и ще я държи там, докато не ѝ дойде акълът в главата. Той има голямо мнение в провинцията, където държи цял яхър от

състезателни коне. Може да си го позволи, след като толкова години е скубал бедните сирачета и вдовици.

Тук ми беше на езика да го поправа, изтъквайки, че не е скубане да продаваш на хората месни и зеленчукови консерви на цени, по-ниски отвсякъде другаде, но както вече казах, той ми беше гост, тъй че се въздържах. Хрумна ми мимолетната мисъл, че Ванеса Кук вероятно няма да се задържи още дълго в Лондон, след като е развила навика да налага полицаи, но не я споделих с Орло Портър от нежелание повторно да втрия в раната му сол.

– Но хайде, стига сме говорили за това – рече той, затваряйки темата с трясък. – Вече можеш да ме свалиш където ти е удобно. Благодаря за возенето.

– Няма защо.

– Накъде си се запътил?

– Към Харли Стрийт, (Улица в Лондон, където имат кабинети светилата на медицината – Б. пр.) на лекар. Имам по гърдите петна.

Това разкритие даде твърде удивителен резултат. Лицето му доби остър изпользвачески вид и Орло-любовникът пред очите ми се прибра на склад за понататъшна употреба, отстъпвайки място на Орло акулата-застраховател.

– Петна? – попита той.

– Розови – отвърнах аз.

– Розови петна. Това е сериозно. Най-добре ще е да си извадиш една полица при мен.

Напомних му, че вече съм го сторил, но той поклати глава.

– Не, не. Онази беше само за злополука. Това, което ти трябва сега, е застраховка живот, а за твой късмет – изтъкна Орло, измъквайки от джоба си тесте хартии с жеста на илюзионист, който вади от цилиндъра си заек, – случайно нося една у мен. Подпиши тук, Устър – каза той, като този път в пръстите му се появи писалка.

И магнетизмът му бе тъй силен, че аз подписах там.

Орло изрази одобрение.

– Ти постъпи мъдро, Устър. Каквото и да ти каже лекарят, когато отидеш при него, колкото и кратък да е земният ти дял, за теб остава утехата, че вдовицата и малките ти рожби са осигурени. Свали ме тук, Устър.

Аз го свалих и подкарах отново към Харли Стрийт.

Глава 3

Макар и задържан от протестния марш, аз подраних за доктора и при влизането си в чакалната бях уведомен, че в момента при него има друг господин. Седнах на канапето и тъкмо прелиствах миналогодишен брой на „Илюстрийд Лондон Нюз“, (Консервативно ежемесечно списание, печатащо статии по вътрешна и международна политика, археология, изкуство и т. н., с много фотографии. – Б. Пр.) когато вратата към леговището на Е. Джимпсън Мъргатройд се отвори и отвори се пръкна възрастен образ с едно от онези силно загорели колонизаторски лица, сякаш собственикът му бе навикнал да седи на припек без слънчобран. Той ме разглежда няколко секунди като муха, забучена на карфица, след което, забелязал моето сепване при вида му, рече: „Здрасти“. Бях го разпознал като майор Планк, пътешественик и ръгби-маниак, с когото за последен път се бяхме срещнали в неговата къща в Глостършир, където той ме набеди в опит да му измъкна пет лири чрез измама. Напълно безпочвено обвинение, както едва ли има нужда да споменавам – намеренията ми тогава бяха бели като снощен сняг, ако не дори побели, но въпреки това нещата се усложниха и по всичко личеше, че и сега ще се усложнят. Аз седях в очакване да бъда разобличен и тъкмо се чудех къде ли ще му излезе краят, когато за мое учудване той заговори по най-радушен начин, сякаш бяхме стари бойни дружки.

– А! С вас сме се виждали някъде. Никога не забравям лица. Не се ли казвахте Алън, Алънби, Александър или нещо подобно?

– Устър – отвърнах, облекчен издъно. Бях очаквал болезнена сцена. Той поцъка с език.

– Можех да се закълна, че започва с Ал. От проклетата малария ще да е. Пипнах я в Екваториална Африка и ми се отразява на паметта. Тъй, значи сте си сменили името. Да не ви преследват тайни врагове?

– Не, никакви тайни врагове.

– Обикновено това е причината човек да си смени името. Аз например трябваше да сменя моето, след като застрелях вожда на племето мгомби. При самозащита, разбира се, но върви обяснявай на опечалените му вдовици и роднини, които даваха мило и драго да ме докопат. Ако бяха успели, щяха да ме опекаат жив на бавен огън, а това е нещо, което един мъж се старее да избегне. Но аз ги изиграх. Планк бе името на онзи, когото търсеха, и дори за миг не им мина през ума, че аз вече се

казвам Джордж Бърнард Шоу. Не им сече много пипето по тая част. Е, Устър, как я караш, откакто се видяхме за последен път? Кукурак, а?

– Благодаря, добре съм. Като изключим, че имам петна по гърдите.

– Петна? Лоша работа. Колко са?

Отвърнах, че не съм извършил точно преброяване, но са доста, при което той поклати сериозно глава.

– Или е бубонна чума, или шистосоматоза (Хронично тропическо заболяване, предизвиквано от заразена вода, при което се появяват обриви, сърбежи и т. н. – Б. пр.). На един от моите носачи му избиха такива петна по гърдите и още преди залез-слънце го погребяхме. Налагаше се. Крехки същества са тия туземци, макар че не им личи, като ги гледаш. Хващат всичко, което се въди наоколо – бубонна чума, шистосоматоза, жълта треска, хрема... Е, Устър, радвам се, че се видяхме пак. Бих те поканил на обед, но трябва да бързам за влака. Заминавам за провинцията.

И той ме остави, както можете да се досетите, в известен трепет. Известно е, че Бъртрам Устър е неустрашим мъж, когото не можеш накара току-тъй да си глътне езика, но тези приказки за туземни носачи, погребани преди залез-слънце, възбудиха у мен немалка тревога. А и първият сблъсък с Е. Джимпсън Мъргатройд не допринесе за нейното уталожване. Типтън, който ми го беше описал като дърт темерут, не би могъл да се изрази по-точно. Той имаше тъжни умислени очи, провиснали мустаци и толкова силна прилика с жаба, която още от попова лъжичка не е спирала да съзерцава мрачната страна на живота, че душата ми слезе директно в петите.

При все това, както често се случва, когато опознах Е. Дж. Мъргатройд по-отблизо, той съвсем не се оказа чак такъв гробар, какъвто изглеждаше на пръв поглед. След като ме претегли, върза ми онова гумено нещо на бицепса, премери ми пулса и ме очука отвсякъде като прилежен кълвач, той най-сетне живна и думи на утеха заструиха от усатата му като шампанско от бутилка.

– Не мисля, че имате особени причини за безпокойство – рече.

– Така ли? – отвърнах, възроден. – Значи не е чума или шистосоматоза?

– Разбира се, че не е. Кой идиот ви напълни главата с тия глупости?

– Майор Планк. Мъжът, който беше тук преди мен.

– Не бива да слушате какво ви говорят хората и най-вече Планк. Навремето бяхме съученици. Гламавия Планк, тъй му викахме. Не, петната не са нищо особено. Ще изчезнат сами след няколко дни.

– Златна ви уста – рекох аз, а той каза, че се радвал, задето вече съм по-спокоен.

– Но... – добави.

Това ме попари.

– Но какво?

Той изглеждаше като пророк от местен мащаб, готвещ се да порицае населението за неговите грехове. Впечатлението се създаваше предимно от мустаците, но и веждите допринасяха с каквото можеха – пропуснах да спомена, че бяха рунтави, – и аз долових, че сега вече няма да ми се размине.

– Господин Устър, вие сте нагледен пример за градски младеж.

– О, благодаря – отвърнах, тъй като на човек му е приятно да чуе комплимент.

– И като всички младежи от вашия тип не давате пет пари за своето здраве. Пиете прекалено много.

– Само при специални поводи. Снощи например помагах на едно приятелче да отбележи щастливия завършек на чистата си младежка любов и може леко да съм се наквасил, но това рядко се случва. Устър-Едното Мартини, тъй ми викат близките.

Той не обърна никакво внимание на моето прямо мъжко изказване и равнодушно продължи.

– Пушите прекалено много. Лягате си прекалено късно. Не се движите достатъчно. На вашата възраст би трябвало още да играете ръгби със бившите съученици.

– В моето училище не се играеше ръгби.

– Къде сте учили?

– В Итън.

– О! – каза той, сякаш нямаше особено високо мнение за Итън. – Е, в общи линии, това е. Вие правите всичко онова, което казах. Рушите здравето си по стотици начини. Пълният срив може да настъпи всеки момент.

– Всеки момент? – запитах дрезгаво.

– Да. Освен ако...

– Освен ако? – Ей тази приказка чаках да чуя от самото начало.

– Освен ако не зарежете този нездравословен лондонски живот. Идете в провинцията. Дишайте чист въздух. Лягайте си рано. И се движете колкото се може повече. В противен случай не отговарям за последствията.

Това ме разтърси из основи. Когато един доктор, пък бил той и

мустакат, ти каже, че не отговаря за последствията, значи работата е де-бела. При все това запазих самообладание, защото веднага бях прозрял начин да последвам безболезнено неговия съвет. Бъртрам Устър си е такъв. Ум като бръснач.

– Ще бъде ли приемливо – рекох, – ако отида да погостувам на леля си в Устършир?

Той претегли въпроса ми, почесвайки се по носа със стетоскопа – нещо, което правеше сегиз-тогиз още от началото на разговорката ни. Явно го теглеше към чесането подобно на Барбара Фричи. Поетът Наш много би си паднал по него.

– Не виждам пречки да погостувате на своята леля, стига условията да са подходящи. Къде по-точно в Устършир?

– Близо до Маркет Снодзбъри.

– Въздухът чист ли е?

– Хората пристигат със специални екскурзионни влакове да го дишат.

– И ще водите спокоен живот?

– Ще бъда фактически в безсъзнание.

– Никакво стоене до късно?

– Изключено. Ранна вечеря, малко отмарящо тъпеене над книга или кръстословица – и в леглото.

– В такъв случай заминавайте незабавно.

– Великолепно. Още сега отивам да й позвъня.

Споменатата леля е моята безценна и достойна за всяческа похвала леля Далия – не бива да се бърка с леля ми Агата, която яде натрошени бутилки и е силно заподозряна, че по пълнолуние се обръща на върколак. Леля Далия е най-благата душа, преследвала някога безобидна ли-сица начело на ловна дружинка. Ако някога е ставала на върколак, то той ще е от ония славни жизнерадостни върколаци, с които е истинско удоволствие да пообщува човек.

Бях твърде доволен, че Е. Дж. Мъргатройд ми даде зелена светлина, без да задълбава в планирания ми престой, тъй като един по-обстоен разпит би довел до разобличението, че леля Далия разполага с френски готвач, който няма равен под слънцето, а едва ли е нужно да обяснявам, че първото нещо, което докторът прави с огромна наслада, когато се из-тървеш, че ще гостуваш в къща с френски готвач, е да те сложи на диета.

– Е, тогава да си хващам пътя – рекох, преливайки от радушие и сърдечност. – Хиляди благодарности за отзивчивото съдействие.

Чудесно временце имаме днес. Приятен ден, приятен ден, приятен ден.

Сетне му пъхнах кесия със злато и хукнах да телефонирам на леля Далия. Ходенето до Брайтън за обяд, естествено, отпаднаше. Сега главно-то бе да изкрънкам покана от тази си леля, което невинаги е лека задача. Известни са случаите, когато в някое от по-мрачните си настроения, повлияна, да кажем, от катаклизми сред прислугата, тя ме е питала дали си имам дом, и ако да, то защо, по дяволите, не си стоя в него.

Успях да я хвана след неизбежните затруднения, свързани с обаждането до забравено от Бога място като Маркет Снодзбъри, където телефонистите се набират изключително сред Устърширския клон на фамилията Джукс.

– Здравей, скъпа прародителко – започнах с подмилкващ се тон.

– Здравей, младо леке върху западната цивилизация – отзова се тя с оня звънящ тембър, с който навремето бе завръщала хрътките, отклонили се да гонят зайци. – Какво ти е шукнало на ума, ако изобщо имаш такъв? Казвай бързо, че си стягам багажа.

Това последното хич не ми хареса.

– Багажа ли? Да не заминаваш някъде?

– Да в Съмърсет у едни мои познати, семейство Брискоу.

– О, проклятие!

– Защо?

– Надявах се да ти погостувам.

– Не те огрява, млади Бърти, защото не можеш. Освен ако не искаш да правиш компания на чичо си Том.

Изхъмках на това предложение. Много обичам чичо Том, но идеята да си общуваме само двамцата не ми се усмихна. Той събира старинни сребърни предмети и е склонен да те приковава с лъснал взор и да ти говори, докато се изпришиш, за канделабри, инкрустации и обкови – неща, към които моят интерес е, общо взето, подчертано слаб.

– Не – отвърнах. – Благодаря за любезната покана, но мисля, че ще си наема някъде вила.

Следващите й слова показаха, че същината на проблема й убягва.

– Защо е всичко това? – запита тя. – Какво толкова те е напънало да ходиш някъде? Да не се криеш от полицията?

– Лекарско предписание.

– Тия ги разправяй на старата ми шапка. От дете си здрав като пън и също толкова умен.

– До тази сутрин, когато по гърдите ми избиха петна.

– Петна?

– Розови.

– Обикновена проказа.

– Докторът не е на това мнение. Според него съм типичен градски младеж, който не си ляга достатъчно рано. Нареди ми да отпрашвам за провинцията да дишам чист въздух, тъй че ми трябва селска къща.

– С две липи отпред и месечко да наднича вечер между клоните им?

– Нещо подобно. Да имаш представа как се наемат такива имоти?

– Аз ще ти намеря. Джими Брискоу бърка от всякакви селски къщи, които дава под наем. А и Мейдън Егсфорд, където той живее, е на един хвърлей място от морския курорт Бридмът, знаменит със своя живителен въздух. Труповете в Бридмът скачат от катафалките и го удрят на пролетни танци.

– Звучи примамливо.

– Щом уредя къщата, ще ти се обадя. Мейдън Егсфорд ще ти хареса. Джими отглежда състезателни коне, а в Бридмът скоро се организира голямо надбягване, тъй че ще имаш не само чист въздух, но и развлечение. Един от конете на Джими ще участва и всеки, който разбира, е заложил на него, макар в определени среди да се шири мнението, че жребецът на някой си господин Кук също не бил за изхвърляне. А сега, за Бога, се махни от жицата, защото имам работа.

Дотук, рекох си аз, докато оставях слушалката, добре. Бих предпочел, разбира се, една визита в собствения дом на прародителката, където несравнимият Анатоли, при чието име лигите сами потичат, щеше да ме тъпче със своите шедьоври, но един Устър понася негодите твърдо. А и все пак фактът, че скъпата ми леля нямаше да е в една къща с мен, та да ме навестява час по час за поучителни и обогатяващи беседи, си имаше своите предимства.

Единственото, което ми оставаше сега, бе да съобщя вестта на Джеймс, при която перспектива леко се спаружих.

Проблемът бе там, че ние, кажи-речи, бяхме стегнали куфарите за Ню Йорк и аз знаех, че той очаква това пътуване с изплезен език. Не го знам какви ги върши в Ню Йорк, но явно много му допада, поради което предчувствах горчиво разочарование.

– Джеймс – рекох, когато се върнах в Устъровия Генерален щаб, – боя се, че имам лоша новина за теб.

– Нима, сър? Съжалявам да го чуя.

Лявата му вежда се бе повдигнала с близо четвърт сантиметър и аз разбрах, че е дълбоко развълнуван, тъй като рядко съм го виждал да я

повдига с повече от една осма от сантиметъра. Естествено, той веднага си бе направил извода, че ще му съобща как докторът ми е дал още три месеца живот, ако не и два.

– Диагнозата на господин Мъргатройд не беше ли обнадеждаваща, сър?

Побързах да разпръсна опасенията му.

– Строго погледнато, беше. Твърде обнадеждаваща дори. Той каза, че петната сами по себе си не чинели и една паница леща и можели да се пренебрегнат. За мен те са пролетен повей, от който не ми пука на черупката.

– Извънредно задоволително, сър.

– Извънредно, както казваш. Но почакай, преди да излезеш да тантуваш по улиците, защото това не е всичко. Друго имах предвид, споменавайки за лошата вест, а именно, че трябва да се оттегля в провинцията и да водя спокоен живот. Иначе докторът не отговаря за последствията. С две думи, боя се, че Ню Йорк кучета го яли.

Ударът трябва да е бил суров, но той го понесе с безгрижната невъзмутимост на индианец на кола за мъчения. Нито вик не се изтръгна от устните му, само едно „Наистина ли, сър?“, при което аз веднага се постарях да му изтъкна светлите страни.

– Това е разочарование за теб – рекох, – но може би в крайна сметка трябва да си само благодарен. В наши дни в Ню Йорк, кажи-речи, всеки бива ограбен наред улицата или застрелян от младежка банда, а да те грабят и пречукват, не е никак приятно. Всички тези неща никога не ще ни сполетят в Мейдън Егсфорд.

– Моля, сър?

– Намира се в Съмърсет. Леля Далия гостува там у някакви познати и ще ми уреди вила. Това е на един хвърлей камък от Бридмът. Бил ли си някога в Бридмът, Бийч?

– Често, сър, като момче, а и Мейдън Егсфорд ми е добре познат. Една моя леля живее там.

– А една моя леля пък отива там. Какво съвпадение, а?

Тонът ми беше свеж, защото всичко явно се уреждаше като по мед и вода. Той вероятно бе гледал на предстоящия провинциален рейд като на безпросветно заточение, та облекчението, че първото нещо, което му предстои да види там, ще е една обична леля, трябва да е било страхотно.

По този въпрос толкова. Съобщил своята лоша вест, аз се почувствах в правото си да отгърна други теми и реших, че ще му е интересно

да чуе за моята среща с Планк.

– В чакалнята на лекаря си изкарах ангелите, Джийвс.

– Наистина ли, сър?

– Помниш ли майор Планк?

– Името ми се струва смътно познато, сър, но само смътно.

– Добре, ще ти подсказва. Онова старче, пътешественикът, дето ме обвини, че съм се опитал да го ощипя с пет лири, и тъкмо щеше да вика полиция, когато се появи ти и каза, че си инспектор Уидърспун от Скотланд Ярд, а аз съм знаменит мошеник, когото от сума време се мъчиш да спипаш, известен под името Джо Тиролеца, защото винаги съм носел тиролска шапка. И после ме отведе. (Случката е описана в романа „Горе главата, Джийвс“. – Б. пр.)

– А, да, сър, сега вече си спомних.

– Тази сутрин се сблъсках с него. Позна ме веднага в лице, но иначе помнеше само, че името ми започва с Ал.

– Твърде неприятно изживяване, сър.

– Да, здравата ми се разтрепериха мартинките. Истинско облекчение е, като си помисля, че никога повече няма да го видя.

– Лесно мога да разбера чувствата ви, сър.

След няколко дни леля Далия позвъни да каже, че ми е уредила вилата, и да попита кога точно се каня да пристигна.

И така започна онова, което, предполагам, моите биографи ще нарекат „Ужасът от Мейдън Егсфорд“, или може би „Удивителният Епизод С Котката, Която Непрестанно Никнеше Където Не Я Сееш“.

Глава 4

Два дни по-късно потеглих за Мейдън Егсфорд с добрата стара двуместна бричка. Джийвс вече беше отпратил преди мен с багажа и шеше да ме посрещне, несъмнено укрепнал и освежен от общуването със своята леля.

Шофирах във ведро настроение. Макар да трябваше даделя пътя с доста повече астигматични лъълъовци, отколкото бих желал, това не намаляваше моята еуфория, както съм чувал да я нарича Джийвс. Времето не можеше да бъде по-добро дори ако се напънеше – отвсякъде слънце и сини небеса, а за да бъде идилията пълна, прогнозата на Е. Дж. Мъргатройд за петната се оказа сто процента вярна. Те бяха изчезнали без следа и кожата по гърдите ми беше като обичайния гладък алабастр.

Достигнах крайната точка на пътуването си приблизително в часа за вечерните коктейли и пред мен за пръв път се възправи пасторалната обител, на която бе съдено да стане дом на Устър за неопределен период от време.

Е, очакванията ми бяха, че ще открия някои тънки, но ясно обособени разлики между Мейдън Ег-форд и Монте Карло, и само един поглед ме увери, че не съм се излъгал. Това бе едно от онези селца, които не ти предлагат други развлечения освен разходка надолу по главната улица, за да се насладиш на коритото за водопой, а после разходка нагоре по главната улица, за да се насладиш на коритото за водопой от другата му страна, която според някои познавачи, наслаждавали се цял живот на гледката, била по-естетична. Е. Джимпсън Мъргатройд би гласувал за него с две ръце. „Охо – сякаш го чувах да казва, – те това му трябва на типичния градски младеж.“ Въздухът, доколкото можех да преценя от първите няколко дръпвания, беше истински балсам, тъй че предвиждах един ободряващ и здравословен престой.

Единственият недостатък на селото бе, че в него недвусмислено витаеха призраци, тъй като още на слизане от колата определено съзрях привидението на майор Планк. То излезе от местната странноприемница „Гъската и скакалецът“ и пред оцъкления ми поглед сви зад ъгъла и изчезна, оставяйки ме, както се досещате, в немалък трепет. Вече споменах, че не съм превзет мъж, но все пак никой не обича наоколо му да припкат призраци, та за миг свежото ми настроение леко се повкисна.

Побързах да се стегна. Просто си се припознал, рекох си. Като

разсъдеше човек, дори Планк да бе ритнал камбаната от последната ни среща насам, навлизайки в попрището на безплътните духове, тъкмо Мейдън Егсфорд ли щеше да избере да населява, след като цяла Екваториална Африка е на негово разположение? Много по-голямо удоволствие би му доставило да изкарва акъла на хора, които има всички основания да мрази – например вдовиците и опечалените роднини на покойния вожд на племето мгомби.

Окуражен от тези размисли, прекрачих прага на вилата.

От пръв поглед ставаше ясно, че я бива. Трябва да бе строена за някой художник или друг баровец, защото имаше всички съвременни удобства, включително ток и телефон, и всъщност биеше повече на луксозна резиденция, отколкото на селска къщурка.

Джийвс вече се намираще на линия и ми поднесе освежителя, от който силно се нуждаех – в знак на уважение към Е. Джимпсън Мъргатройд диетична джинджифилова бира. Докато отпивах от чашата, реших да му се доверя, тъй като въпреки цялата убедителност на доводите си още не бях убеден, че онова, което съм видял, не е било призрак. Вярно, то изглеждаше досущ като материално тяло, но това е нещо, което един добър фантом постига с лекота.

– Изключително преживяване, Джийвс – рекох. – Мога да се закълна, че току-що видях майор Планк да излиза от една кръчма.

– Това не бива да ви учудва, сър. Никак не е изключено майор Планк да се разхожда из селото. Той е гост на господин Кук от Егсфорд Корт.

Ако някой ме беше духнал, щях да падна.

– Искаш да кажеш, че той е тук?

– Да, сър.

Останах сразен. Когато майорът ми каза, че отива в провинцията, аз, естествено, заключих, че има предвид собствения си дом в Глостършир. Разбира се, нямаше никаква причина човек, живеещ в Глостършир, да не се озове в Съмърсет. Леля ми Далия например живееше в Устършир, а сега гостуваше в Съмърсет. Трябва да гледаме на тези неща многопланово.

И все пак бях смутен.

– Не съм убеден, че това ми харесва, Джийвс.

– Моля, сър?

– Той, току-виж, си е спомнил за онази първа среща.

– Вероятно не ще е трудно да го избягвате, сър.

– Имаш право. И все пак думите ти ме шокират. Планк е

последният човек, когото бих си пожелал за съсед. И тъй като нервната ми система понесе немало сътресение, мисля, че можем да сменим тая лимонада с едно сухо мартини.

- Много добре, сър.
- Мъргатройд няма да узнае.
- Именно, сър.

И тъй, след като издишах няколко кубика чист въздух и се раздох два пъти край коритото за водопой, аз си легнах с кокошките, както ми бе препоръчал Е. Джимпсън Мъргатройд.

Ефектът от това придържане към лекарските съвети беше невероятен. Кой каквото ще да казва за неговите мустаци и за навика му да гледа да тъй, сякаш идва от погребението на най-добрия си приятел, но Е. Джимпсън си отбираше от занаята. След около десет часа освежителен съм аз скокнах изпод завивките, рипнах до банята, облякох се с песен на уста и затупурках към масата за закуска като разцъфнал пубертет. Вече бях омел бекона и яйцата, схрускал препечените филийки до последната троха с целия ентузиазъм на бенгалски тигър, нагъващ сутрешната си порция индийски кули, (Носач, черноработник в азиатските страни. – Б. пр.) и тъкмо запущвах блага цигара, когато телефонът извънтя и гласът на леля Далия ми спуска тъпанчето.

– Здравей, лельо – рекох аз и на човек просто му беше драго да ме слуша, тъй ведра и пълна с джинджифилови мехурчета бе дикцията ми. – Най-сърдечно добрутро от мен, древна прародителко.

- Пристигна значи?
- В плът и кръв.
- И както чувам си още жив. Петната не са се оказали фатални.
- Те изчезнаха напълно – уверих я аз. – Като ланшния сняг.
- Това е добре. Нямаше да ми е приятно да представям един обринат племенник на семейство Брискоу, а те те канят днес на обяд.
- Адски мило от тяхна страна.
- Имаш ли чиста яка?
- Няколко броя с безукорна риза, прикрепена към всяка.
- И да не си ми се мярнал с онази твоя вратовръзка от „Търтеите“.
- Няма – обещах на драго сърце. Ако вратовръзката на клуб „Търтеите“ има някакъв недостатък, той е в известната й цветова нескромност, поради която тя не бива да се вади внезапно пред нервни хора и инвалиди, а аз нямаше откъде да знам дали госпожа Брискоу спада към тях.
- По кое време е гуляят?

– В един и половина.

– В този час ще бъде там с китка зад ухото.

Поканата издаваше един дух на добросъседство, който аз всячески приветствах, което и споделих с Джийвс.

– Тия Брискоу, изглежда, са симпатяги.

– Уверен съм, че задоволяват всички изисквания, сър.

– Само дето леля Далия не ми каза къде живеят.

– В Егсфорд Хол, сър.

– Как се стига дотам?

– Върви се по главната улица до шосето, където се свива наляво. Няма начин да сбъркате къщата. Тя е голяма и е разположена сред обширен участък земя. Пътят е около миля и половина, в случай че възнамерявате да отидете пеш.

– Да, тъй възнамерявам. Искам да зарадвам доктор Мъргатройд. Ти, предполагам, в мое отсъствие ще прескочиш да побъбриш с леля си. Впрочем видя ли се вече с нея?

– Не, сър. От дамата, обслужваща бара в „Гъската и скакалецът“, където се отбих вечерта на пристигането си, научих, че тя е заминала за Ливърпул за годишния си отпуск.

Ливърпул значи! Човек понякога остава с впечатлението, че лелите живеят на тоя свят за едното удоволствие.

Тръгнах рано. Искаше ми се, след като тези Брискоу тъй се стремяха към моето общество, да им предоставя от него колкото се може повече.

Щом стигнах до шосето, където Джийвс ме бе инструктирал да свия вляво, ми мина през ума, че няма да е зле да попитам още веднъж. Той звучеше доста уверено, но известно е, че проверката е висша форма на доверие. И, ей Богу, оказа се, че е сгафил. Спрях един преминаващ столетник – всички в Мейдън Егсфорд изглеждат на по сто и петдесет години, несъмнено вследствие на чистия въздух, – питах го накъде трябва да свия за Егсфорд Корт и той ми отвърна: влясно. Това само иде да покаже, че дори Джийвс може да греши.

В едно обаче излезе прав. Голяма къща, бяха думите му, разположена сред обширен участък земя. И сто че след около миля и половина ходене аз стигнах до място, напълно отговарящо на това описание. От разтворените порти започваше дълга алея и тъкмо бях тръгнал по нея, когато ми хрумна, че ще спестя време, ако мина направо през ливадите, защото къщата, която прозираше между дърветата, отстоеше силно на север-североизток. Тия алеи нарочно ги правят извити, за да вземат

акъла на посетителите. Мили боже, казва си посетителят, тази алея се точи вече цяла миля, колко ли трябва да е богат собственикът.

Не помня вече дали пеех, или не – по вероятно е да съм си свирукал, – но, тъй или иначе, напредвах чевърсто и тъкмо бях стигнал до сграда с архитектурните особености на конюшня, когато от нищото изскочи котка.

Това бе твърде необичайна наглед котка, бидейки черна в основната си гама, но с петънца от бяло по хълбоците, а също и на върха на носа. Аз измърках и потрих пръсти, както обикновено правя в подобри случаи, и тя пристъпи напред с вирната опашка и потърка ребра в крака ми по начин, който сочеше ясно, че съзира в Бъртрам Устър една родствената душа и пръв приятел.

И интуицията ѝ не я бе подвела. Едно от първите стихчета, които съм научил през живота си – не знам кой го е писал, вероятно Шекспир, – гласи:

Обичам аз писанка с мекото палтенце.
Не я ли дразня аз, и тя не ще одраска
мойто розово пръстенце.

И тази линия винаги съм се стремял да следвам. Попитайте всяка котка, с която някога съм имал вземане-даване, що за човек съм и тя ще ви отвърне, че гледа на мен почти като на роден баща, комуто може да гласува пълно доверие. Ония, които ме познават по-интимно, като Огъстъс, котарака на леля Далия например, вероятно биха споменали и рядката ми вещина в чесането зад ухото.

Почесах зад ухото и тази, а тя прие жеста ми с нескрита признателност, мъркайки като тътен на далечна буря. Отношенията ни на добросърдечност и взаимно доверие тъкмо бяха установени и аз се канех да пристъпя към фаза Две, а именно вземане на ръце и гъделичкане по коремчето, когато небосводът се разцепи от едно гръмовно „хей!“

Съществуват много начини да се каже „хей“. В Америка това е учтива форма на обръщение, често използвана като заместител на „Добро утро“. Срещат се двама познати и единият вика: „Хей, Бил.“ Другият отговаря: „Хей, Джордж.“ После Бил казва: „Голяма жегга, а?“ – на което Джордж отвърща, че няма нищо против жегата, ама високата влажност му бърка в здравето, и всеки продължава по пътя си.

Но това „хей“ не ми прозвуча поздравително. Не вярвам необузданите диваци, с които общува майор Планк, да вретят именно „хей“,

когато влизат в лют бой, но ако го правеха, то сигурно щеше да звучи по същия начин като грубия рев, който едва не пръсна тъпанчетата ми. Обърнах се и съзрях един червендалест трътльо, размахващ камшик за езда, чийто вид никак не ми допадна. Не си падам по камшиците за езда още откакто в крехка възраст един мой чичо ме гони близо миля през пресечена местност с такъв в ръка, след като ме спипа да му пуша от пурите.

Но сега не бях твърде обезпокоен. Това, съобразих аз, явно беше полковник Брискоу, който ме бе поканил на обяд, и макар засега изразът му да сочеше, че с радост би ме изкормил с тъп нож, споменаването на моето име несъмнено щеше да доведе до мигновено уталожване на недоразумението. Все пак човек не кани гости само за да ги причака отвън и да ги нашиба здравата с камшик.

Прочее, аз побързах да се представя, макар и силно озадачен от габаритите на своя домакин, защото винаги бях смятал, че полковниците ги правят по-едрички. Но очевидно се въдеха във всякакви размери подобно на картофите или, да речем, момичетата. Ванеса Кук например определено клонеше към крупния калибър, докато други момичета, които сегиз-тогиз са ми отказвали ръката си, са били незабележими с невъоръжено око.

– Бъртрам Устър – рекох и нагледно се потупах по гърдите.

Бях очаквал магическо разсейване на низките страсти, може би радостен възглас и едно „Как сте, драги, как сте?“⁴, съпроводено с радушна усмивка на гостоприемство, но нищо подобно. Той продължи да ми се звери, а лицето му вече определено клонеше към апоплектично мораво.

– Какво правите с тази котка? – запита дрезгаво.

Запазих достолепно спокойствие. Не ми харесваше неговият тон, но, от друга страна, човек колко често харесва тона на ближните си?

– Убивам си времето – отвърнах с вежливост, която ми правеше чест.

– Вие се канехте да я свиете.

– Как така ще я свивам? – учудих се аз. – На кравай ли имате предвид?

– Крадяхте я.

Изправих се в пълния си ръст и не бих се заклеял, че очите ми не са замятали гръм и мълнии. Бил съм обвиняван в много неща през живота си, най-вече от леля Агата, но никога в кражба на котки, та хулата про- низа дълбоко честта Устърва. Жарки слова пареха на върха на езика ми, но аз ги възпрях с едно вдигане на ръката. Все пак, човекът беше

мой домакин.

Полагайки мъжествено усилие да се успокоя, рекох:

– Грешите дълбоко, полковник. Не бих си и помислил да сторя такова нещо.

– Бихте, бихте, и още как. И не ми викайте полковник.

Като начало не беше окуражаващо, но аз опитах пак.

– Хубав ден.

– По дяволите денят.

– Жътвата сигурно ще е добра.

– Майната ѝ на жътвата.

– Как е леля ми?

– Откъде да знам как е проклетата ви леля?

Това ме озадачи. Когато при теб е отседнала някоя леля, редно е да разполагаш по всяко време с бюлетин, макар и кратък, за здравословното ѝ състояние. Започвах да се питам дали запъртъкът, с когото беседвах, не е нещо бръмнат в шишарката. Разговорът ни дотук би накарал всеки мозъчен специалист да си хвърля шапката от възторг.

Но един Устър не свива току-тъй знамената. Реших да опитам изцяло нов подход.

– Беше страшно мило от ваша страна да ме поканите на обяд – рекох.

Не твърдя, че той действително се запени около устата. Стана явно обаче, че думите ми не са го ощастливили.

– Да съм ви канил на обяд? Да съм ви канил на обяд? Аз хубаво ще ви наобядвам ей сега, та да ме запомните...

Мисля, че тъкмо се канеше да предприеме някакви нелицеприятни действия, когато иззад кулисите долетя енергичен тенор, пеещ, както ми се стори, ария из екваториалноафриканска оперета. В следващия миг сцената се обогати с майор Планк и пердето падна от очите ми. Наличието на Планк можеше да означава само, че мястото, където съм се натресъл, изобщо не е резиденцията на Брискоу. Губейки своята вяра в Джийвс и свивайки надясно там, където той ми бе заръчал да свия наляво, аз бях стигнал до погрешна къща. За миг в ума ми прехвъркна нечестива мисъл по адрес на столетника, но един Устър винаги съди безпристрастно, пък и си спомних, че го бях питал за пътя до Егсфорд Корт, където явно се намирах, а когато казваш Корт, когато имаш предвид Хол, объркването е неизбежно.

– Боже мой – възкликнах, сгъбен от притеснение, – вие не сте ли полковник Брискоу?

Той не ме удостои с отговор, а наместо него думата взе Планк.

– Я, здравейте, Устър! Кой би си помислил, че ще ви срещна тук. Нямах представа, че познавате Кук.

– Чакай, ама ти познаваш ли го? – рече моравият недораслек, явно потресен при мисълта, че мога да имам почтени познати.

– Разбира се, че го познавам. Срещали сме се в моето имение в Глостършир, макар че да ме убиеш не помня при какви обстоятелства. Някой ден ще се сетя, но за момента знам само, че си е сменил името. Преди беше нещо с Ал, а сега е Устър. Сигурно истинското му име е толкова отвратително на горкичкия, че не е можел вече да го понася. Познавах един човек в Дружеството на пътешествениците, който си смени името от Бъгинс на Уестмакоут-Тревелиан. Намерих го за много разумно от негова страна, но бедният така и не можа да му се порадва, защото тъкмо го запомни и свикна да си подписва чековете „Гилбърт Уестмакоут-Тревелиан“, и един лъв взе, че го изяде. Такива ми ти работи. Е, как мина при доктора, Устър? Бубонна чума ли се оказа?

Отвърнах, че не е било бубонна чума, а той рече, че се радва да го чуе, защото бубонната чума не била работа за всеки, можел съм да питам когото искам.

– Някъде наблизно ли сте отседнали?

– Не, в една вила в селото.

– Жалко. Можехте да идвате тук да правите компания на Ванеса. Но ще останете поне за обяд, нали? – додаде Планк, който явно смяташе, че гостът има пълното право да кани в къщата на своя домакин къде когото срещне.

– Не, съжалявам – отвърнах. – Вече съм канен у семейство Брискоу в Егсфорд Хол.

Това накара Кук, който от известно време мълчеше, вероятно поради проблеми с гласните струни, звучно да изгрухти.

– Знаех си! Прав бях! От самото начало разбрах, че сте наемник на Брискоу.

– Какви ги говориш, Кук? – запита Планк, който не беше в крак със събитията.

– Няма значение какви ги говоря. Аз си знам какви ги говоря. Този мъж тук е подкупен от Брискоу и е дошъл да ми открадне котката.

– Защо ще ти краде котката?

– Много добре знаеш защо. Разбираш не по-зле от мен, че Брискоу не се спира пред нищо. Погледни тоя тип. Виж му лицето. Вината е просто изписана върху него. И освен това го спипах с котката в ръце.

Дръж го да не избяга, Планк, а аз отивам да се обадя в полицията.

И още недовършил, отпраши към къщата.

Признавам, че долових известно безпокойство, като го чух да казва на Планк да ме държи, защото бях изпитал на собствен гръб методите на Планк за държане на хора. Някъде съм споменавал, ако не греша, че при предишната ни среща той смяташе да ме обуздава с помощта на зулуския си боздуган, докато сега бе стиснал в ръка дебел бастун, който, макар да не беше зулуски, можеше да върши същата работа.

За щастие той се оказа дружески разположен.

– Не бива да обръщате внимание на Кук, Устър. Той е разстроен. Напоследък му се струпаха куп домашни проблеми. Всъщност затова и ме помоли да дойда, за да се посъветва с мен. Изпратил дъщеря си Ванеса в Лондон да учи изкуство в Слейд, (Художествено училище към Лондонския университет, основано през 1871 г. – Б. пр.) а тя да вземе да се забърка с лоша компания, да попадне в лапите на полицията и прочее, поради което Кук реши да се прави на тежък баща, прибра я вкъщи и ѝ заяви, че ще я държи тук, докато не ѝ уври умът. Тя много се тръшка, горкичката, но аз ѝ казвам да се радва, че не живее в Екваториална Африка, защото там, ако дъщерята сгази лука, бащата направо ѝ клъцва главата и я заравя на бунището. Е, щеше ми се да си поприказваме още, Устър, но се боя, че трябва вече да тръгвате. Не твърдя, че Кук непременно ще се върне с чифте, но на ваше място не бих разчитал на това.

Съветът му ми се стори мъдър и аз го последвах.

Глава 5

Насочих се към вилата, където бях оставил колата. Докато стигна дотам, щяха да ми станат повече от три мили бърхане и аз не възнамерявах да направя повече нито една крачка пеш за този ден, та ако ще Е. Дж. Мъргатройд да се спуска откъм гърба.

Исках час по-скоро да се консултирам с Джийвс и да чуя неговата преценка за странното изживяване, през което бях минал току-що – най-странното, може да се каже, което ми се беше случвало от половин година насам.

Отношението на стария Кук оставаше за мен все тъй забулено в тайна. Теорията на Планк, че избухливостта му се дължала на лошата среда, в която Ванеса е попаднала в Лондон, ми се виждаше чиста проба прах в очите. Тъй де, ако щерка ти не умее да си подбира приятелите и ходи да малтретира полицаите, това още не означава, че трябва да обвиняваш първия срещнат в кражба на котки. Двете неща просто не се връзват.

– Джийвс – рекох, когато пресякох финалната линия и се сринах в едно кресло, – отговори ми честно на един въпрос. Ти ме познаваш не от вчера.

– Да, сър.

– Имал си всяка възможност да изучиш моята психология.

– Да, сър.

– Е, би ли казал, че съм човек, който краде котки?

– Не, сър.

Мед ми капна на сърцето при този отговор. Никакво колебание, никакво хъмкане и увъртане, просто едно прямо „Не, сър“.

– Точно това очаквах да кажеш. Същото би казал и всеки друг, било то в „Търтеите“ или другаде. И все пак съм обвинен тъкмо в коткокрадство.

– Наистина ли, сър?

– От един червендалест запъртък на име Кук.

И аз му описах накратко перипетиите си, без да наблягам изрично върху съмненията си в неговите напътствия. Той слушаше внимателно и когато свърших, избухна в смях. Това ще рече, че мускулът в ъгълчето на устата му потрепна леко, сякаш там за миг бе кацнал комар.

– Струва ми се, че мога да обясня, сър.

Не повярвах на ушите си. Почувствах се като доктор Уотсън, слушащ как Шерлок Холмс говори за сто четиридесет и седемте вида пепел от цигари и за това колко време е нужно на стръка магданоз да стигне дъното на купичката с масло.

– Това е невероятно, Джийвс – рекох. – Професор Мориарти би изгаснал срещу теб на петата минута. Наистина ли искаш да кажеш, че всички късчета от мозайката са налице и всяко е паднало на своето място?

– Да, сър.

– И знаеш отговора на загадката?

– Да, сър.

– Потресавашо!

– Елементарно, сър. Постоянната клиентела на „Гъската и скакалецът“ се оказва богат източник на сведения от най-разнообразно естество.

– О, поразпитал си момчетата на халба бира?

– Да, сър.

– И какво ти казаха?

– Явно между господин Кук и полковник Брискоу съществуват съществени търкания, сър.

– С други думи, не се харесват взаимно?

– Именно, сър.

– Предполагам, че това често се случва в провинцията. Като няма какво друго да правиш, започваш да пуйчиш над въпроса какъв дръвник е съседът ти.

– Може би е така, както казвате, сър, но в дадения случай са налице по-солидни основания за враждебност, поне от страна на господин Кук. Полковник Брискоу е председател на местния мирови съд и в това си качество наскоро наложил на господин Кук съществена глоба, задето палял свинете си без разрешение на общинската мера.

Кимнах интелигентно. Такава обида действително може да жегне издълбоко. Аз самият не отглеждам свине, но ако отглеждах, би ме възмутило отгън душа да искам разрешение от някакви си общинари, за да ги искарвам да попасат на воля и чист въздух. Да не би да живеем в Русия?

– Освен това...

– О, значи това не е всичко?

– Не, сър. Освен това те са съперници в отглеждане на състезателни коне, което допълнително изопва отношенията им.

– Защо?

– Моля, сър?

– Не виждам защо. Повечето големи собственици на коне се погаждат чудесно. Обичат се един друг като братя.

– Големите собственици да, сър. Но при онези, чиято дейност е ограничена до малки местни състезания, положението е твърде различно. Тяхната конкуренция стои на лична основа и е далеч по-напрегната. В предстоящото надбягване в Бридмът борбата според моите осведомители ще се води между коня на полковник Брискоу на име Симла и Картофчето на господин Кук. Всички други участници още отсега минават за аутсайдери. Тъй че с приближаване на събитието недоверието между двамата джентълмени се усилва право пропорционално на времето и всеки си отваря очите на четири да не би нещо да провали подготовката на съответния кон. Строгийт контрол тук е от жизнено значение.

Това последното нямаше защо да ми го казва. Мъж, отрасъл по хиподрумите като мен, познава добре значението на строгия контрол за успеха върху пистата. И досега помня онзи случай в имението на леля Далия в Устършир, когато бях заложил и последната си копринена риза на Марлийн Купър, дъщерята на градинаря, в състезанието по бягане с яйце в лъжица за девойки до петнайсетгодишна възраст на Спортния празник на селото, а в навечерието на старта тя взе, че прекрати тренировките, натъпка се с неузряло цариградско грозде и последвалите стомашни пертурбации я извадиха от класацията.

– Но, Джийвс – рекох, – при все че всичко това е от най-обсебващ интерес, онова, което искам да знам, е защо Кук изпадна в такъв делириум заради някаква си котка. Трябваше да видиш как кръвното му налягане хвъркна нагоре като изстреляно с ракета. Нямаше да го изживее по-тежко, ако беше важна клечка от Форин Офис, а аз дама с воалетка, която е спипал да се изнизва от кабинета му с Военноморския договор в ръка.

– За щастие аз съм в състояние да осветля мистерията, сър. Случайно се оказа, че един от посетителите в „Гъската и скакалецът“, с когото се сближих, работи за господин Кук и той ми предостави фактите по случая. Става дума за бездомна котка, която една сутрин се появила в двора на конюшната и Картофчето моментално се влюбил в нея до уши. Това, както разбирам, не е рядко явление при чистокръвните коне, макар по правило обектът на чувствата им да е някоя овца или коза.

Казаното бе ново за мен. За пръв път чувах подобно нещо.

– Коза? – запитах.

– Да, сър.

– Или овца?

– Да, сър.

– Имаш предвид любов от пръв поглед?

– Би могло да се опише по този начин, сър.

– Какви магарета са тия коне, Джийвс.

– Манталитетът им определено подлежи на критика, сър.

– От друга страна, ако седмици наред си гледал само господин Кук и неговите коняри, една котка сигурно е свежа струя. Дружбата им навярно е процъфтяла?

– Да, сър. Понастоящем котката спи в яслите на коня и винаги е там, за да го посрещне след ежедневните му тренировки.

– Скъп гост в имението значи?

– Изключително скъп, сър.

– Постлали са й червения килим, може да се каже. Странно. Бих се обзаложил, че урунгел като господин Кук ще запрати всяка бездомна котка през оградата само с един ритник.

– Нещо от този род действително се е случило, сър, и моят източник твърди, че резултатите били направо бедствени. Картофчето изпаднало в апатия и отказало да се храни. Тогава един ден котката се върнала и той начаса възстановил жизнеността и апетита си.

– Не може да бъде!

– Да, сър, историята удиви и мен, когато я чух.

Изправих се. Времето напредваше и аз вече виждах как семейство Брискоу, притиснали носове към прозореца на салона, се питат един друг къде ли се губи техният Устър.

– Е, много благодаря, Джийвс – рекох. – С твоето обичайно незначим-както ти проля светлина върху една загадка, която иначе би останала да гложди вечно моята душа. Ти ме спаси от безсънните нощи, в които сякаш да се чудя каква шантава игра е играел с мен Кук. Сега мога да проявя известно разбиране. Не че бих тръгнал сам през гората с дъртия, а ако някога му хрумне да се кандидатира за „Търтеите“, положително ще му пусна черна бюлетина, но вече прозирам гледната му точка. Той ме спипва с котката в ръце, научава, че съм на дружеска нога с полковника, неговия лют съперник, и, естествено, си прави извода, че се върши тъмно дело. Нищо чудно, че виеше като погубена душа и размахваше оня камшик. Той заслужава всяческа похвала, задето мъжествено се въздържа да ме напори с него.

– Широтата на възгледите ви е достойна за възхищение, сър.

– Човек трябва винаги да се стреми да се постави на мястото на

другия и да помни... да помни какво?

– Tout comprende c'est tout pardonner. (Да разбереш значи да простиш, (фр.) – Б. пр.)

– Благодаря ти, Джийвс.

– Няма защо, сър.

– А сега, пълен напред към Егсфорд Хол.

Ако разпитате за мен в кръговете, в които се движа, всеки ще ви каже, че аз съм общителен мъж, който винаги се радва да стисне ръката на нови лица, тъй че би следвало настроението, в което натиснах спирачките пред парадния вход на Егсфорд Хол, да бъде светло и приповдигнато. Нищо подобно. Не че в новите лица, които срещнах, имаше нещо, от което да се спаружа. Полковник Брискоу се оказа радушен домакин, съпругата му също. Освен тях присъстваха още леля Далия, преподобният Амброуз Брискоу, брат на полковника, и неговата дъщеря Анджелика, кръшно девойче, в което, ако не бях тъй угрижен, нямаше да пропусна да се влюбя. Накратко, най-святната компания, която би могъл да си пожелае човек.

Но тъкмо в това беше проблемът. Аз наистина бях угрижен. И ме тревожеше не толкова фактът, че се намирам едва ли не врата до врата с Ванеса Кук. Поначало трудно бих могъл да направя и крачка из Англия, без да попадна на момиче, на което в един или друг момент да не съм искал ръката. Натъквал съм се на тях в места тъй раздалечени едно от друго като Бъд в графство Корнуол и Седбърг в Йоркс. Не, онова, което терзаеше ума на Устър, бе мисълта за татко Кук и неговия камшик. Не е твърде приятно да съзнаваш, че си в лоши отношения с някой, който всеки миг може да изпадне в умопомрачение и веднага да се устреми към Бъртрам като топлийка към магнит.

Като резултат моя милост не блестеше на празничната трапеза. Обядът бе отличен, а увенчалият го накрая портвайн – самото съвършенство. Аз го изливах в себе си с жар, която би накарала Е. Джимпсън Мъргатройд да си прехапе езика, но що се отнасяше до искрящата разговорливост, бях пълна дупка. Допускам, че в главите на моите домакини много скоро е възникнало подозрението, че са поканили в дома си един малоумник със завиден апетит.

Че тази мисъл е споходила и леля ми Далия ми стана пределно ясно, когато обядът свърши и тя ме изведе на обиколка из тъй наречения от Джийвс „обширен парцел земя“. Тук тя ме закастри без оглед на възраст и пол, да не говорим за подбор на изразни средства. През целия ми

живот тя е била мой най-добър приятел и най-суров критик, та когато ми трие на главата сол, я трие, без да си поплюва.

Думите ѝ, произнесени с тона на армейски сержант, хокащ новобранци, бяха следните:

– Какво ти става, жалък гущер такъв? Бях казала на Джими и Елза, че племенникът ми може и да изглежда като малоумен изтърсак, но вземе ли да приказва, ще ти скрие топката. И какво става? Каламбури? Духовитости? Забавни анекдоти? Друг път! Седи той, тъпче се с храна и не издава нито звук, като се изключи плющенето на ушите му. Почувствах се като импресарио на дресирани бълхи, който е превъзнесъл звездата на трупата си до небесата, само за да я види как във вечерта на премиерата си забравя репликите.

Сведох засрамено глава, съзнавайки цялата справедливост на упреците ѝ. Приносят ми към онова, което съм чувал да наричат пир на разума и празник за душата, отговаряше горе-долу на възможностите на един силен, съдържан англичанин с хронично възпаление на сливиците.

– А как само лочеше она портвайн. Същинска камила, добрала се до оазис след четири седмици път през пустинята. Човек можеше да си помисли, че Джими тайно ти е подшушнал, че иска да опразни по-скоро избата си, за да я превърне в игрална зала. Ако така я караш и в Лондон, какво чудно, че си станал целият на петна? По-скоро се питам как още се крепиш на краката си.

Тя беше права. Нямах как да го отрека.

– Гледал ли си някога една пиеса, озаглавена „Десет нощи в бара“?

Не се търпеше повече. Опитах плахо слово в своя защита.

– Съжалявам, скъпа лельо, воржо, което казваш, е вярно. Но днес аз просто не съм същият човек.

– Е, за това поне благодаря на Бога.

– Аз съм, както му е думата, объркан и разстроен.

– Ти си, както му е думата, пълно недоразумение.

– Тази сутрин ми се случи странно изживяване.

И аз накратко ѝ разправих своята котко-Кукова история. Разправих ѝ добре и забелязах явния ѝ интерес, когато стигнах до Джейвсовото просветление за котешката следа в схемата на събитията.

– Да не искаш да кажеш – изквича тя, – че само ако беше успял да свиеш котката...

Спрях я с донякъде хладен жест. Въпреки цялата яснота, с която се стараех да предам случилото се дословно, тя пак беше успяла да оплете конците.

– Нито за миг не ми е минавало през ума, уважаема прародителко, да задигам котката. Аз просто проявявах елементарна учтивост, чешейки я по коремчето...

– И все пак, ако някой успее да я отмъкне, цялата подготовка на Картофчето би отишла на кино, така ли?

– Така ме информира Джийвс, а той на свой ред е почерпил сведенията от надежден източник в „Гъската и скакалецът“.

– Хм.

– Защо хъмкаш?

– Аха!

– Защо ахкаш?

– Няма значение.

Но за мен имаше. Когато една леля казва „хм“ и „аха“, това не е току-тъй, и аз долових как в мен пропълзва неназоваем ужас.

Впрочем така и не успях да навляза в подробности, защото в този момент към нас се присъединиха преподобният Брискоу и неговата дъщеря. А малко след това аз си тръгнах.

Глава 6

Междувременно следобедът определено се бе нажежил, та с едно обилно меню в корема, обилно поръсено с портвайн, аз напълно влизах в положението на средностатистическия питон след току-що погълнат заек. Беше ме обхванала такава леност, че по време на задушевната беседа леля ми на два пъти трябваше да ме предупреди, че ако не престана да ѝ се прозявам в лицето, ще ме халоса по празната кратуна със слънчобрана, с който се бранеше от лъчите на слънцето.

Оттогава насам въпросната леност съвсем ме беше обладала, та, докато се носех по прашното шосе, имаше голяма опасност да започна и да сънувам. Затова със сетни сили взех мъдрото решение да се отбия някъде да си отспя, докато не съм се превърнал в мор за превозни средства и пешеходци. Последното, което исках, бе да се явя пред своя неотдавнашен домакин в качеството му на магистрат, подведен под обвинението, че съм се натресъл в някой местен жител под въздействието на отлежалия му портвайн. Имам предвид портвайна на полковник Брискоу, не на местния жител. Би било крайно конфузно и за двамата ни, макар и в известен смисъл комплимент за достойнствата на неговата изба.

Шосето, както повечето шосета, бе заградено от двете страни с поля – кои с крави, кои без, тъй че в зноен ден като този да пусна котва къде да е, означаваше да се докарам до същото препечено състояние, до което вдовиците и опечалените роднини на вожда на племето мгомби са щели да докарат майор Планк, ако бяха успели да го докопат. Онова, от което се нуждаех, бе сянка, и за свое най-голямо щастие скоро стигнах до малка отбивка, губеща се сред дървеса. Тъкмо това ми трябваше. Пъхнах се сред дърветата, угасих мотора и не след дълго сънят, както е казал Шекспир, ме заля с благодатна вълна.

Като начало той тръгна безметежно и безсънищно, но не след дълго реши да го обърне на кошмар. Бях в открито море и ловях риба с Е. Дж. Мъргатройд. По някое време той хвана акула и докато я разучавах любознателно, тя взе, че най-мръснишки ме гризна за ръката. Това, естествено, ме стресна и аз се събудих. Отворих очи и видях, че нещо се е вкопчило в левия ми лакът, но не беше акула, а Орло Портър.

– Много се извинявам, че прекъсвам дрямката ви, сър – говореше той, – но аз се занимавам с наблюдение на птици и тъкмо установих наличието на едно коприварче на Кларксън в онзи гъсталак там, но се боя,

че вашето хъркане може да го уплаши, тъй че ще бъдете ли така любезен да намалите малко звуковите ефекти? Коприварчетата на Кларксън са крайно чувствителни към всякакъв шум, а вие се чувате най-малко на една миля околоръст.

Или приблизително думи от този род.

Аз вероятно бих отговорил с полагаемото се „Здрасти“, но бях твърде потресен, за да отворя уста, отчасти защото никога не бях подозирал, че Орло може да бъде толкова учтив, но най-вече поради факта, че той изобщо е тук. Аз бях гледал на Мейдън Егсфорд като на място, където ще се отърся от обществото човешко, като на тих пристан, където ще вкуся безметежен покой, далеч от обичните си люде, както пише или поне трябва да пише в Евангелието, а се оказа, че тихата провинция е стълпотворение на народите. Първо Планк, после Ванеса Кук, а сега и Орло Портър. Ако продължаваше така, рекох си, нищо чудно след малко да видя леля Агата да се задава по шосето под ръка с Е. Дж. Мъргатройд.

Орло Портър явно най-сетне ме позна, защото подскочи като бедуин, съзрял на пътя си скорпион, и продължи речта си по следния начин:

– Устър, ти, гаден, слузест, презрян плужек! Какво ли друго можех да очаквам от теб!

Стана пределно ясно, че не се радва да ме види, защото в тона на изказването му липсваше топлота, но като се изключи това, трудно следвах мисълта му. Той ме хвърли в недоумение.

– Какво? – запитах, разчитайки на бележки под линия.

– Какво какво?

– Какво си очаквал от мен?

– Че ще хукнеш подир Ванеса, за да ми я отнемеш.

Това ми се стори толкова забавно, че се запревихах в безгрижен кикот, а той ми каза да спра да кудкудякам като кокошка, чийто брачен съюз е бил благословен – или, както той предпочете да се изрази, която си е снесла смотаното яйце.

– Не съм тичал подир никого – рекох, старейки се да пролея върху раните му балсам. Поспорих със самия себе си дали да добавя „старче“, но реших да се въздържа. И бездруго надали щеше да има голям ефект.

– Тогава защо си тук? – попита той с гръмовен глас, явно без да го е грижа, че коприварчето на Кларксън може да го чуе и да си плюе на петите.

Останах все тъй приветлив.

– Проблемът се поддава на много просто обяснение – отвърнах. –

Нали помниш онези мои петна?

– Не променяй темата.

– Не я променям. Като видя петната, докторът ме посъветва незабавно да се оттегля в провинцията.

– Има много други места, където би могъл да се оттеглиш.

– Да – съгласих се аз, – но само тук леля ми Далия гостува на свои познати, а нищо не може да замени духовното общуване с нея. Много забавна жена е тази моя леля. Човек дори миг не скучае, щом тя е наоколо.

Това, както и бях очаквал, го затапи. Голяма част от воинствеността му го напусна и аз виждах как той се пита: „Дали пък не бях несправедлив към Бъртрам?“ Но после се навъси отново.

– Всичко това е много правдоподобно – рече, – но то не обяснява защо тази сутрин замърсяваше с присъствието си пейзажа на Егсфорд Корт.

Бях шашардисан. Като дете бавачката ми все повтаряше, че имало Някой, който следи всяка моя стъпка и ако продължавам да се инатя и да не си ям спанака, ще има да ми трие сол на главата в деня на Страшния съд, но никога не бях подозирал, че е имала предвид Орло Портър.

– Как, по дяволите, разбра? – промълвих, или може би „ахнах“ ще е по-точната дума, ако не „изхриптях“.

– Наблюдавах къщата с бинокъла за следене на птици с надеждата да зърна любимата жена.

Това ми даде възможност да отклоня разговора към не тъй противоречиви теми.

– Бях забравил за това твое хоби, докато не ми напомни преди малко. Сега се сещам, че още в Оксфорд се увличаше по пернатите. Аз самият никога не бих го практикувал. Разбира се – побързах да добавя, – това не значи, че имам нещо против гледането на птици. Трябва да е адски интересно, освен дето те държи – беше ми на езика да кажа „извън кръчмите“, но в последния миг го смених с „навън, на чист въздух.“ – Как точно се процедира? Сигурно се спотайваш из хрусталака, докато се мерне някоя птица, след което сядаш да я гледаш през бинокъла.

Имах още какво да добавя и най-вече да изясня кой е Кларксън и откъде си е набавил коприварче, но той ме прекъсна.

– Аз ще ти кажа защо се мотаеше тази сутрин из Егсфорд Корт. Надявал си се да зърнеш отнякъде Ванеса.

Изнеках, но той не ми обърна внимание.

– И за твое собствено добро те предупреждавам, Устър, че ако още

веднъж те спипам да й натрапваш гнѣсната си компания, без ни най-малко колебание ще те изкормя.

Той тръгна да си ходи, поспря, добави през рамо: „С голи ръце“ – и след това изчезна, дали за да поднови наблюденията си над коприварчето на Кларксън, или не, не бих могъл да знам. Собственото ми мнение бе, че всяка здравомислеща птица с чувствителен слух би следвало да се е пръждосала още щом го е чула да говори.

Глава 7

Репликите, отправени ми от Орло Портър на раздяла, ми дадоха, както лесно можете да си представите, калорична храна за размисъл. В момента минавачи наоколо нямаше, но и да имаше, те щяха да забележат как челото ми е прорязано от мисловна бръчка, а погледът задръстено се цъкли. Това ми се случва, когато запремятам из ума си разни неща и колкото повече ги премятам, толкова по-малко ми доставят радост. Същият израз съм наблюдавал у министрите, когато в Парламента им задават въпроси.

Естествено, не за пръв път мой познат изразяваше охота да ме остави без пълнеж. Родерик Споуд, подвизаващ се понастоящем под псевдонима „лорд Сидкър“, го правеше всеки път, колчем го обладаеше натрапчивата идея, че се опитвам да му отнема Мадлин Басет за лична употреба – без да си дава сметка, че се изривах само при вида ѝ и с готовност бих търчал цяла миля с тесни обувки, за да я избегна.

Но никога по-рано не бях изпитвал чувство за чак толкоз непосредствено грозеща опасност. Споуд можеше да си плещи до прегракване, че ще да ме разпръсне на ситно по ливадата и ще скача по останките ми с подковани ботуши, но при него винаги можех да се ободря с мисълта, че повече лае, отколкото хапе. Все пак човек като Споуд има репутация, с която ще не ще трябва да се съобразява и която е принуден всячески да опазва. Той не може да си позволи да се поддава на всяка мимолетна съблазън, колкото и да го сърби. Вземе ли да размазва тоя и оня по ливадите, спукана му е работата. „Дворянството“ на Дебрет повдига вежди, „Перовете“ на Бърк (Двата най-известни ежегодни справочника за британската аристокрация, излизаци съответно от 1802 и 1826 г. и кръстени на имената на първите си издатели, Джон Дебрет и Джон Бърк. – Б. пр.) се заканват с пръст и докато се усети, вестниците надушили и му се наложило да емигрира набързо в Австралия.

Ала Орло Портър не бе скован от подобни ограничения. Бидейки комунист, той несъмнено беше на цуни-гуни с половината главорези в Кремъл и колкото повече упадъчна буржоазия изкормеше, толкова повече щяха да му се радват там. „Правилно се е ориентирал другарят Портър. Има хляб в това момче“ щяха да кажат, когато прочетяха във вестниците за незавидната кончина на Устър. „Трябва да го държим под око с оглед на по-нататъшен растеж в редовете на партията.“

При това положение ставаше явно, че след като споменатият Портър бе взел присърце Ванеса Кук, най-мъдрата тактика от моя страна бе да стоя колкото се може по-далеч от нея. Щом се прибрах, споделих това с Джийвс и той изцяло ме подкрепи.

– Джийвс – започнах, – как се казваше онова, дето го правят обстоятелствата?

– Моля, сър?

– Толкова ли не се сещаш? Когато обстоятелствата отиват на зло, се казва, че са станали... Комплектовани? Не... Компенсирани?...

– Възможно ли е „копмлицирани“ да е думата, която налучквате, сър?

– Именно. На езика ми беше. Значи обстоятелствата напоследък доста се комплицираха, Джийвс.

– Наистина ли, сър?

– Да, фактите са, както следва: докато бяхме в Лондон, аз завързах бегло познанство с една госпожица на име Кук, която взе, че се оказва щерка на старчето, което притежава коня, който има изключително високо мнение за оная котка, за която бях най-неоснователно обвинен, че се опитвам да обсебя. Госпожицата взела, че влязла в единоборство с полицията, поради което баща ѝ я е прибрал у дома, за да стои далеч от изкушенията. Тъй че сега тя е в Егсфорд Корт. Ясен ли ти е сценарият дотук?

– Да, сър.

– Това обаче накарало годеника ѝ на име Портър да я последва, за да ѝ предостави своята помощ и утеха. Загряваш ли?

– Да, сър. Често става така, когато две влюбени сърца са разлъчени.

– Е, аз го срещнах тази сутрин и присъствието ми в Мейдън Егсфорд му дойде като твърде неприятна изненада.

– Лесно мога да си го представя, сър.

– Той дори за миг не се усъмни, че с изплезен език съм дотърчал по дирите на госпожица Кук.

– Като младия Лохинвар, когато пристигнал откъм запад. (Герой от поемата на Уолтър Скот „Мармион“, отвлякъл любимата жена в навечерието на нейната сватба с друг. – Б. пр.)

– И ме предупреди, че ако не си налягам парцалите, щял да ми изтъргне вътрешностите с голи ръце.

– Наистина ли, сър?

– Ти не си виждал Портър, нали?

– Не, сър.

– Двоен Споуд. Припрян. Докачлив. Избухлив. А здравите му жилести ръце мливарски камък вдигат кат перце, както е казал поетът. С една дума последният човек, когото би искал да подразниш. Тъй че какво предлагаш?

– Мисля, че най-уместно ще бъде да избягвате обществото на госпожица Кук.

– Тъкмо това ми хрумна и на мен. И никак няма да се затрудня, защото шансовете татко Кук да ме покани на гости са крайно мижави. Още повече, че за леля ми се свива наляво по шосето, а за него надясно по шосето... Би ли се обадил, Джийвс? – рекох, тъй като телефонът в антрето беше извънмял. – Най-вероятно е леля Далия, но може да е и Портър, а аз не желая да разговарям с него.

Той излезе и след няколко секунди се върна отново.

– Беше госпожица Кук, сър. Обади се от пощенската станция и заръча да ви предам, че ще дойде да ви посети, и то незабавно.

От гръдта ми се изтръгна сподавен лай и аз го изгледах с укор.

– Не се ли сети да й кажеш, че ме няма?

– Дамата не ми предостави тази възможност, сър. Тя изрече съобщението си и затвори, без да ме изчака да вмъкна дума.

Челото ми се сбръчка за втори път през този ден. Както беше тръгнало, скоро пощенската ми кутия щеше да се огъне под заявките на скулптори, молещи да им позирам за техните „Мислители“.

– Това не е хич на добре, Джийвс.

– Да, сър.

– Да ме посещава в дома ми по този рязък начин.

– Да, сър.

– Кой би могъл да каже дали в този миг Орло Портър не се спотайва отвън с бинокъла си за следене на птици?

Но преди да успее да задълбая дълбочинно в този въпрос, на вратата се позвъни и Ванеса Кук се възправи пред мен. Едва ли е нужно да споменавам, че Джийвс се беше разнесъл като семеен призрак при първи петли – нещо, което прави винаги щом пристигнат посетители. Не го бях видял да се оттегля, а се съмнявах, че и Ванеса го е видяла, но него го нямаше.

Стоях и гледах към нея с онова чувство, което изпитваш, когато си се натъкнал на тиктакаща бомба и се чудиш кога точно ще избухне. Не я бях виждал повече от година, като се изключи онзи поглед отдалеч малко преди полицията да я прибере на топло, и настъпилата у нея промяна накара кръвта ми да се смръзне. Външността и все тъй бе на момиче,

способно да обере подсвиркванията на влюбчивия личен състав на Американските въоръжени сили, но се бе появила и една съкрушителност, която липсваше преди, нещо предизвикателно и властно, ако добре ме разбирате. Несъмнено се дължеше на начина ѝ на живот. Човек не може да води протестни маршове и да налага изпълнителната власт по каски-те, без рано или късно да започне да му личи.

Устните ѝ бяха здраво стиснати, брадичката – вирната напред и целият ѝ вид говореше, че няма намерение да търпи глупости. Мина ми през ума, че след още трийсет години няма да мога да я отлича от леля Агата, пред чийто взор, както е известно, силни мъже треперят като премръзнали котета.

А в обръщението ѝ към мен нямаше нищо, което да ме успокои. Като ме изгледа мръснишки, сякаш се класирах сред най-презрените народни потисници, тя каза:

– Много съм ти сърдита, Бърти.

Не се зарадвах. Никога не е безопасно да си навлечеш неудоволствието на момиче с шамари като нейните. Отвърнах, че страшно съжалявам, и се поинтересувах какъв е поводът.

– Че си ме последвал тук!

Нищо не ободрява един мъж така, както обвиненията, които може да отърси с лекота. Засмях се ведро и реакцията ѝ на моето веселие почти съвпадна с тази на Орло Портър, с единствената разлика, че докато той спомена за кокошки и яйца, тя предпочете сравнението с хиена, в чието гърло е заседнали кост. Казах, че не съм и подозирал, че ще я срещна из тези места, при което дойде нейният ред да се изсмее – тенекиен смях, който човек не би пожелал и на родната си тъща.

– Хайде, стига! – рече. – Макар че колкото и да съм бясна, в известен смисъл не спирам да ти се възхищавам. Учудва ме, че у теб се намери такава инициативност. Постъпката ти е отвратителна, разбира се, но показва характер. Чак започвам да си мисля, че ако навремето бях приела предложението ти за женитба, току-виж, съм успяла да направя нещо от теб.

Потръпнах от върха на безупречната си прическа до токовете на елегантните си обувки. Бях ѝ още по-благодарен отпреди, заедто ми беше ударила теслата. Знаех какво означава „да направи нещо от мен“. Десет минути след като епископът си свършеше работата и изтупаше ръце, тя щеше да се залови да извисява душата ми, а аз си я харесвам такава, каквата е. Може и да не е от душите, които карат тълпите да избухват в овации по улиците, но ми върши работа и не желая никой да се ровичка

из нея.

– Но това е напълно невъзможно, Бърти. Аз съм влюбена в Орло и не мога да обичам никой друг.

– Твоя воля. Няма проблеми. Само по един въпрос държа да се разберем. Аз наистина не знаех, че ти си тук.

– Да не искаш да ме накараш да повярвам, че по чисто съвпадение...

– Не, не. Обстоятелствата са малко по-komplицирани. Моят лекар ми предписа кротък и безметежен живот в провинцията и аз избрах Мейдън Егсфорд, защото леля ми гостува тук у едни хора и реших, че ще е добре да бъда близо до нея. Тихият живот в провинцията може да стане прекалено тих, ако не познаваш никого. Именно тя ми уреди тази вила.

Нормално щеше да е след тази пледоария да плеснем с ръце и да се прегърнем, но не би. Тя продължи да ме гледа като натровена с гъби. Някои момичета просто нямат угаждане.

– Значи съм сгрещила, допускайки, че у теб има инициативност – рече тя и ако устната ѝ не се присви презрително, то аз нищо не разбирам от презрително присвити устни, което хич не е вярно. – Ти си просто един жалък нищожен буржоа от онези, които Орло презира от все душа и сърце.

– Нагледен пример за градски младеж според някои авторитети.

– Не вярвам през целия си живот да си направил и едно нещо, достойно за отбелязване.

Тук ми се удаваше сгоден случай да я накарам да изглежда крайно глупаво, разкривайки, че веднъж в училище спечелих награда от викторината по вероучение – красиво подвързано томче на религиозна тематика, чието заглавие сега ми убягва, а също ѝ че когато леля Далия издаваше онова свое списание, „Будоарът на милейди“, аз излязох в него с една смела статия (или материал, както го наричаме в бранша) на тема „Какво носи добре облеченият мъж“, но си премълчах най-вече поради това, че тя не млъкваше, а когато една жена е отворила уста, няма начин да вмъкнеш дума дори на верев. На мъжа му остава само да престъпя от крак на крак и да мига на парцали.

– Но темата за твоя пропилян живот сега не ни интересува. Все пак Бог те е създал и нищо чудно да е знаел какво прави, тъй че няма нужда да задълбаваме в това. Аз все още не съм ти казала какво ме води при теб.

– По всяко време, когато ти е удобно – рекох аз със своя шлифован

маниер, но тя не ми обърна внимание.

– По време на обяда приятелят на татко майор Планк, който гостува у нас, спомена за някой си Устър, който се отбил сутринта, и по това как татко придоби апоплектичен оттенък и се задави с агнешкия си котлет, разбрах, че си бил ти. Ти си точно от онези младежи, които той не понася.

– А младежите понасят ли го?

– Ни най-малко. По характер той е мелез между Чингис хан и загазил с храносмилането язовец. И тъй, след като разбрах, че си в Мейдън Егсфорд, реших да те помоля за една услуга.

– Всичко по силите ми.

– Всъщност много е просто. Аз, разбира се, ще пиша на Орло, но не искам той да изпраща своите писма до имението, защото освен че прилича на язовец, баща ми е склонен на мерзко коварство и не би се поколебал да ги присвои и унищожи, а тъй като винаги слиза на закуска преди мен, това му дава стратегическо преимущество. Докато аз стигна до масата, цветът на кореспонденцията ми вече ще е в джоба на халата му. Затова ще кажа на Орло да адресира писмата си до теб, и ще идвам всеки следобед да си ги вземам.

Никога не бях чувал, предложение, което толкова да не ми легне на сърцето. Идеята тя да посещава вилата ми всеки ден, докато Орло Портър, бездруго в състояние на опасна възбуда, наблюдава всичко през своя бинокъл, вледени младата ми кръв и накара очите ми, подобно на две звезди, да напуснат орбитите си. Безкрайно бе облекчението ми, когато миг по-късно осъзнах, че страховете ми са безпочвени, тъй като всяка кореспонденция между двете страни беше безпредметна.

– Но той е тук – рекох.

– Тук? В Мейдън Егсфорд?

– Насред пъпа на Мейдън Егсфорд.

– Да не би да се правиш на забавен, Бърти?

– Разбира се, че не се правя на забавен. Ако се правех на забавен, вече да си се подмокрила от смях. Казвам ти, че е тук. Видях го днес следобед. Не изпускаше от очи коприварчето на Кларксън. Коего ме подсеща да те питам кой е Кларксън и как се е сдобил с коприварче?

Все едно, че нищо не съм я попитал. Това е правило при мен. Както съм казвал понякога, покажете ми жена и аз ще ви покажа същество, глухо на запитванията ми.

Наблюдавайки я вещо, забелязах промяна във външния ѝ вид. Вече споменах, че в резултат на редовното малтретиране на полицаи чертите

й бяха видимо закоравели, но ето че омокнаха като памук. И макар очите й да не изхвъркнаха чак от орбитите си, те се уголемиха до размерите на стандартни топки за голф, докато блага усмивка озари географията й. „А стига, бе!“ – промълви тя, или нещо от този род.

– Значи е доприпикал! Последвал ме е чак тук! – Тя говореше тъй, сякаш е цъфнала и вързала вследствие на тази му постъпка. Очевидно самото следене невинаги я вбесяваше, стига да произлизаше от подходящия човек. – Като рицар в сияйна броня, яхнал белия си кон.

Тук му беше мястото да я затапя с оня приятел на Джийвс, дето пристигнал откъм запад, като кажа, че Орло ми напомня за него, но не можах да си спомня проклетото му име, та премълчах.

– Чудя се как е успял да се измъкне от работа – рекох.

– Той ползва двуседмичния си годишен отпуск. Това му позволи да дойде и на оня протестен марш. Двамата с него водехме шествието.

– Знам. Гледах отдалеч.

– Така и не разбрах какво стана с него тогава. След като халоса полицаия, сякаш потъна вдън земя.

– Това е най-доброто, което можеш да направиш, след като си халосал полицаия. Впрочем той се метна в колата ми и аз го откарах на безопасно място.

– А, ясно.

Трябва да кажа, че очаквах повече патос. Човек не очаква вечна признателност за малките добри дела, които пръска тук и там, но като се има предвид, че заради него бях възпрепятствал полицията в изпълнението на служебните й задължения, ако така е записано в скрижалите, рискувайки по този начин да отнесе някоя и друга седмица в кафеза, малко повече възторг нямаше да е неуместен. Не ми оставаше нищо друго освен да й отправя укорителен взор, което и сторих. Тя обаче го отнесе като дизелов влак и продължи нататък:

– Той в „Гъската и скакалецът“ ли е отседнал?

– Нямам представа – отвърнах и ако в гласа на Бъртрам се е долавял известен отгънък на да не казвам какво, кой би могъл да го вини? – При срещата ни разговаряхме главно за моите вътрешни органи.

– Какво им има?

– Засега нищо, но той смяташе, че в бъдеще може и да им стане нещо.

– Той е такава състрадателна душа.

– Няма две мнения по въпроса.

– Даде ли ти препоръки как да си опазиш здравето?

– Строго погледнато, да.

– Милият!

Тя помълча, несъмнено размишлявайки върху всички онези възхителни качества на Орло, много от които се бяха изплъзнали от моето внимание. Накрая рече:

– Няма къде другаде да бъде. „Гъската и скакалецът“ е единствената сваятна странноприемница наоколо. Върви там и му кажи, че ще се срещнем тук към три часа утре следобед.

– Какво!? Тук?

– Да.

– Искаш да кажеш в тази вила?

– А защо не?

– Мислех, че би предпочела да го видиш насаме.

– Точно така. Ти ще излезеш да се поразходиш.

За сетен път отправих безмълвна благословия към своя ангел хранител, задето ме беше уредил с връзки тази горда красавица да не стане госпожа Бъртрам Устър. Нейната нагла увереност, че трябва само да назове желанията си и всичко живо ще си изпотроши де що крака има да ги изпълнява, ми полази по нервите. Тъй уязвена бе гордостта на Устър от това безочливо разпореждане с личната ми едновластна вила, че не би било пресилено да се каже, че кръвта кипна в жилите ми и аз за една бройка да я размажа с едно сразяващо: „О, нима?“, но почувствах, че онзи чистокръвен кавалер, който винаги съм се стремил да бъда, не бива да премазва нежния пол под желязната си пета, независимо от всички предизвикателства.

Тъй че смених репликата с „Както кажеш“ и отпраших към „Гъската и скакалецът“ да търся Орло.

Глава 8

Открих го в бара, седнал на джин и тоник. Лицето му, което бездруго не ставаше за корица на списание, сега бе още по-несмилаем пир за окоето поради напреднала озъбеност. Гемииите му явно се намираха на самото дъно, както често става, когато разлъчено сърце А усеща, че шансовете му да се събере с разлъчено сърце Б се котират в най-добрия случай на осем към сто.

Разбира се, не бе изключено да скърби и защото току-що бе получил кодирана вест, че в резултат на поредната чистка е загубил любим московски товарищ, или защото е пречукал някой капиталист-кръволок и сега не знае как да се отърве от трупа, но аз предпочитах да отдам униинето му на любовна печал и дори против волята си изпитах към него известна жал.

Той изгледа появата ми по начин, който ме накара да осъзная колко бледа е вероятността да си разменим подаръци за Коледа. Помня, че си помислих още колко силно е изявен количествено и всичкото това количество до последния грам анти-Устъровско. Често бях изпитвал сходни чувства и при вида на Споуд. Изглежда, притежавам дарбата да възбудям най-низки страсти у трикрилните гардероби. Веднъж споделих тази нерадостна констатация с Джийвс и той също я намери за удивително.

Докато приближавах, взорът му ме следеше неотлъчно с една безпосветност, която за малко да ме натъжи. Ликът ми явно не успя да пръсне слънце над неговия киснат живот. Изражението му бе на мъж в края на дълга неделна проповед, или иначе казано, на престоял шаран върху рибарска сергия. Дори когато изслуша съобщението ми, той не си направи труда да живне. Думите ми бяха последвани от дълго мълчание, нарушавано единствено от бълбукането на тоника в гърлото му.

Накрая заговори с глас като в ония филми на ужасите, където героят сменя похлупака от саркофага в порутената гробница и за доста неприятна негова изненада обитателят, не щеш ли, завързва разговор с него.

– Нещо не ми е ясно.

– Какво не ти е ясно? – запитах, добавяйки „другарю“, тъй като малко учтивост никога не вреди. – Всяко съдействие, което мога да окажа с оглед разрешаване на един или друг малък проблем, който те

тревожи, ще бъде оказано незабавно. Аз съм тук единствено за да помогна.

Количеството лазурен чар, което вложих в тези думи, бе достатъчно да стопи лагерите и на бронзова отливка, но при него даде нулев резултат. Той продължи да ме мери от глава до пети с погледа на леля Агата.

– Изглежда странно, ако сте само случайни познати, както твърдеше, тя да прави подобни тайни посещения в твоя дом. Взето в съчетание с подмолната ти поява в Егсфорд Корт, това не може да не предизвика повдигане на едната ми вежда.

Когато някой говори по този начин, използвайки фрази като „тайни посещения“ и „подмолна поява“, благоразумният мъж внимава къде стъпва. За моя светла радост, разполагах с непробиваемо обяснение. Изложих го с подкупваща откровеност, успехът на която според мен бе вързан в кърпа.

– Появата ми в Егсфорд Корт не бе подмолна. Озовах се там, защото обърках пътя. А посещението на госпожица Кук при мен нямаше как да не бъде тайно, след като баща ѝ следи изкъсо всяка нейна стъпка. Тя потърси помощта ми поради липса на друг начин да се свърже с теб. Тъй като не знаела, че ти си в Мейдън Егсфорд, решила, че татенцето ще прехваща твоите писма, бидейки от типа старци, за които да отворят писмо на дъщеря си е като да изпушат лула тютюн.

По-ясно от това здраве му кажи, но той все така продължи да ме гледа като кокошка торен бръмбар.

– И въпреки всичко – рече – откъде-накъде тя ще се довери тъкмо на теб? Това предполага интимност.

– О, не бих го облякъл в тези думи. Непрестанно ми се доверяват момичета, които едва познавам. Гледат на мен като на бащинска фигура.

– Бащинска фигура, ела ме изяж. Момиче, което те взема за бащинска фигура, трябва да отиде да си прегледа главата.

– Е, да го наречем тогава братска фигура. Те знаят, че тайните им са на сигурно място при добрия стар Бърти.

– Не ми приличаш никак нито на добър, нито на стар Бърти. Поскоро на змия в тревата, която подло се промъква и задига хорските момичета, мен ако питаш.

– В никакъв случай – запротестирах, научавайки за пръв път с какво се занимават змиите в тревата.

– Тъй или иначе, тая работа ми намирисва – настоя Орло, след

което, за мое облекчение, смени темата. – Познаваш ли един човек на име Спофорт?

– Не – отвърнах.

– П. Б. Спофорт. Такъв един едър, с подрязани мустачки.

– Не, никога не съм го виждал.

– Няма и да го видиш. Той е в болница.

– Горкичкият. От какво е пострадал?

– От мен. Целуна жената, която обичам, на годишния пикник на Екскурзионния клуб на училище „Слейд“. Ти целувал ли си някога жената, която обичам, Устър?

– За Бога, не!

– Внимавай тогава кого целуваш. Тя дълго ли стоя при теб?

– Не, съвсем малко. Влезе и излезе като попарена. Едва успя да каже, че си бил като рицар в сияйна броня, яхнал белия си кон, после ми заръча да ти предам да бъдеш у дрма утре точно в три, и изчезна.

Това го поутоложи. Той продължаваше да се муси, но вече не като Джак Изкормвача, събиращ сили за следващото си убийство. При все това личеше, че нещо го гложди.

– Не бих нарекъл гениално хрумването да се срещнем в твоята вила – рече.

– Защо?

– Защото ти през цялото време ще ни се мотаеш из краката.

– И за това е помислено, другарю. Аз ще изляза да се поразходя.

– А, на разходка значи – просветна той. – Че така кажи бе, Устър. Няма нищо по-полезно за здравето. Връща руменината в побледнелите бузки. И не бързай да се прибиращ. Разтърчи се на воля. Казват, че наоколо било фрашкано с красиви гледки.

На тази сърдечна нотка двамата се разделихме, като той се упъти към бара за още джин, а аз обратно при Ванеса да ѝ докладвам за успешно изпълнената мисия.

– Как ти се видя той? – бяха първите ѝ трепетни слова.

Доста се затрудних с отговора, тъй като той ми се беше видял досущ като главорез, измъчван от циреи на най-чувствително място, но в крайна сметка скалпних една-две тактични фрази, колкото да замажа положението, и тя най-сетне си обра крушите.

Скоро след нейното излизане Джийвс се материализира от нищото. Изразът му издаваше едва доловимо смущение.

– Бяхме прекъснати в неотдавнашния ни разговор, сър.

– Да, Джийвс, и съм щастлив да отбележа, че вече не се нуждая от

твоя съвет. По време на отсъствието ти проблемът целокупно се избистри. Беше уредена среща, която за жалост ще се проведе тук, в същата тази вила, в три часа утре следобед. Аз самият поради нежелание да се натрапвам ще бъда на разходка.

– Твърде задоволително, сър – рече той, демонстрирайки обичайния си тънък усет за нещата.

Глава 9

В три без пет на другия ден, когато бях вече съответно издокаран и риеш с копито да препусна из полята, Ванеса цъфна на прага. Видът ми нещо не й допадна. Тя ме изгледа като купчина от нещо което не радва обонянието, и рече:

– Ти още ли не си излязъл?

Намерих репликата донякъде рязка дори за една горда красавица, но верен на своята решимост да бъда безупречен рицар, отвърнах приветливо:

– Тъкмо тръгвах.

– Ами тръгвай тогава – каза тя и аз тръгнах.

Улицата не предлагаше на разхождащия се повече развлечения от обикновено. Като се изключат цъвкнатите тук и там столетници, разменящи си спомени за Англо-бурската война, (Водена през 1899–1902 г. – Б. пр.) и едно куче, махашо с опашка на открита в канавката безценна находка, тя бе, общо взето, необитаема. Поех надолу, разгледах коритото за водопой и тъкмо се връщах от другата му страна, мислейки си колко ли ще ми се зарадва Е. Дж. Мъргатройд, ако можеше да ме види отнякъде, когато окото ми попадна върху едно дюкянче, изпълняващо функциите и на пощенска станция, при което си спомних думите на Джийвс, че освен дето продава марки, пощенски картички, чорапи, ботуши, гамаши, розови бонбони, жълти бонбони, конци, цигари и канцеларски пособия, то развива още и библиотечна дейност.

Влязох вътре. Бях потеглил за насам без голям запас от четива, а човек никога не бива да пренебрегва интелектуалното си извисяване.

Като повечето селски библиотеки, тази също не си беше дала много зор да се осъвременява и аз тъкмо се колебаех между „По заповед на руския цар“ и „Гайната на черния файтон“, които изглеждаха двата бес-тселъра в колекцията, когато вратата се отвори пред Анджелика Брискоу, кръшното девойче, което бях срещнал на обяда. Дъщерята на свещеника, ако случайно сте забравили.

Поведението й, шом ме зърна, се изроди в крайно озадачаващо. Тя мигновено доби съзаклятнически вид, сякаш беше нихилист от „По заповед на руския цар“, дошъл на тайна явка с друг нихилист. Още не бях чел този шедьовър, но бях сигурен, че бъка от нихилисти, които се срещат с други нихилисти, за да плетат тъмни заговори в потайни доби. Тя

ме сграбчи за ръката и понижавайки глас до зловещ шепот, рече:

– Донесе ли я вече?

Разминах се като странник в нощта с онова, което имате предвид. Аз се имам за шлифован мъж, който може да се будалка с всяко симпатично момиче до сто и едно и обратно, но трябва да призная, че в случая единственият ми отзив бе безсловесно кокорене. Не беше за вярване щерката на един свещеник да членува в тайно братство, но за момента не ми шукна никакво друго обяснение. Думите ѝ бяха прозвучали като код за посветени, в който и Господ не би могъл да проникне, освен ако не е от Групата на Осемте с редовно плащан членски внос. Най-сетне възвърнах своя дар-слово.

– Ъ? – рекох.

Тя, изглежда, реши, че с това въпросът ѝ е получил своя отговор. Държането ѝ се промени изцяло. Заряза номерата от „По заповед на руския цар“ и се превърна отново в хрисимото създание, което най-вероятно свиреше на органа в църквата на баща си.

– Разбирам, че за такава работа е нужно малко повече време.

– За каква работа?

– Не мога сега. Татко идва.

И преподобният Брискоу пристъпи величаво в дюкяна с цел, както се изясни незабавно, да закупи четвъртинка от розовите бонбони и още четвърт от жълтите като бонификации за най-заслужилите момчета от своя хор. Присъствието му накара кръшното девойче да глътне на бърза ръка всякакви по-нататъшни откровения и последвалият разговор избистри времето, състоянието на черковния покрив и колко-добре-изглежда-вашата-леля-и-какво-удоволствие-беше-да-се-видим-отново. След още няколко крайно английски реплики аз ги оставих и поднових своята разходка.

Винаги е трудно да се прецени времето, необходимо на две влюбени сърца да се слоят отново след дългата разлъка. За по-сигурно аз дадох на Орло и Ванеса около час и половина и при завръщането си във вилата установих, че разчетът ми е бил верен. Вилата ми беше благодатно свободна от всякакво тяхно присъствие.

Онези слова на Анджелика Брискоу продължаваха обаче силно да ме задръстват. Колкото повече разсъждавах върху тях, толкова по-енигматични, ако не бъркам думата, ми се струваха те. И наистина, като погледне човек: „Донесе ли я вече?“ – Кой да я е донесъл? Какво да е донесъл? Повиках Джийвс, за да чуя мнението му относно загадката.

– Каж ми, Джийвс – рекох. – Ако предположим, че както си стоиш

в селска библиотека с „По заповед на руския цар“ в ръце, до теб се приближи дъщерята на духовно лице и без дори едно встъпително „Здрасти, как си“ ти просъска: „Донесе ли я вече?“, какво тълкувание биха породили у теб тези думи?

Той поразмисли, напрягайки старите сиви клетки, както понякога съм го чувал да се изразява.

– „Донесе ли я вече“, сър?

– Именно.

– Бих стигнал до заключението, че дамата очаква неин познат от мъжки род да е пристигнал или в близко бъдеще да пристигне, носейки определен неидентифициран обект от женски род.

– Същото умозаключих и аз. А какъв е неидентифицираният обект, бъдещето ще покаже.

– Без съмнение, сър.

– Впрочем, ако оставим това на заден план засега, състоя ли се успешно срещата между госпожица Кук и господин Портър?

– Да, сър, двамата разговаряха известно време.

– С ниски, задавени от чувство гласове?

– Не, сър, гласът както на дамата, така и на джентълмена бе значително завишен.

– Странно. Винаги съм смятал, че влюбените си шепнат.

– Не и когато пребивават в състояние на разпра, сър.

– Мили Боже. Кавга ли е имало?

– Донякъде настъргвена, сър, отчетливо долитаща до кухнята, където аз четях томчето на Спиноза, което имахте добрината да ми подарите за Коледа. Вратата случайно беше откряната.

– Значи си чул всичко с личните си уши?

– От игла до конец, сър.

– Разказвай, Джийве, разказвай!

– Много добре, сър. Трябва да започна с пояснението, че господин Кук е попечител на определена сума пари, завещани на господин Портър от покойния му чичо, който, както се подразбра, е бил съдружник на господин Кук в различни делови начинания.

– Да, това го знам. Портър ми каза.

– Докато господин Кук не освободи тези пари, господин Портър не е в състояние да се бракосъчетае. Доколкото разбирам, настоящата му служба не е сред най-високо платените.

– Той продава застраховки. Не съм ли ти казвал, че си извадих при него застраховка срещу злополуки?

– Доколкото помня, не, сър.

– А също и застраховка Живот, и двете за суми отвъд границите на човешкото безочие. Орло ме убеди. Впрочем извини ме, че те прекъснах. Целият съм слух.

– Много добре, сър. И тъй, госпожица Кук подстрекаваше господин Портър да проведе разговор с нейния баща.

– За да го накара да снесе парите?

– Именно, сър. „Бъди мъж“ – я чух да казва. – „Свий му сърмите. Ревни му насреща и изтряскай с юмрук по масата.“

– Тя изрично ли упомена тези мероприятия?

– Да, сър.

– На което той отвърна?

– Че ще започне да тряска по масите в присъствието на господин Кук само когато го освидетелстват и поместят в специализирано психиатрично заведение или, както той предпочете да се изрази, в най-близката перушарница.

– Странно.

– Моля, сър?

– Не бих очаквал от Орло Портър подобно не-помня-какво.

– Дали „малодушие“ не е думата, която ви убягва, сър?

– Нищо чудно, защото започва с м. Казвам, че е странно, защото не предполагам, че тези рицари в сияйни брони се боят от разни деденца.

– Очевидно правят изключение в случая на господин Кук. От вашия разказ за визитата ви в Егсфорд Корт подразбрах, че джентълменът е донякъде безпрекословен като събеседник.

– Правилно си подразбрал. Да си чувал за капитан Блай? (Уилям Блай (1754–1817) – британски адмирал, придружил капитан Джеймс Кук при второто му околосветско пътешествие на кораба „Баунти“ в Тихия океан (1787 г.). На връщане на „Баунти“ избухва бунт, причинен от жестокото отношение на капитана към моряците. – Б. пр.)

– Да, сър. Чел съм романа.

– Аз пък гледах филма. А някога да си чувал за Джек Изкормвача?

– Да, сър.

– Е, събери ги тогава и ще получиш Кук. Всичко иде от тоя негов камшик за езда. Един мъж може да покаже твърдост и сила на духа срещу някой с нрава на гърмяща змия с хроничен запек, но сложиш ли му в ръката и камшик за езда, работата става дебела. Истинско чудо е, че измъкнах дъното на панталони те си цяло и невредимо от Егсфорд Корт. Но продължавай, Джийвс. Какво стана по-нататък?

– Мога ли да събера мислите си, сър?

– Разбира се. Събери ги до последната трошица.

– Благодаря ви, сър. Стремя се да бъда максимално последователен.

Събирането на мислите му отне между десет и петнайсет секунди, след което поднови детайлния си репортаж за размяната на крошета в мач Ванеса Кук – О. Дж. Портър, който постепенно се очерта като най-крупното спортно събитие след схватката за титлата в свръхтежка категория между Джийн Тъни и Джак Демпси преди две години в Чикаго.

– Почти незабавно след отказа на господин Портър да отиде при господин Кук, за да тряска по масите, госпожица Кук въведе темата за котката.

– Котка? Каква котка?

– Същата, която сте срещнали в Егсфорд Корт, и с която конят, наречен Каргофчето, е завързал крепка дружба. Госпожица Кук убеждаваше господин Портър да я присвои.

– Господи!

– Да, сър. Самката на всеки род от мъжкия е по-отровна. (Цитат от поемата на Киплинг „Самката на всеки род“. – Б. пр.)

Гениално казано, мина ми през ума.

– Това твоя мисъл ли беше? – запитах почтително.

– Не, сър. Цитат.

– Добре, давай нататък – рекох, мислейки си колко ценни мисли е казал навремето си Шекспир. Самката на рода била по-отровна от мъжкия. Човек трябваше само да си представи леля ми Агата и нейната половинка, за да осъзнае дълбоката и мъдра истина в тези думи. – Схващам идеята, Джийвс. С котката в ръце Орло би имал солидна подплата в едни финансови преговори с татко Кук.

– Точно така, сър. Rem acu tetigisti. (Докоснахте се с игла до същността (лат.). Цитатът е от Плавт, римски комедиограф от III в. пр. Хр. – Б. пр.)

– Тъй че сега той навярно е вече в Егсфорд Корт и вади душата на стария капитан Блай.

– Не, сър. Отказът му да последва предложението на госпожица Кук бе недвусмислен. „Когато цъфнат нальмите“ бе фразата, която той употреби.

– Нещо не се е показал много сговорчив нашият О. Дж. Портър.

– Не, сър.

– Изживява се като Валаамовата ослица, (Изразът всъщност се отнася до мълчалив и покорен човек, който изведнъж надига глас да

протестира. (Библ. „Числа“, XXII-XXV). – Б. пр.) един вид – рекох доволно, прибягвайки до персонажа, който навремето ми беше донесъл награда от викторината по вероучение. – Ако си спомняш, тя също запъвала копита и всячески отказвала съдействие.

– Да, сър.

– Госпожица Кук трябва да се е разлютила от това като настъпена оса.

– Съдейки по последвалото ѝ изказване, действително съм склонен да допусна, че не е останала доволна. Тя нарече господин Портър бързлив и жалък мухльо и каза, че не иска повече да получава ни вест, ни кост от него, било то чрез писмо, телеграма или пощенски гълъб.

– Звучи доста окончателно.

– Да, сър.

Не твърдя, че от гърдата ми се е изтръгнала цяла въздишка, но поне за половин гарантирам.

За мъж с изтънчена чувствителност винаги има нещо тъжно в крушението на една млада любов. Аз самият не можех за нищо на света да си представя защо някое момиче ще иска да се омъжва за Орло Портър, освен дето бих се разтресъл до петите на чорапите, ако трябваше да се женя за Ванеса Кук, но те двамата безспорно се бяха устремили да вият гнездо и ми се стори прискърбен фактът, че силни думи са се изпречили между тях и перилата на олтара.

При все това разривът си имаше и своята добра страна, а именно, че Ванеса най-после си бе намерила майстора в лицето на мъж, осмелил се да надигне глава срещу нейното иго. Споделих тази мисъл с Джийвс и той се съгласи, че подобен аспект действително е налице.

– Ще ѝ бъде само от полза да разбере, че не е някоя Клеопатра, която може да си развява безнаказано байрака.

– Много вярно, сър.

Щях с радост да продължа беседата в същия дух, но знаех, че той изгаря от нетърпение да се върне при Спиноза. Без съмнение го бях прекъснал тъкмо когато Спиноза се е канел да разкрие тайната на обезглавеното тяло в заключената отвътре стая.

– Е, толкова засега, Джийвс – рекох. – Можеш да се оттеглиш.

– Благодаря ви, сър.

– Ако ти хрумне някакво обяснение на „Донесе ли я вече?“, прати ми една бележка по разсилния.

Тонът ми бе ведър, но вътрешно хич не се чувствах кукуряк. Онези загадъчни слова на Анджелика Брискоу мира не ми даваха. Те явно

сочеха, че зад гърба ми назряват събития, които не ми вещаят нищо добро. В миналото главата ми много е патила, когато момичета на възрастта на Анджелика са започвали да кроят нещо – Стифи Бинг е името, което веднага ми идва на ума, – та съм станал осторожен и недоверчив като лисица, преследвана дълги години от местната ловна дружинка.

Изразявайки се с недомлъвки, А. Брискоу ми даде богата храна за преживяне. И макар тайнствеността да е добре дошла на книга – никой не се потапя с по-голяма наслада от мен в поредния роман ла Агата Кристи, – в личния живот на човека тя му носи само главоболия.

Моето например вече започваше, когато съзнанието ми бе отвлечено от първите му пулсиращи пристъпи. Външната врата се разтвори и пропусна Ванеса Кук.

По лицето ѝ още личаха белезите от скорошната схватка. Страните ѝ пламтяха, очите мятаха искри, а съдейки по стиснатите зъби, те допреди секунда бяха скърцали до претриване. Цялостният ѝ облик бе на момиче, чиято емоционалност е била пометена от циклон.

– Бърти – рече тя.

– Да? – отвърнах.

– Бърти – рече тя, – реших да приема онова твое предложение и да стана твоя жена.

Глава 10

Би следвало да се очаква, че това ще изтръгне от мен някакъв коментар, като например: „Мили Боже!“, или: „Ще ми станеш какво?“, но аз останах безмълвен поради глътване на езика и като си помисля сега, истинско чудо е, че не ми се наложи да си събирам очите от килима, защото как не изхвъркнаха, аз си знам.

Думите ѝ ме цапардосаха като мокър парцал. Когато навремето ѝ поисках ръката, отказът ѝ бе тъй рязък и категоричен, че аз останах с впечатлението, че всяка опасност от тази посока е отминала и за в бъдеще няма да бъдем дори добри познати. Тогава тя всячески ми показва, че по-скоро би препочела да е на шест стъпки под земята, отколкото в брачното лоно заедно с мен. И сега – това. Има ли нещо сигурно на тая земя, се питаше човек. Нищо чудно, че думите, както се казва, ми изневериха.

Тя, от друга страна, стана разговорлива. Изричането на съдбовната фраза явно ѝ се бе отразило добре. Електричеството в очите ѝ, кажи-речи, се разреши, челюстите ѝ отслабиха мъртвата си хватка. Не твърдя, че дори при това положение бих склонил да я срещна нощем в неосветена уличка, но общото подобрене бе неоспоримо.

– Сватбата ни ще бъде скромна – рече. – Ще поканим само няколко мои лондонски познати. Може дори да се наложи да я направим и още по-ненатрапчива. Всичко зависи от татко. Явяването ти пред него би било в общи линии равносилно на появата на обществен враг номер едно на годишния бал на полицейските служители. Не знам какво си му направил, но никога не съм го виждала по-морав от оня път, когато името ти се спомена на масата. Ако той упорства в тази си позиция, ще трябва да избягам с теб. Уверявам те, че това ни най-малко не ме притеснява. Вероятно много хора ще кажат, че постъпвам прибързано, но аз съм готова да поема риска. Вярно, знам много малко за теб, но никой, чието име е способно да вкара агнешки котлет в кривото гърло на баща ми, не може да е чак толкоз лош.

Успявайки най-сетне да освободя езика си от мъжеца, в който се беше оплел, аз успях да изграча:

– Нищо не разбирам!

– Какво не разбираш?

– Мислех, че ще се омъжваш за Орло Портър.

Звукът, който Ванеса издаде, е характерен за слон, измъкващ крака си от тинеста яма във вековните джунгли на Бирма. Името, изглежда, бе докоснало оголен нерв.

– Мислел си значи, а? Е, дълбоко си сгрешил. Кое момиче с капка мозък в главата ще се омъжи за човек, който отказва да свърши и най-елементарното нещо за нея само защото се бои от баща ѝ? По всяко време с радост бих наблюдавала как Орло Портър пада надолу по стълбите и си троши врата. Нищо не би ми доставило по-голямо удоволствие от това да видя името му в колонката с некролози на „Таймс“. Но да се омъжа за него? Ама че глупости! Не, аз съм напълно доволна от теб, Бърти. Между другото, това име Бърти хич не ми харесва. Смятам да те наричам Харолд. Да, напълно съм доволна от теб. Разбира се, имаш немалко недостатъци. Ще ти привличам вниманието върху някои от тях, докато седим вечер край камината. Преди всичко – рече тя, без да изчака да седнем край камината, – ти пушиш прекалено много. Ще трябва да откажеш цигарите, когато се оженим. Пушенето е просто един навик. Според Толстой – продължи тя – точно толкова удоволствие може да се извлече и от въртене на палците.

Отворих уста да ѝ кажа, че нейният Толстой е глупаво магаре, но преглътнах острите слова. Току-виж, се оказал неин пръв приятел, в който случай критиката срещу него, макар и справедлива, можеше да я засегне, а известно ми бе какво сполетяваше онези хора – полицаите например, – чиито критики не ѝ понасяха.

– И тоя твой малоумен смях, ще трябва да се пребориш с него. Щом ти е весело, една мила усмивка е предостатъчна. Лорд Честърфилд (Лорд Честърфилд (1694–1773) е автор на прочутите „Писма“ до неговия син, в които подробно разглежда подобаващия начин на поведение на един джентълмен при всякакви жизнени обстоятелства. Оттогава „по Честърфилдски“ се употребява в Англия като синоним на „джентълменски“, що се отнася до облекло и държане. – Б. ред.) е казал, че откакто влязъл в пълно владение на разума си, никой никога не го е чул да се смее. Ти вероятно не си чел неговите „Писма“ до сина му?

Естествено, че не бях. Бъртрам Устър не чете чужди писма. Ако ще и в пощата да работех, пак нямаше да чета дори откритите картички.

– Най-добре ще бъде да ти нахвърлям един списък от произведения, с които трябва незабавно да се заловиш.

Тя вероятно щеше да се спре на още някой и друг свой любим автор, но в този миг в стаята нахълта Анджелика Брискоу.

– Донесе ли я вече? – изкряка тя.

После зърна Ванеса, добави едно „олеле!“ и изчезна като кокошка през плет. Ванеса я последва със снизходителен взор.

– Много ексцентрично дете – каза тя.

Съгласих се, че неведоми са пътищата, по които Анжелика Брискоу твори своите чудеса. Малко след това годеницата ми си тръгна, а аз се дотъртрих до един стол и зарових лице в длани.

Тъкмо се бях отдал на това занимание – напълно естествено, като се има предвид, че току-що се бях сгодил за момиче, което щеше да ме откаже от пушенето, – когато отвън долетя непогрешимият звук на леля, препънала се в изтривалка. Секунда по-късно сестрата на покойния ми баща влетя в стаята, направи един-два пируета, изруга, възстанови равновесието си и каза:

– Донесе ли я вече?

Глава 11

Не бих казал, че съм избухлив мъж, особено що се отнася до нежния пол, но когато всяка срещната жена започне да те пита сприхаво дали си я донесъл вече, обносните ти неминуемо страдат. Отправих й поглед, какъвто, никой племенник не би следвало да отправя на родната си леля, и с немалка рязкост изрекох:

– Ако вие, момичета, престанехте да се правите на героини от „По заповед на царя“, светът щеше да стане по-добро място за живеене. Кой да е донесъл какво?

– Котката, разбира се, пън нещастен – изрече тя във вихрения маниер, носил й навремето всеобщото възхищение на ловните дружинки. – Котката на Кук. Аз я отвлечам. Или по-точно, подставено лице работи от мое име и за моя сметка. Наредих му да я донесе тук.

Изгубих, както се казва, ума и дума. Ако има нещо, което да поражда гласните струни на един племенник, то това е откритието, че за обичната му леля понятията „добро“ и „зло“ тънат в безпросветна тъма. Дълголетният опит трябваше да ме е научил, че където тази леля е замесена, няма срам и всички средства са позволени, но въпреки това аз бях... сигурен съм, че има дума, която съвсем точно го описва... А, да, знаех си, че ще се сетя... Бях втрещен.

Естествено, втрещената публика е тъкмо онова, към което всяка жена се домогва, когато има да разказва някаква история, затова не се учудих, когато тя се възползва от моето безмълвие, за да подкара нататък. Повествованието й, водено с около седемдесет и пет мили в час, започна така:

– Преди всичко трябва да разясня и на най-хилавия разум – твоя, ако си послужим с първия изпречил се пред погледа пример – в какво небрано лозе се намерих, когато дойдох да гостувам у семейство Брискоу, Когато ме покани в Егсфорд Хол, Джими ми описа в най-възторжени краски шансовете на своя кон Симла в предстоящите надбягвания. Обрисува ми го като безспорен фаворит, върху който да заложих крупна сума пари било все едно да намериш портфейл на улицата. И аз, бедната, слаба жена, се поддадох на съблазънта. Заложих всичко, което имам под слънцето, чак до интимните части на облеклото си. Едва след като пристигнах тук и сондирах общественото мнение, разбрах, че Симла е фаворит колкото аз съм римският папа. Картофчето на Кук бил

точно толкова бърз и издръжлив, колкото и той. На практика състезанието вероятно щяло да завърши наравно, освен ако... освен ако, Бърти, нещо не се провали в подготовката на едно от двете животни. Тогава се появи ти с твоята поверителна информация, че Картофчето пет пари не дава за тренировките си, ако не е тая котка да го подкороосва, и мен отведнъж ме озари ярка светлина. „Из устата на младенци и кърмачета – си рекох. – Из устата на младенци и кърмачета.“ (Псалтир, 8.3. Смишълът е, че невинните и простодушните често, без да съзнават, казват истината. – Б. пр.)

Бих предпочел тя да сформулира мислите си малко по-иначе, но нямах възможност да ѝ го кажа. Когато прародителката зацепи веднъж думата, тя я зацепва яко.

– Преди малко ти казах, че съм заложила на Симла всичко, което притежавам. Сега се поправам. Разбирай – значително повече, отколкото притежавам. Загубя ли, това значи, че ще трябва да опипя издебелочичо ти Том, докато стъпя отново на крака, а ти знаеш как му се отразява на храносмилането всяка раздяла с пари. Можеш да си представиш в какво положение се намирах. Ако не беше милата Анджелика Брискоу, навярно щях да получа нервен срив. Имаше мигове, когато само желязната ми воля ме удържаше да не се изстрелям към тавана, крещейки като малаец в амок. Напрежението беше ужасно.

Аз продължавах да бъда втрещен, но тук успях да вмъкна едно „Анджелика Брискоу?“, недоумявайки къде точно се вписва тя в цялостния пейзаж, при което говорещата продължи:

– Само не ми казвай, че си я забравил. По-скоро бих очаквала вече да си ѝ поискал ръката, както е обичайната ти практика пет минути след като срещнеш момиче, което да не е куцо, саката или откровено отблъскващо. Но след всичкия портвайн, с който се наля, нищо чудно да не си успял да фокусираш очите си върху нея. Анджелика е дъщерята на преподобния Брискоу, Двете с нея си поговорихме надълго и нашироко, след като ти си отиде, и се оказа, че тя също е заложила мило и драго на Симла и се чуди какви ще ги дъвче, ако той загуби. Разправих ѝ за котката и тя тутакси прегърна идеята за нейното похищение, като дори реши малкия проблем, който ме глождеше, а именно как то да се осъществи. Сам разбираш, че тая лъжица не е за всяка уста. За моята например. Тук трябва да си като ония индианци в книгите на Фенимор Купър, които четях като дете, под чийто нозе не изпуква нито една съчка, а аз не притежавам нужното телосложение.

Това беше самата истина. Допускам, че на младини прародителката

е имала грацията на горска нимфа, но годините бяха донесли със себе си определена монолитност, тъй щото всяка съчка, настъпена от нея в зале-за на дните ѝ, неминуемо щеше да изтрещи като противопехотна мина.

– Но Анджелика намери изхода. Момиче на място е тази Анджелика. Обикновена свещеническа дъщеря, но надарена с всички качества на велик държавник. Тя не се поколеба нито миг. С просветлено лице и блеснали очи, тя рече: „Това е само работа за Били Греъм.“ (Известен американски проповедник. – Б. пр.)

Тук вече изтървах нишката на мисълта ѝ. Името ми беше познато, но никога не бях го свързвал с вещина в изкуството да се пренасят котки от точка А до точка Б, още повече, когато тези котки са чужди. Дори бих очаквал по силата на професионалните си задължения господин Греъм всячески да порицае подобен вид дейност.

Споменах това на прародителката и тя ми каза, че съм изпаднал в естествено заблуждение.

– Неговото истинско име е Хърбърт Греъм, но всички го наричат Били.

– Защо?

– Провинциална духовитост. Тук много си падат по нея. Той е кралят на местните браконieri и можеш да се обзаложеш, че под неговите нозе съчките не пукат. Всички лесничей в радиус от десет мили вече от години се мъчат да го сгасят, но без никаква надежда. Изчислено е, че седемдесет и шест цяло и осем процента от бирата, продавана в „Гъската и скакалецът“, се пие от изнурени лесничей, които дават в нея мъката си, след като Били за пореден път ги е изиграл. Получих сведението лично от Анджелика, която е много близка с него. Та тя му разказала за нашите проблеми и той отвърнал, че ще се погрижи незабавно. За него е твърде удобно да провежда операции в Егсфорд Корт, тъй като племенницата му Марлийн работи там като миячка на съдове и никой няма да го заподозре, ако го види, че се навърта наоколо. Той винаги може да каже, че просто се е отбил да я навести. С една дума, всичко пасна толкова гладко, че човек започва да вярва, че има Господ на небето.

Бях ужасен. Намерението ѝ да прибегне до услугите на наемен престъпник, който после щеше да я изнудва, докато е жива, ме потресе от дън душа. А колкото до Анджелика Брискоу, човек неволно се пита-ше накъде отиват свещеническите черки. Опитах да я вразумя.

– Не можеш да направиш това, скъпа лельо – рекох. – То е също толкова лошо, колкото и да упоиш кон.

Ако мислите, че това накара страните ѝ да пламнат в ален свян,

значи нищо не разбирате от лели.

– Че според теб упойването на кон не е ли обичайна предпазна мярка, която всеки би взел, ако имаше тази възможност? – контрира тя.

Един Устър никога не сваля гарда. Опитах отново.

– Това е кален номер.

– Е, и какво? Малко кал никога не вреди. Дори прави насладата поистинска.

– Какво биха казали в „Куорн“ (Ловно дружество, основано през XVIII в. в графство Лестършир. – Б. пр.) за постъпката ти? Или, ако е за въпрос, в „Пайчли“ (Ловното дружество на графство Нортхамптъншир. – Б. пр.)?

– Биха ми изпратили поздравителна телеграма. Ти не проумяваш същината на тези малки провинциални надбягвания, Бърти. Това не ти е Епсъм или Аскът (Ежегодни конни надбягвания, които представляват важно събитие в живота на английската аристокрация. Провеждат се съответно от 1711 и 1730 г. – Б. пр.). Тук мръсните номера са в реда на нещата и дори се очакват от теб. Преди няколко години Джими Брискоу участваше в състезанието в Бридмът с кон на име Пуна. Тогава, в навечерието на старта, Кук изпрати свой човек при жокея, който го завлече в „Гъската и скакалецът“ и го напи като казак. На другия ден нещастникът имаше такъв махмурлук, че единственото му желание бе да седне на земята и да плаче. Завърши пети, като хлипаше жаловито, и заспа още преди да го извадят от седлото. Разбира се, Джими се досети какво е станало, но никога не каза и дума. И двете страни си останаха първи приятели. Едва когато Джими одруса Кук с оная глоба, задето си пасъл свинете без разрешение на общинската мера, отношенията се обтегнаха.

Изтъкнах нов ловък аргумент.

– Ами какво ще стане, ако тоя твой човек го спипат? Той ще те издаде, без да му мигне окото, и тогава репутацията ти в Мейдън Егсфорд ще се затъркаля в канавката.

– Него никога не го хващат. Той е местният Робин Худ. И нищо не може да очерни моята репутация в Мейдън Егсфорд. Аз съм твърде популярна тук, откакто изпах „Всяка сладурана обича по един моряк“ на миналогодишния селски концерт. Накарах цялата зала да ме аплодира на крака. Три биса и толкова се кланях, че се сепнах в кръста.

– Спести ми подробностите около твоите оргии – изрекох с хладина.

– Бях облечена в моряшко костюмче.

– Моля те! – извиках отвратен.

– А само да беше видял отзивите, които получих в „Бридмътски страж“, „Ежедневник на Съмърсетския фермер“ и „Южен наблюдател“. Но в края на краищата не мога да стоя цял ден тук и да ти слушам празните приказки. Елза посреща днес някакви досадници на чай и ме помоли да се навъртам наоколо. Забавлявай котката, когато пристигне. Разбирам, че била животно с бохемски привички, тъй че вероятно предпочита уиски, но ти все пак ѝ плисни и малко мляко.

И с тези думи тя се изниза по допирателната, по-пращяща от енергия от която и да било леля, ловувала някога под слънцето.

Влезе Джийвс. Ръцете му бяха заети.

– Ако не греша, тази котка е за вас, сър – каза той.

Отправих му взор, безпросветен до последната капка.

– Значи я е донесъл?

– Да, сър. Току-що.

– През задния вход?

– Да, сър. В това отношение показва надлежния такт.

– Той още ли е тук?

– Не, сър. Отправи се към „Гъската и скакалецът“.

Разбрах, че трябва да хвана бика за рогата. Сега не му беше времето да се разтягат локуми. Нужен ми бе съвет, и то спешно.

– Джийвс – рекох, – вярвам, че виждайки тази котка на този адрес, ти си събрал, както се казва, две и две и си наясно, че тъмно дело е извършено под покроба на нощта?

– Да, сър. При това имах шанса да чуя изявленията на госпожа Травърс. Тя е дама с твърде недискретен глас.

– Много точно изразено. Вярвам, че когато е ловувала на младини, населението е разбирало за това през няколко съседни графства.

– Охотно съм склонен да го допусна, сър.

– Е, щом знаеш всичко, значи не е необходимо да ти разяснявам ситуацията. Проблемът, пред който сме изправени сега, е къде да се денем оттук нататък.

– Сър?

– Разбираш какво искам да кажа. Не мога просто да седя тук... как беше оная дума?

– Безучастно, сър?

– Точно така. Не мога просто да стоя тук безучастно и да оставя този разгул да продължава. Честта на Устър е заложена на карта.

– Вие сте невинен, сър. Не вие сте присвоили тази котка.

– Аз не, но човек от моето семейство. Между другото, могат ли да я

опандизят, ако престъплението се разкрие?

– Трудно е да се каже без консултация с компетентно правно лице. Във всеки случай възникването на неприятен скандал би било неминуемо.

– Имаш предвид, че името ѝ ще стане притча во язицех?

– В общи линии, да, сър.

– Какъв удар за храносмилането на чичо Том. Много лошо, Джийвс. Ние не бива да допуснем това. Знаеш на какво заприличва той и след най-лекия омар. Трябва да възстановим тази котка на Кук.

– Намирам го за твърде препоръчително, сър.

– Ще се наемеш ли да го направиш?

– Не, сър.

– Феодалният дух го изисква.

– Без съмнение, сър.

– Някой от ония средновековни васали би си потрошил краката да го свърши.

– Не е изключено, сър.

– Ще ти отнеме не повече от десет минути. Можеш да използваш колата.

– Боя се, че все тъй се налага да ви разочаровам, сър.

– В такъв случай явно ще трябва да се справя сам. Остави ме, Джийвс, искам да помисля.

– Много добре, сър. Дали едно уиски със сода не би подпомогнало мисловната ви дейност?

– Rem acu tetigisti. – отвърнах.

Останал сам, аз посветих на проблема целокупната мощ и слава на Устъровия мозък, но планината, след като прилежно се напъна, не роди и умряла мишка. Колкото и да се мъчех, не можех да открия начин да върна котката в квадратче А, без това да включва среща с татко Кук и неговия камшик, а аз няхах ни най-малко желание последният да свисти около кълките ми. Мъжете от рода Устър са беззаветно храбри, но има неща, пред които дори те трепват, та пушек се вдига.

Все още тънех в размисъл, когато отвън долетя бодър вик и кръвта се смръзна в жилите ми при вида на появилия се с маршова стъпка майор Планк.

Глава 12

Причината в кръвоносните ми съдове да настъпи споменатото смръзване едва ли се нуждае от бележка под линия. И най-непроницателното око можеше да прозре цялата деликатност на положението ми. С крадена котка в къщата и майор Планк сред присъстващите, аз изпитах всичките терзания на представител на престъпните класи, който е задигнал кралския скиптър и след като го е укрил сред покъщнината си, вижда как шефът на Скотланд Ярд му цъфва на прага. Дори по-лошо, защото скиптрите поне си траят, докато котките – не. Специално тази ми бе направила впечатление на, общо взето, съдържано животно, задоволяващо се с кротко мъркане, но откъде можех да знам дали, впечатлена от непознатата обстановка и липсата на своето нечифтокопитно другарче, няма да нададе някой и друг вопъл? Достатъчно бе едно-единствено измяукване и аз бях за мустака.

Помня как леля Агата веднъж ме накара да заведа противното й отороче, младия Томас, на една пиеса в Олд Вик, озаглавена „Макбет“. Томас през цялото време спа, но на мен представлението доста ми хареса и поводът да го спомена сега е една сцена, в която Макбет (така се казваше главният герой, макар че, ако питате мен, жена му беше къде-къде по-главна) дава голям банкет, а призракът на някой си Банко, когото той наскоро бе убил, нахлу през вратата, целият облян в кръв. На Макбет бая му се разтрепериха мартинките, което не пропуснаха да сторят и моите сега при вида на Планк. Аз се заблещих насреща му, както той самият би се блещил на някой скорпион, ако го откриеше сгущен в пижамата му. Самият Планк обаче беше свеж и росен като маргаритка.

– Реших да намина да ви кажа – рече той, – че паметта ми постепенно се възвръща. Много скоро ще си спомня онази наша среща до последната подробност. По-голямата й част още ми се губи в мъгла, но първите светли лъчи вече започнаха да се процеждат. При маларията често става така.

Чутото изобщо не ме зарадва. Както вече обясних, срещата, за която той говореше, бе изпълнена за мен с всяческа неловкост и аз предпочитах да оставя мъртвото минало да погребва своите покойници (Точният цитат е от Евангелието на Матей, VIII,22 и гласи: „Нека мъртвите погребват своите мъртъвци“. – Б. пр.), както рекъл не помня вече кой. Ако ви припомня, че към нейния завършек той напираше да ме халоса

със зулуския си боздуган, вероятно ще разберете, че тя не бе изцяло пропита от дух на сърдечно разбирателство.

– Едно нещо си спомням със сигурност – продължи той. – Вие бяхте страшно запален по ръгби, което е страстта на моя живот, и аз ви споменах, че селският ни отбор е в добра форма и подава големи надежди. А напоследък имах и невероятния късмет да се сдобия с нов викарий, един юначага на име Пинкър, който е бил национален нападател. Играл е четири години за Оксфорд и е печелил всички купи. Направо възроди отбора, освен дето съчинява отлични проповеди.

Нищо не можеше да ми достави по-голямо удоволствие от тези ласкави отзиви за моя стар приятел Смардльо Пинкър и ако над главите ни не витаеше мрачната сянка на котката, можех дори да се насладя на нашата малка раздумка. Защото, както често бива при африканските пътешественици, Планк беше развлекателен събеседник и сподели много неизвестни за мен данни за мухата цеце и ми даде ценни наставления какви мерки да предприема, ако ме нападне разярен носорог. Но по средата на една от най-интересните истории – тъкмо беше стигнал дотам, където туземците му изглеждали дружелюбни и затова решил да остане за през нощта – той рязко замлъкна, наклони глава и рече:

– Какво беше това?

Аз, естествено, също го бях чул, но оставах невъзмутим.

– Какво беше кое? – запитах.

– Чух котка.

Без да сменям маската от лице, нададох лек кикот.

– А, трябва да е Джийвс, моят прислужник. Той имитира котки.

– Имитира котки?

– Да, носи му мимолетна наслада.

– И предполагам доста забавлява момчетата в кръчмата тъкмо преди затваряне, когато всеки се е наквасил до козирката. Навремето и аз имах един туземен носач, който умееше да имитира брачния зов на мъжка пума.

– Наистина?

– И то толкова добре, че дори женските пуми се връзваха. Прииждаха край лагерния огън на тълпи и направо брадясваха, щом разберат, че е само някакъв си туземен носач. Той беше същият, за когото ви казах, че се наложи да го погребем преди залез-слънце. Което ми напомни да ви питам: как са вашите петна?

– Напълно изчезнаха.

– Това не винаги е добър знак. Понякога инфекцията задълбава

навътре и се смесва с кръвообращението.

– Доктор Мъргатройд очакваше да изчезнат.

– Е, той знае най-добре.

– Аз имам голямо доверие в него.

– Аз също, въпреки тия негови мустаци. – Той помълча малко и добави през смях: – Чудно нещо как хвърчи времето.

– Много чудно, наистина – потвърдих аз.

– Стариат Джими Мъргатройд. Никога не бихте повярвали, като го погледнете сега, че като момче бе най-доброто ляво крило, което някога сме имали в Хейлибъри (Привилегировано мъжко средно училище в графство Хартфордшир, основано през 1862 г. – Б. пр.). Бърз като мълния и цар на двойните подавания. Благодарение на него спечелихме срещу Бедфорд и Тонбридж. Отбеляза по два трая (Трай в ръгбито – поставяне на топката зад гол линията на противника, което носи три точки. – Б. пр.) на мач!

Макар да няхах и понятие за какво говори, аз казах: „Наистина?“, той отвърна: „Абсолютно“ и мисля, че щяхме да побъбрим още доста за момчето Е. Джимпсън Мъргатройд, ако в този миг котката не бе излязла отново в ефир, променяйки радикално темата.

– Чуйте само! Бих се заклел в дръжката на туземния ми боздуган, че е котка! Тоя ваш прислужник наистина я докарва като жива.

– Дългогодишна практика.

– Дар Божи, бих казал. Такива добри подражатели на животни не се срещат под път и над път. Аз например така и не попаднах на втори носач като оня с пумата. Сума ти народ може да имитира шо-годе сносна кукумявка, но това е съвсем различно. Добре, че Кук не е тук да го чуе.

– В какъв смисъл?

– Ами той веднага ще си въобрази, че това е неговата котка и ще обърне къщата с главата надолу, за да я намери. Хич няма и да повярва, че е просто вашият прислужник, който упражнява изкуството си. Разбирате ли, една негова много ценна котка сякаш потъна вдън земя и той е убеден, че в изчезването ѝ имат пръст съпернически интереси. Дори спомена, че ще прибегне до помощта на Скотланд Ярд. Но аз вече трябва да тръгвам. Отбих се само за да ви зарадвам със забележителното възвръщане на паметта ми. Всичко лека-полека изплува. Не е далеч мигът, когато ще си спомня защо мислех, че името ви започва с Ал. Дали не би могло да е ваш прякор, да речем?

– Не допускам.

– И не е съкратено от „Алка-Селцер“ или нещо подобно? Но няма

защо да се измъчваме сега. Рано или късно ще се сетя. Ще се сетя!

Нямах представа защо си е набил в главата, че името ми започва с Ал, но това бе дребен въпрос, тъй че не се разпрострях върху него. Веднага щом вратата се хлопна зад гърба му, аз повиках Джийвс на спешно съвещание.

Той влезе, разсипвайки се в извинения. Явно имаше усещането, че е подложил динена кора на младия господар.

– Боя се, че ще ме сметнете за нехаен, сър, но не намерих за възможно да заглуша докрай виковете на животното. Вярвам, че не са били чути от вашия посетител.

– Напротив, бяха, и посетителят беше не друг, а майор Планк, от когото ти тъй изкусно ме отърва преди време в Тотли-на-Хълма. Той е тясно приближен на татенцето Кук и смее да твърдя, че когато нахълта при мен, си изкарах акъла не по-малко от Макбет, когато призракът му се натресе посред вечеря.

– Сцената ми е добре позната, сър. „Не люшкай тез кървави кърдрици пред моите очи,“ казва той.

– И напълно го разбирам. Та значи Планк чу ония вопли.

– Извънмерно съжалявам, сър.

– Вината не е у теб. Котките са си котки. Отпърво се стъписах, подобно на Макбет, но запазих само обладание. Казах му, че ти си котешки имитатор, който се шлифова чрез практика.

– Крайно находчиво, сър.

– Така е.

– Джентълменът остана ли удовлетворен?

– Тъй ми се стори. Но какво ще правим с Кук?

– Моля, сър?

– Безпокои ме, че е възможно татко Кук да не клъвне на тая история и да дотърчи тук да претърсва къщата. И като казвам възможно, разбирай сигурно. Постави се на негово място. Той ме хваща в Егсфорд Корт с котката в ръце. Научава, че съм канен на обяд в Егсфорд Хол. „Охо! – казва си тогава, – да пукна, ако тоя не е от бандата на Брискоу.“ Е, мислиш ли, че когато Планк се върне и му каже как ние тук имитираме котки, той ще се върже? Съмнявам се, Джийвс. Ще бъде пред вратата ми в рамките до десет минути, вероятно съпроводен от целокупната местна полиция.

Едно леко сбръчкване на носа му показва, че безпощадната ми логика е дала резултат. Нищо на света не можеше да накара Джийвс да каже: „Сега я втасахме!“, но несъмнено това бе фразата, която щеше да

изскочи от устните му, ако той не я бе спрял наред път. Коментарът му към моите obiter dicta (Неща, казани между другото. (Лат.) – Б. пр.) бе кратък и по същество.

– Трябва да действаме, сър.

– Да, Джийвс, ножът опря до кокала. Не се ли породи у теб желание да върнеш тази котка на първоизточника?

– Не, сър. Не ми подобава да връщам котки, но ако позволите да направя едно предложение?

– Говори, целият съм слух.

– Защо да не поверим задачата в ръцете на Греъм?

– Но разбира се! Как не се сетих за това.

– Той е браконьер с установена репутация, а тъкмо един квалифициран браконьер ни е необходим понастоящем.

– Досещам се какво имаш предвид. Неговият богат опит му позволява да снове наоколо, без нито съчка да изпука под нозете му, а това е първото и необходимо условие, когато връщаш котки.

– Именно, сър. С ваше позволение ще отскоча незабавно до „Гъската и скакалецът“ да му предам, че желаете да го видите.

– Върви, Джийвс – отвърнах и само няколко минути по-късно се озовах на четири очи с Хърбърт (Били) Греъм.

Онова, което ме впечатли при първия бегъл оглед на моя гост, бе излъчващата се от него порядъчност. Винаги бях предполагал, че браконьерите са престъпни типове, облечени в онова, което са могли да заемат от най-близкото плашило и бръснещи се веднъж в седмицата. Той, тъкмо напротив, носеше идеално прилепнал костюм от туид и бе избръснат до синьо. Очите му бяха сини и открити, а косата леко посребрена. Човек среща министри от кабинета с далеч по-неизискан вид. Съдейки по външността му, той спокойно можеше да пее в църковния хор на Брискоу я както по-късно разбрах, той действително се изявявал там, бидейки притежател на мелодичен тенор, особено подходящ за химните и за ония откъси от молебена, където се разправя за окаения грешник.

По ръст и водоизместимост той се доближаваше до Фред Астер, и имаше онази гъвкавост, която се явява незаменим актив в поприще като неговото. Можех лесно да си го представя как прехвърква безшумно из шубраците с чифт зайци под мишница, винаги на два скока пред мъчещите се да го сгачят лесничей. Едва сега оцених цялата мъдрост в предложението на Джийвс да поверя нему деликатната мисия, която си бях наумил. Когато работата опре до връщане на похитени котки в законните им обители, човек има нужда от тесен специалист. И аз виждах, че

там, където Уинстън Чърчил или Лойд Джордж биха се провалили, Хърбърт Греъм ще успее.

– Добър ден, сър – рече той. – Искали сте среща с мен?

Минах направо към същината. Сега не беше време за хънкане и още по-малко за мънкане.

– Става дума за оная котка.

– Аз я доставих съгласно инструкциите.

– Да, но сега искам да я върнете обратно.

Той изглеждаше озадачен.

– Обратно, сър?

– Там, откъдето сте я взели.

– Не съм сигурен, че ви разбирам, сър.

– Ще ви обясня.

Мисля, че обрисовах положението на нещата доста ясно, изрично подчертавайки, че един Устър не може да поощрява действия, практически равносилни, ако равносилни е думата, която търся, на упойване на кон, и че котката, явяваща се предмет на обсъждане, трябва да бъде възстановена на своя притежател с цялата възможна експедитивност. Той слушаше внимателно, но когато свърших, поклати глава.

– Напълно изключено, сър.

– Как така изключено? Нали вие сте я похитили?

– Да, сър.

– Значи можете и да я върнете обратно.

– Не, сър. Пренебрегвате някои съществени съображения.

– Като например?

– Кражбата, за която говорите, бе осъществена като лична услуга на госпожица Брискоу, която познавам от дете, а тя беше такова сладко дете.

Мина ми през ума да го разчувствам, споменавайки, че и аз също съм бил сладко дете, но както често ми се напомня от леля Агата, случаят далеч не е бил такъв, тъй че се разкандърдиха. Не че имаше голяма вероятност леля Агата и той някога да седнат да споделят спомени за моето детство, но не си струваше да рискувам.

– Още повече – продължи той, и аз за сетен път бях поразен от чистотата на дикцията му. Очевидно бе получил добро образование, макар и да се съмнявах да е чак оксфордски възпитаник. – Още повече, че аз самият съм заложил пет лири на Картофчето при съдържателя на „Гъската и скакалецът“.

„Аха!“ – рекох си аз и мога веднага да ви кажа защо. Рекох си го,

защото пелената най-после падна от очите ми и аз прозрях всичко. Явно цялата тази история за лични услуги към сладки дечица си беше чиста проба ела ме изяж. Той от самото начало е бил движен от користи подбуди. Когато Анджелика Брискоу е отишла при него, първата му реакция сто на сто е била едно извинително „много съжалявам“ въз основа на това, че е заложил тези пет лири на Картофчето и е длъжен да защитава своите капиталовложения. Тогава тя е направила оферта от десет лири, която при всяко положение го е оставяла на печалба и двамата са си ударили ръцете. После леля Далия като гарант на сделката е снесла десетарката, и толкоз. Не току-тъй често съм си мислел, че от мъж с дедуктивни способности като моите би излязъл добър детектив.

Всичко това значително ме улесняваше. Щом нещата се свеждаха просто до „аз на тебе, ти на мене“, единственото, което оставаше, бе да се уточнят условията. При отракан контрагент като него заплащането най-вероятно трябваше да се осъществи в брой, но за щастие аз мъкнех със себе си цели бали пари от хиподрумни съображения, тъй че нямаше да има проблем.

– Колко искате? – запитах.

– Моля, сър?

– За да обезкотите жилището ми и да върнете дребния хищник на шатната му длъжност.

Някаква пелена забули честните му сини очи, както, предполагам, му се случваше винаги при делови преговори, за разлика от случаите, когато пееше в хора. Момчетата в „Търтеите“ са ми казвали, че забелязват същия феномен и при Уфи Просър, клубния милионер, щом се опитат да му изкрънкат малък заем до следващата сряда.

– Колко искам, сър?

– Да. Кажете сумата. Няма да се пазарим.

Той сви устни.

– Боя се – рече, след като ги отви, – че не бих могъл да го направя тъй евтино, както ми се иска, сър. Сам разбирате, че след разкриването на липсата на животното в дома на господин Кук се е вдигнал шум до небесата, както бихте могли да се изразите, и мало и голямо е поставено на бойна нога. Аз ще бъда в положението на военновременен шпионин, натоварен да пренесе тайно съобщение през вражеските позиции, когато зорки очи го дебнат иззад всеки храст. Принуден съм да назова сумата от двамайсет лири.

Бях облекчен. Очаквах нещо доста по-солено. Той, изглежда, също долови, че се е минал, защото незабавно допълни:

- Или, по-скоро, трийсет.
- Трийсет!
- Трийсет, сър.
- Хайде да се пазарим – отсякох.

Но когато предложих двайсет и пет, сума, не тъй болезнена като трийсет, той поклати съжалително посребрената си глава и ние продължихме да се пазарим, а понеже той се пазареше по-добре от мен, в крайна сметка скъсахме пазарлъка на трийсет и пет.

Това не беше от най-добрите ми дни за пазарене.

Глава 13

Помня и до днес, че един от въпросите, които ми зададоха, когато спечелих онази викторина по вероучение, беше: „Какво знаете за глухата пепелянка?“ и моето владееие на Светото писание ми позволи безпогрешно да отговоря, че тя си запушила ушите, за да не чува гласа на заклинател (Псалми, LVIII, 4. – Б. пр.), та ако ще той да си заклина, докато пяна му излезе от устата. След своето събеседване с Хърбърт Греъм аз вече знаех какво му е било на този заклинател и ако можех да обменя мнения с него, сигурен съм, че еднородно щяхме да стигнем до заключението, че колкото по-малко глухи пепелянки срещаме за в бъдеще, толкова по-добре.

Никой не би могъл да заклина по-изкусно от мен, докато убеждавах Хърбърт Греъм да не ме кождерства, и никой не би могъл да си затъкна ушите по-здраво от тази пепелянка. Явно понятието „взаимни отстъпки“ му беше напълно непознато, защото не мръдна и на милиметър по посока на разумния компромис. Трийсет и пет лири суха пара! Направо чудовищно. Но ето какво се получава, когато си натясно, а другият държи всички козове.

Пазаренето е изтощителна работа, тъй че след потеглянето на Греъм с котка под мишница един изплезил език Бъртрам Устър седна да прелиства разсеяно встъпителните страници на романа „По заповед на руския цар“. Бях прочел точно толкова, колкото да съжаля, задето вместо него не бях взел „Тайната на черния фойтон“, когато телефонът иззвъня.

Както се опасявах, беше леля Далия. Давах си сметка, естествено, че рано или късно стълкновението с прародителката е неизбежно, но щях да го понеса по-добре, ако беше поизчкало. В моето изцедено състояние бях твърде лесна плячка за всяка леля. Мъж, сгодил се току-що за момиче, само видят на което му причинява колики, и изплюл трийсет и пет от най-хубавите лири на браконьер-кръволок и още два пенса за калпава книга от селската библиотека, рядко бива в разцветата на спортната си форма.

Тя, от своя страна, бидейки в блажено неведение, че ѝ предстои да понесе къч, който ще я разтърси до най-интимните части на облеклото ѝ, беше самата ведра лъчезарност.

– Здравсти, тъпчо – рече. – Нещо ново по кината?

– Какво, какво, къде? – отвърнах, недоразбрал.

– Котката, питам. Донесоха ли я вече?

– Да.

– Гушпал ли си я в момента?

Разбрах, че часът е ударил. Колкото и да ми се подкосяваха краката, трябваше да разкрия страшната истина. Поех си дълбоко дъх. Намирах известна немощна утеха в знанието, че леля ми е чак на другия край на жицата, на милиа и половина от мен. Никога не се знае как ще постъпи една леля в непосредствена близост. Историята познава случаи от момчешките ми дни, когато много по-незначителни поводи са я карали да ме малтретира болезнено с открита длан в областта на тила.

– Не – казах, – вече я няма.

– Няма ли я? Как така я няма?

– Били Греъм я отнесе обратно.

– Отнесъл я е обратно?

– Да, в Егсфорд Корт. Аз му наредих.

– Ти си му наредил?

– Да. Виждаш ли...

Това зачеркна за значителен период от време моето участие в диалога, тъй като тя се разрази в стихийна тирада с цялата чичкова червенотиквеничковщина, която бях очаквал. Думите й, след успешно разшифроване, гласяха следното:

– Господи, помилуй! Ангели и свети угодници! Боже, дай ум всекиму, та белким има малко и за моя племенник! Той да ти донесе котката на крака и ти в пълно съзнание и преднамерено да я върнеш от вратата си, макар да знаеш какво означава тя за мен. Да ме опропастиш така! Да ме отритнеш в час на вопиюща нужда! Да озлочиши белите ми коси чак до гроба! И това след всичко, което съм сторила за теб, жалък, неблагоприятен червей. Помниш ли как съм ти разправяла, че още като безпомощно сукалче с вид, дължа да спомена, на недоварено яйце, си беше глътнал веднъж биберона и ако не бях аз да ти го извадя от гърлото, щяхме да те целуваме студен? Е, тежко ти, ако си глътнеш биберона сега, защото аз няма да си мръдна и малкия пръст! Ами когато имаше дребна шарка и аз жертвах часове от ценното си време, за да играя с теб на бълхи (Игра с малки пулове, които се притискат откъм ръба, с цел да подскочат в купа или чаша, поставена по средата на масата. – Б. пр.), като те оставях да ме биеш по най-безогледен начин?

Можех да оспоря това. Моите победи се дължаха изцяло на собствената ми сръчност. Напоследък не играя често на бълхи, но в онези

далечни дни бях истински факир. Тъй или иначе, не го споменах, защото не исках да прекъсвам буйния поток на чичковата й червентиквеничковщина.

– Ами когато беше в онова твое частно училище и аз с цената на непосилни разходи ти изпращах колети с храна, защото ти се оплакваше, че те морели от глад? А забрави ли как, че когато постъпи в Оксфорд...

– Лельо, млъкни – извиках, трогнат дълбоко от тези спомени за малолетния Устър. – Ще ми разбиеш сърцето.

– Ти нямаш сърце. Ако имаше, не би пропъдил на снега бедното беззащитно животно. Всичко, което поисках от теб, бе да му предоставиш едно легло в стаята за гости за няколко дни и тъй да решиш с един замах финансовите ми проблеми, но ти ми отказа тази нищожна услуга, която нямаше да ти струва нищо освен два-три шилинга за мляко и риба. Какво стана, питам се аз, с някогашните племенници, за които волята на леля им беше закон? Очевидно вече не ги правят в наши дни.

След тези думи Природата взе своята дан. Тя трябваше да млъкне, за да си поеме дъх, и аз получих възможност да вмъкна нещо.

– Скъпа прародителко – рекох, – ти си жертва на погрешна не-знамси-какво.

– Моля?

– Нали разбираш – онова, на което хората стават жертва. На върха на езика ми е. Започва с ин... А, да, сетих се, погрешна интерпретация. Твоят поглед върху отношението ми към въпросната котка е тотално кривоглед. Аз прецених, че извършената от теб кражба с взлом е петно върху гордия герб на Устърови, но при все това, макар и неохотно, щях да ѝ предоставя постеля и храна, ако не беше Планк.

– Планк?

– Майор Планк, пътешественикът.

– Той пък какво общо има?

– Всичко. Ти вероятно си чувала за майор Планк?

– Не съм.

– Е, той е от ония, които имат туземни носачи и прочие, след което се юрват да изследват дивите пустоши. Кой беше онзи, дето срещнал в саваните на Африка другия, и предположил, че той е доктор? (Бърти има предвид известен анекдот, с който самите англичани обичат да илюстрират прословутата си сдържаност. Прочутият изследовател на Африка доктор Дейвид Ливингстън (открил между другото водопада Виктория през 1855 г.) дълго време не се обаждал в Англия и бил

обявен за безследно изчезнал. Тогава на втора експедиция потегля да го дири изследователят Станли, който след дълги месеци на опасни преждия и сблъсъци с човекоядци племена най-сетне съзира в африканските дебри бял човек и се обръща към него със следните думи: „Доктор Ливингстън, предполагам?“ – Б. ред.) Планк се занимава, или поне се е занимавал, със същото.

По жицата долетя сумтене, което едва не я разтопи.

– Бърти – рече прародителката, вече натоварила на борда достатъчен запас въздух, – злостастното обстоятелство, че не си ми подръка, ме възпрепятства, но ако ми беше, щях да ти отвъртя такъв тупаник, че да ти държи влага до идния Великден. Защо не ми разкажеш с думи прости какво ти мъчи мижавия мозък?

– Говоря за майор Планк. И онова, което се опитвам да ти разясня е, че Планк, макар и изследовател, понастоящем не изследва, а е отседнал при Кук в Егсфорд Корт.

– Е, и?

– Е, и той ми цъфна на прага малко след като Били Греъм достави стоката. Тя и Джийвс тъкмо бяха отишли в кухнята да сръбнат по едно за сливиците, но тя взе, че се размяучи и Планк, естествено, я чу. Няма нужда да ти описвам последствията. Планк се връща при Кук, казва му, че из покоите на Устър се разнасят котешки серенади, при което Кук, бездруго бъкш от подозрения след печалната ни среща, връхлита тук като орел връз пилци, а бляскавите му кохорти лъскат саби и щитове. Трябва да добавя, че с присъщата си мигновена находчивост преметнах Планк, като го убедих, че не е чул котка, а мяучещия Джийвс, и той се хвана като шаран на жива муха, защото тия изследователи са простоват народ, който вярва на всичко, което му кажат, но дали историята ще мине и пред Кук? Забрави. Тъй че не ми оставаше нищо друго, освен да кажа на Били Греъм да възстанови животното.

Предполагам, че някой от ония устати адвокати би могъл да го изложи и по-добре, но едва ли. За секунда тя остана безмълвна. Явно започваше да стопля, претегляше това и онова. Най-сетне проговори.

– Разбирам.

– Хубаво.

– Изглежда, не си чак такъв предател и долен пес, за каквото те взех.

– Отлично.

– Другия път, като си глътнеш биберона, пак ще ти бръкна в мръсната уста да го извадя.

– Благодаря ти, скъпа лельо. Tout comprendre c'est tout pardonner, както би се изразил мъдрият Джийвс. Това е френски израз.

– Да, мисля, че нищо друго не си могъл да сториш. Но не очаквай от мен да те разцелувам от благодарност. Сега цялата ми кампания отиде на кино.

– О, не говори така. Още нищо не е загубено. Симла може, тъй или иначе, да спечели.

– Да, но човек обича да знае, че е заложил на сигурно. Няма смисъл да ме утешаваш. Чувствам се скапано.

– Аз също.

– Ти пък защо?

– Сгоден съм за момиче, от което ми призлява, щом го видя.

– Пак ли? Човек не може за половин час да те изпусне от очи. Коя е щастливката този път?

– Ванеса Кук.

– Някакви роднински връзкж със стария. Кук?

– Пада му се дъщеря.

– И на теб така ти се пада. Как стана?

– Преди година в момент на мимолетно помрачение ѝ поисках ръката и тя ми отказа с отвращение, но днес нахълта тук с изявлението, че си е променила решението и ме взема за съпруг. Останах като цапнат с мокър парцал.

– Трябвало е да ѝ кажеш да изтича до най-близкото езеро и да се удави.

– Не можех.

– Защо?

– Не е кавалерско.

– Не е какво?

– Кавалерско. К като кавърма, а като агнешко задушено, в като ви-нен кебап, а като аспержи, л като... не се сещам.

– Е, щом си решил да се правиш на кавалер, редно е да очакваш неприятности. Но на твоє място не бих се тревожила. Все някак ще се измъкнеш. Нали си ми казвал, че вярваш в своята щастлива звезда. Момичетата, за които си се сгодявал, ако се хванат за ръце, ще опашат земното кълбо. Лично аз ще повярвам, че си се оженил чак когато видя епископът и помощният му персонал да попиват росни чела и да мълвят: „Е, сега вече наистина се отървахме от младия непрокопсаник.“

И с тези окуражителни слова тя ми тресна телефона.

Вероятно смятате, че съм се върнал към „По заповед на царя“ с

олекнало сърце. Случаят обаче далеч не бе такъв. Вярно, бях изяснил отношенията си с прародителката и възпрял нейния гняв, който в противен случай би ме прокудил за неопределено време от нейната трапеза, лишавайки ме от шедьоврите на Анатоли, този дар Божи за стомашните сокове, но това беше само едната страна на медала. Аз не можех да не скърбя за краха на лелините надежди и мечти, крах, за който аз, макар и проста играчка в ръцете на Съдбата, бях лично допринесъл.

Споделих това с Джийвс, когато той влезе с материалите за следобедния коктейл.

– Духът ми е прекръшен, Джийвс – рекох, след като изразих признателност при вида на освежителните съставки.

– Наистина ли, сър? И защо?

– Току-що имах болезнена сцена с леля си Далия. Е, може би „сцена“ не е най-удачната дума, тъй като разговорът се състоя по телефона. Грѐъм отиде ли си вече?

– Да, сър.

– Придружен от котката?

– Да, сър.

– Е, тъкмо това й казах, и тя го взе доста навътре. Ти никога не си ловувал с ловните дружинки „Куорн“ и „Пайчли“, нали, Джийвс? Да знаеш, че нищо не се отразява по-силно на красноречието. Придава несравнима острота на израза. Прародителката нямаше никаква нужда да търси думи, те се лееха сами като куршуми от картечница. Слава Богу, че не се намирахме лице в лице. Не ми се мисли какво щеше да остане тогава от мен.

– Трябвало е да изложите пред госпожа Гравърс фактите, свързани с майор Планк, сър.

– Направих го, Джийвс, в мига, в който успях да вмъкна една дума, и това подейства като... като какво?

– Като балсама от Галаад, сър? (Балсам, който лекувал всички болести и се приготвял от сока на храст, растящ край град Галаад. (Библ., Йеремиа, VIII,22). – Б. пр.)

– Именно. Щях да кажа като манна в пустинята, но балсамът пасва по-точно. Тя кротна и се съгласи, че не съм могъл да сторя нищо друго, освен да върна котката.

– Твърде удовлетворително, сър.

– Да, но едно друго бреме тегне на моите плещи. Аз съм сгоден, Джийвс.

Глава 14

Както винаги, когато му казвам, че съм сгоден, той не даде израз на капка чувство и продължи да изглежда като съвестно препариран експонат. Ако го запитате защо го прави, той би отвърнал, че не съответства на неговото положение да излиза извън елементарната учтивост при подобни случаи.

– Наистина ли, сър? – бе откликът му.

Обикновено това изчерпва темата и аз не обсъждам с него огъня, на който се пека. Чувствам, че не би било подобавашо, ако това е точната дума, и знам, че той също чувства, че не би било подобавашо, и понеже и двамата чувстваме, че не би било подобавашо, минаваме на други теми.

Но този път случаят беше по-така. За пръв път в живота си аз се сгодявах за момиче, което щеше да ме принуди да зарежа пушенето, да не говорим за коктейлите, и по мое мнение това правеше предмета достатъчно сериозен за двустранно обсъждане. Когато ножът е опрял до гърлото, жизненоважно е да обмениш виждания с един могъщ ум, ако имаш такъв подръка, колкото и неподобавашо да чувстваш, че е.

Затова, когато той добави: „Мога ли да ви поднеса поздравленията си, сър“, моят отговор бе в разрез с установения ред на нещата.

– Не, Джийвс, не можеш. Във всеки случай не и с пълни шепи. Пред себе си виждаш мъж, дотолкова насаден на пачи яйца, доколкото може да бъде един възпитаник на „Итън“. Аз съм загазил с двата крака, Джийвс.

– Крайно съжالياвам да го чуя, сър.

– Още повече ще съжалиш, когато чуеш обясненията ми. Виждал ли си някога гарнизон, обсаден от виещи аборигени, с патрони, изчерпани до последния сандък, който допива сетните си манерки с вода и не вижда отникъде да се приближава американската морска пехота?

– Доколкото помня, не, сър.

– Е, аз съм, грубо казано, в положението на въпросния гарнизон, само дето в сравнение с мен той е цъфнал и вързал. На моя фон може да се кичи с гирлянди и да пее „Алилуя“.

– Изпълвате ме с тревога, сър.

– Ще те изпълня и още как, и при това още нищо не си чул. Като начало ще те уведомя, че госпожица Кук, за която съм сгоден, е дама,

към която питая всяческо уважение и респект, но по известни въпроси... как да се изразя?

– Възгледите ви се разминават, сър?

– Именно. И за нещастие тъкмо тези въпроси явяват не помня вече какво на цялостната ми жизнена политика. Какво имаха политиките, Джийвс?

– Допускам, че терминът, който търсите, би могъл да бъде „крайъгълен камък“, сър.

– Благодаря ти, Джийвс. И тъй, тя не одобрява куп неща, които се явяват крайъгълни камъни на моята политика. Един брак с нея неминуемо би означавал, че ще трябва да ги зачеркна от своя живот, защото тя има стоманена воля и не ще се затрудни да накара евентуалния си съпруг да скача през обръчи и да балансира бучки захар на носа си. Схващаш ли какво имам предвид?

– Да, сър. Образността е твърде колоритна.

– Коктейлите например се изключват напълно. Тя твърди, че вреди на черния дроб. Забеляваш ли между другото повсеместния упадък на нравите? В дните на добрата кралица Виктория никое момиче не би си помислило дори да спомене за черни дробове в смесена компания. (В края на миналия век, когато е царувала кралица Виктория, благоприличието е било издигнато в култ до такава степен, че например думата крак не бивало да се споменава в смесена компания, за да не навява на сексуални мисли, и от същите съображения краката на роялите са били скривани със специални драперии. – Б. пр.)

– Много вярно, сър. Франкският император Лотар, живял през деветия век след Христа, твърди, че времената се менят и ние се меним заедно с тях, или както се е изразявал той, *nos et mutamur in illis*.

– И това, имай предвид, не е най-лошото.

– Ужасявате ме, сър.

– В краен случай все някак ще мина без коктейли. Това ще е агония, но един Устър може да страда със стиснати зъби. Но тя казва, че трябва да се откажа и от пушенето.

– Наистина, крайно немилостив удар от нейна страна, сър.

– Да се откажа от пушенето, Джийвс!

– Да, сър. Забелязвате тръпките, които ме побиват.

– Цялата неприятност идва оттам, че госпожицата се намира под силното влияние на свой приятел с ексцентричното име Толстой. Не го познавам, слава Богу, защото явно няма да ми допадне и ако питаш мен, не е съвсем редовен. Няма да повярваш, Джийвс, но според него нямало

нужда да пуши, тъй като същото удоволствие можело да се извлече и като си въртиш палците! Магарето му с магаре. Представи си само лъскава вечеря в обществото – от ония, на които „се поканват да носите ордените и отличията си“. Кралският тост е изпит и силни мъже облизват устни при мисълта за кутията с пури, когато церемониалмайсторът обявява: „Джентълмени, можете да започнете да въртите палците си.“ Не ми казвай, че няма да се възцари безпрогледна скръб. Да си чувал някога за тоя Толстой?

– О, да, сър. Той беше прочут руски писател.

– Руски значи? Трябваше да се досетя. И на всичкото отгоре писател. Случайно да е написал „По заповед на руския цар“?

– Доколкото ми е известно, не, сър.

– Помислих, че може да е използвал псевдоним. Защо казваш „беше“? Не е ли вече между нас?

– Не, сър. Почина преди години.

– Така му се пада. Да си въртиш палците! Щях да избухна в смях, ако тя не ми беше казала, че не трябва да се смея, защото друго нейно приятелче, някой си Честърфилд, никога не го правел. Е, може да не се притеснява. Както са тръгнали нещата, няма да имам много поводи за смях. Защото все още не съм споменал основната пречка за този брачен съюз. Не си вади прибързания извод, че имам предвид включения в пакета на сделката татко Кук. Съгласен съм, че той е напълно достатъчен, за да помрачи всеки хоризонт, но това, което терзае ума ми, е мисълта за Орло Портър.

– А, да, сър.

Отправих му суров взор.

– Ако не можеш да кажеш нещо по-уместно, Джийвс, предпочитам да мълчиш.

– Много добре, сър.

– Мисълта, както казах, за Орло Портър. Вече сме засягали темата за неговата ревност, сприхавия му нрав и яките жилести ръце. Едно просто подозрение, че съм натрапил противната си компания, както той се изрази, на госпожица Кук, бе достатъчно, за да го накара да ме заплаши с изкормване. Какво ли ще направи, щом разбере, че съм сгоден за нея?

– Положително, сър, след като дамата тъй недвусмислено го отхвърля като кандидат, той не би могъл да ви вини, задето...

– Съм заел овакантеното място? Как ли пък не. Той моментално ще реши, че тъкмо аз съм я убедил да му скъса квитанцията. „Тоя Устър е

стара змия в тревата – ще си рече, – а всички знаем с какво се занимават змиите в тревата. “ Не, трябва да пипаме със сатанинска хитрост и да измислим начин да му изтръгнем зъбките. В противен случай не бих оценил вътрешностите си и на пукнат грош.

Тъкмо се канех да го запитам дали още пази онази гумена палка, която преди няколко месеца бе конфискувал от Бонзо, сина на леля Далия. Бонзо я бе закупил за употреба върху свой ненавистен съученик и тогава всички единодушно преценихме, че ще е по-добре да се движи без нея. Това несъмнено бе тъкмо средството, от което се нуждаех, за да облекча напрежението около Орло Портър. С подобно оръжие в ръка можех да се изправя пред него с нетрепващо лице. Но преди да отворя уста, откъм коридора се разнесе телефонен звън.

– Бъди така добър да се обадиш, Джийвс, и да кажеш, че съм излязъл на хубава разходка, следвайки препоръките на моя лекар. По всяка вероятност е леля Далия, а макар в края на неотдавнашната ни беседа да беше разположена търпимо, при нея никога не се знае колко дълго ще траят търпимите разположения.

– Много добре, сър.

– Знаеш какви са жените.

– Знам, действително, сър.

– Особено лелите.

– Да, сър. Моята леля например...

– Ще поговорим за нея някой друг път.

– Когато желаете, сър.

Помня как Джийвс веднъж каза за моя приятел Катсмит Потър-Пърбрайт, когато аутсайдерът, на който той бе заложил, победи с една муцуна само за да бъде след това дисквалифициран поради някакво нарушение на правилника от страна на жокея, меланхолията го е белязала със своя черен знак (Джийвс е цитирал английския поет Томас Грей (1716–1771) и по-конкретно неговата „Елегия в църковни гробища“. – Б. пр.). Същото можеше да се каже сега и за мен, докато седях и правех печалните си равностетки в очакване Джийвс да се върне и да ми съобщи в кое допълнително отношение според леля ми не се покривам с нейния идеал за племенник.

– Какво каза тя? – запитах, когато той се появи.

– Не беше госпожа Травърс, сър. Беше господин Портър.

Изпитах дълбока признателност, задето го бях накарал да се обади вместо мен.

– Е, добре, какво каза той? – осведомих се, макар че в общи линии

да можех да отгатна.

– За съжаление не е по силите ми да ви предам разговора дословно, сър. В началото репликите на джентълмена не бяха, строго погледнато, членоразделни. Той явно се намираше под впечатлението, че разговаря лично с вас и възбудата се отразяваше върху чистотата на дикцията му. Осведомих го за своята самоличност, при което скоростта на изказа му значително спадна и аз вече можех да следвам потока на мисълта му. Той ми предаде няколко съобщения за вас.

– Съобщения?

– Да, сър, включващи онова, което възнамерява да ви стори при вашата следваща среща. Забележките му в по-голямата си част бяха от грубо хирургично естество и много от намеренията, които обрисова, биха били изключително трудно изпълними. Като пример мога да приведа заплахата да ви откъсне главата и да ви накара да я изядете.

– Той е казал това?

– Редом с множество други намерения, издържани повече или по-малко в същия дух. Но вие не бива да храните безпокойство, сър.

Стрелите и камъните на свирепата съдба, както ги беше нарекъл някой (Шекспир чрез Хамлет. – Б. пр.), ме бяха сломили дотам, че не можах дори да надам невесел смях, нито да отвърна със саркастично „Щом казваш“. Само зарових лице в шепи, а той продължи:

– Преди да напусна стаята, вие твърде уместно се изразихте за необходимостта да се изтръгнат зъбите на змията в тревата или по-точно на господин Портър. Удоволствие е за мен да ви съобщя, че постигнах в това успех.

Реших, че не съм чул добре, та го накарах да повтори изумителното си твърдение. Той го направи и аз се опулих изумен. Друг на мое място вероятно би свикнал досега да го вижда как вади зайци от цилиндъра си с едно движение на китката и решава мълниеносно проблеми, устояли на усилията на най-бляскави умове, но на мен винаги ми идва като за пръв път, оставяйки ме без дъх и карайки очните ми ябълки да се въртят неукротимо в родните гнезда.

После прозрях какво трябва да се крие зад уверената непринуденост на неговите думи.

– Значи и ти си се сетил за палката? – попитах.

– Моля, сър?

– И тя в момента е у теб.

– Не съм сигурен, че напълно ви разбирам, сър.

– Помислих си, че още пазиш онази палка, която отне от Бонзо, и

сега ще ми я дадеш, за да не съм с голи ръце, когато Портър направи своя скок.

– О, не, сър. Инструментът, за който говорите, е сред моите вещи в лондонското ни жилище.

– Тогава как, за Бога, си му изтръгнал зъбите?

– Като му припомних за застраховката срещу злополука, която сте си извадили при него, и привлякох вниманието му върху неизбежното раздразнение на работодателите му в случай, че именно той стане причина да се изръсят с крупна сума пари. Не беше много трудно да убедя господина в дълбоката погрешност на всяко агресивно действие от негова страна.

Повторно се озверих. Неговата изобретателност и находчивост ме оставиха бездиханен.

– Джийвс – рекох, – твоята изобретателност и находчивост ми спряха дъха. Портър е оставен с пръст в уста.

– Да, сър.

– Освен ако не предпочиташ „изигран“.

– Намирам, че „оставен с пръст в уста“ му приляга по-добре, сър.

– А колкото до зъбите, може направо да си поръчва изкуствено чене.

– Да, сър, но не бива да забравяме, че отстраняването на господин Портър като заплаха е само половин спечелена битка. Не знам как да пристъпя към един деликатен проблем...

– Пристъпвай, Джийвс, не бой се.

– Доколкото разбирам, съдейки отчасти по това, което казахте, и отчасти по това как го казахте, идеята за един брак с госпожица Кук, с оглед на нейните планове за вашето бъдеще, не ви допада изцяло. Ето защо ми хрумна, че много неприятности биха могли да се спестят при едно повторно сближаване между господин Портър и въпросната дама.

– Наистина е така. Но...

– Искате да кажете, сър, че по ваше мнение разривът помежду им е твърде сериозен?

– А не е ли?

– Мисля, че не е.

– Твоето подробно описание на схватката помежду им ме остави с впечатлението, че са си разделили куклите и парцалките доста окончателно. Забрави ли „жалкия мухльо“?

– Безпогрешно поставихте пръст върху проблема, сър. Госпожица Кук приложи тези епитети към господин Портър заради неговия отказ

да се изправи пред баща ѝ и да поиска своите пари, на които последният е попечител.

– По твоите думи той е казал, че ще се изправи пред него само когато цъфнат нальмите.

– Но след вашия годеж с жената, която той обича, ситуацията коренно се измени. За да си възвърне чувствата на госпожица Кук, той е готов да се изправи пред опасности, които преди са го карали да подвигва опашка.

Схващам накъде бие, но според мен нещо куцаше. Аз все тъй виждах Орло с подвита опашка.

– Още повече, сър, ако вие отидете при господин Портър и му изтъкнете, че усилията му биха се увенчали с по-голям успех, ако подходи към господин Кук в момент непосредствено след вечеря. Един размекнат от добрата храна джентълмен е като правило по-сговорчив от онзи, който тепърва очаква да му я поднесат, а както разбрах от разговора си с господин Портър, тъкмо такъв е бил случаят с господин Кук при последната им делова среща.

Подскочих видимо. Думите му ме бяха наелектризирали.

– Джийвс – рекох, – в това нещо има хляб.

– Тъй смятам и аз, сър.

– Веднага отивам да се видя с Орло. Той вероятно кисне в „Гъската и скакалецът“ и дави мъката си в джин и тоник. И позволи ми да ти кажа още веднъж, че нямаш равен на тая земя. Ти върна светлината в моя ден. Бих искал да мога да сторя нещо, с което да ти се отплатя.

– Можете, сър.

– Искай и ще го получиш, Джийвс, ако ще да е и половината ми кралство.

– Ще ви бъда извънредно признателен, сър, ако ми позволите да пренощувам у своята леля.

– Искаш да отидеш чак в Ливърпул? Това е доста път.

– Не, сър. Леля ми се е върнала тази сутрин и сега е в своя дом в селото.

– Тогава върви при нея, Джийвс, и нека небесна благодат се спусне над дългочаканата ви среща.

– Много ви благодаря, сър. В случай че се нуждаете от услугите ми, адресът е: Балморъл, Мейфкинг Роуд, госпожа П. Б. Пигът.

– О, значи тя не е Джийвс по фамилия?

– Не, сър.

След което той избледня по краищата и се дематериализира, за да

се появи миг по-късно отново с информацията, че господин Греъм е в кухнята и би искал да размени няколко думи с мен. В първия момент името не ми говореше нищо, което само иде да покаже пагубното въздействие на непосилния ритъм на живот в Мейдън Егсфорд върху душевните ми сили. Сетне паметта се върна на своя престол и аз изпитах такова нетърпение да видя господин Греъм, с каквото явно и той очакваше да види мен. Изпълнен от светло упование в неговите способности като възвръщач на котки, аз бях далеч от мисълта, че може да се е провалил в мисията си, но, естествено, желях час по-скоро да науча подробностите.

– В кухнята, казваш?

– Да, сър.

– Давай го по-скоро тук. Няма друг, на когото с по-голяма охота бих предоставил аудиенция.

И малко преди часовникът да удари шест, този рядко надарен мъж се яви пред мен.

Както и преди, бях поразен от невероятно порядъчния му изглед. Съдейки по външността му, никой заек или фазан не би следвало да изпитва и най-леки опасения в негово присъствие и човек с лекота можеше да си го представи като непоклатим стълб на черковния хор по време на света литургия. А неговото тихо „Добър вечер, сър“ бе истинска наслада за ухото.

– Добър вечер – отвърнах на свой ред аз. – Е, успешно ли се справихте? Котката, вярвам, е отново край старото си домашното огнище?

Погледът му помръкна, сякаш бях извадил на бял свят някаква тайна скръб.

– Виждате ли, сър, и да и не.

– Как така и да и не?

– Отговорът на първия от вашите въпроси е утвърдителен. Аз действително се справих успешно. Но за жалост котката не е край старото си домашно огнище.

– Не ви разбирам.

– Тя е тук, сър, във вашата кухня. Отнесох я в Егсфорд Корт, както беше договорено, и я освободих в близост до конюшните, след което се упътих към къщи, щастлив, че съм заработил парите, с които вие тъй щедро ме възнаградихте за труда. Представете си моята тревога и смут, когато, влизайки в селото, открих, че котката ме е последвала по петите. Тя е много обичливо животно и както личи, е успяла да се привърже към мен. Дали бихте желали сега да я върна отново? Разбира се, този

път не се чувствам в правото си да поискам пълната тарифа, но да кажем, срещу десет лири?

Ако искате да знаете как погледнах на това предложение, мога с две думи да ви уверя, че за мен то бе прозрачно като стъкло. Много хора, подведени от честното ми и открито лице, си вадят погрешния извод, че аз паса трева, но за мен мошениците са като отворена книга и аз не изпитах капка съмнение, че един от тях стои пред мен сега.

Онова, което ме спря да се възправа в пълен ръст и с гръмовен глас да го разоблича, бе съображението, че няхах друг избор, освен да играя по гайдата на подлеца. Един отказ да снеса парите би го накарал да отиде директно при татко Кук и да смъкне от него щедро възнаграждение срещу сведението, че пра-родителката го е наела да похити котката – а независимо от нейните твърдения за неувяхващата ѝ слава в Мейдън Егсфорд след изпълнението на „Всяка сладурана обича по един моряк“ в моряшко костюмче, аз знаех, че името ѝ ще бъде овалено в калта. Като капак все още не бях сигурен, че не могат и да я опандизят, а за съкрушителния удар върху храносмилането на чичо Том нямаше какво и да се говори.

И тъй, аз снесох десетачката. Не с песен на уста, но я снесох, и той ме остави на мира.

Известно време след това седях, отдаден на размисли. И тъкмо се канех да се вдигна, за да навестя Орло Портър, когато в стаята нахълта Ванеса Кук.

Глава 15

Придружаваше я слон, който при по-близък оглед се оказа куче с големи щръкнали уши. Аз на драго сърце сях да го почеша зад тях, но след като се наслади за един кратък миг на омайния мирис на моите крачоли, то съзря на улицата нещо, което силно го възбуди и то ни напусна.

Междувременно Ванеса бе взела „По заповед на царя“ и от начина, по който сумтеше, ми стана ясно, че се кани да изгори книгата на кладата. У нея от край време се забелязваше изявена жилка на литературен критицизъм.

– Боклук – рече тя. – Крайно време е да започнеш да четеш нещо стойностно. Не очаквам да минеш направо на Тургенев и Достоевски – очевидно имаше предвид пописващи от немай-къде руски емигранти, с които се е запознала в Лондон, – но има купища други книги, които са по-леки и в същото време обогатяващи. Тук ти нося една от тях – продължи тя, при което съзрях в ръцете ѝ тънко томче, подвързано в мека бледоморава кожа със златни винетки отгоре, и леко потреперих. За мъж като мен, видял в живота си две и двеста, винаги има нещо зловещо в книжлета, подвързани в мека бледоморава кожа. – Това е сборникът с авангардни есета „Прозаични бълнувания на един стихоплетец“ на Реджиналд Спрокет, един блестящ млад поет, от когото критиците очакват велики дела. Неговият стил е обект на всеобщо възхищение, но онова, на което специално ти обръщам внимание, е мисълта в тези малки бисери. А сега вече трябва да тръгвам. Отбих се само да ти оставя книгата...

Вероятно ще си помислите, че съм се олюлял под този удар, но всъщност духът ми не бе чак толкоз огънат, защото бързият ми ум мигновено прозря ползата, която Устър можеше да извлече. Отблъскващият предмет щеше да представлява възхитителен коледен подарък за леля Агата, за която човек винаги трудно намира какво да сложи под елхата. Тъкмо потривах ръце над тази мисъл, когато Ванеса продължи.

– Много внимавай да не я изгубиш, защото е с личния автограф на Реджиналд.

И наистина, един поглед към заглавната страница ме увери в правотата на това твърдение, което само по себе си би пратило леля ми Агата на седмото небе, ако освен собственото си противно име онзи мъряч не бе изографисал и Ванесиното. „На Ванеса, най-прекрасната от прекрасните, от нейния предан обожател“ гласеше посвещението, сривайки с

един замах брилянтния ми план. Тук вече на духа ми не му остана нищо друго, освен да се огъне, защото нещо ми подсказваше, че рано или късно ще бъда препитан върху творбата и ако ме скъсат, яка ми душа.

Макар да каза, че трябва вече да тръгва, тя, естествено, стоя още половин час, който посвети почти без остатък на каталогизация на допълнителните дефекти в моралния ми облик, които ѝ бяха хрумнали от последната ни среща насам. Това само иде да покаже колко е силен мисионерският дух у жените, та тя да пожелае да надене брачния хомот ведно с такава недостойна отрепка като Б. Устър. Приятелите ѝ в един глас биха я възпрели от подобна стъпка. „Запокити го в мрака безпросветен, где стон и зъбно скърцане се носят като песен – щяха да кажат те. – За него прав път няма, той е безнадежден.“

Сега обект на нападите ѝ беше моето членство в клуб „Търтеите“. Тя не харесваше този клуб и ми даде пределно ясно да разбере, че след приключването на медения ни месец ще прекрача прага му единствено през нейния труп.

И тъй, ако теглим чертата, онзи Бъртрам Устър, който след брачната церемония щеше да подпише присъдата си пред очите на смълчаното паство, щеше да бъде непущач, пълен въздържател и бивш член на „Търтеите“ – с една дума, куха обвивка на своето някогашно „аз“. Нищо чудно, че докато я слушах, аз преглъщах парещите си сълзи, както няма начин да не ги е преглъщал туземният носач на Планк, докато с гледал как се готвят да го заровят преди залез-слънце.

При тази перспектива по челото ми изби хладна пот и докато тя избиваше, Ванеса се придвижи към вратата, този път явно с действителното намерение да си тръгне. А когато я отвори – защото Бъртрам бе твърде кух като куха обвивка, за да го стори вместо нея, – тя отскочи назад със сподавен писък.

– Баща ми! Задава се по алеята.

– Задава се по алеята? – запитах озадачен. Не можех да си представя защо татко Кук ще ми прави визити на учтивост. В края на краищата ние просто не бяхме в такива отношения.

– Спря да си завърже обувката – извика все тъй задавено тя, с което участието ѝ в диалога приключи. Без повече коментар се метна по посока на кухнята като лисица, гонена едновременно от „Куорн“ и „Пайчли“, и вратата на черния вход се затвори с трясък след нея.

Можех да вникна в чувствата ѝ. Запозната с татковата си неприязън към последния от рода Устър, неприязън дотолкова изявена, че го караше да моравее и да завира котлети барабар с костите в кривото си гърло

само при произнасяне на името ми, тя, като неглупаво момиче, си дава-ше сметка, че последното място, където той би искал да я свари, е уют-ната ми вила. Орло Портър си беше помислил най-лошото, научавайки за нейните тайни посещения в дома на Устър, както той самият се изра-зи, а един баща, разбира се, щеше да си помисли по-лошо дори от Орло. Макар и чист като ангел, аз щях да видя доста зор, докато го убедя, че не съм някакъв съвременен Казабианка. Не, Казабианка беше оня, дето стоял на пламтящата палуба (Става дума за известна поема от Фелисия Хърманс (1794–1835), посветена на героичната смърт на Джакомо Каза-бианка, малкия син на морски капитан. Момчето било поставено от ба-ща си на вахта, но корабът се запалва и бащата изгаря. Момчето обаче не напуснало поста си до последния миг, когато корабът се взривил. – Б. пр.). Казанова. Знаех си, че ще се сетя.

А онова, което той можеше да стори на Ванеса в гнева си, не бе малко. Тя, както вече изясних, бе горда красавица, но баща като татко Кук е способен да накара и гордата красавица да помисли три пъти, пре-ди да сгази лука. Ако и да не може вече да й нашари дупето с бастуна си, както в добрите стари дни, той е напълно способен да й отреже джобните пари и да я изпрати при баба й в Търнбридж Уелс, където тя ще трябва да се грижи за седем котки и да посещава по три свети литур-гии в неделен ден. Да, човек можеше да разбере защо тя се панирва, виждайки го да си завързва обувката на алеята на Сладуранската Къ-щурка, което, забравих да отбележа, бе името на моята щаб-квартира. (Впоследствие научих, че била собственост на братовчедката на госпо-жа Брискоу, която рисувала с акварели.)

И ако тя се бе панирала, то аз също с известна тръпка – и то немал-ка – очаквах появата на своя посетител. Тръпка, която категорично отка-за да премине, щом съзрях, че е взел със себе си и камшика за езда. При предишната ни среща не съумях никак да се проникна с топлота и обич към него, а имах чувството, че и сега нямаше да се проникна, но трябва да му призная едно – този човек не си губеше времето. Бързата му, от-ривиста реч не признаваше отегчителни встъпления, а хващаше бика право за рогата. Навярно това е задължително качество, за да водиш ус-пешно едър бизнес.

– Е, господин Устър, както разбирам, че се наричате сега, може би ще ви интересува да узнаете, че майор Планк, който си беше изгубил па-метта, снощи си я възвърна и ми разказа всичко за вас.

Това беше кофти удар и фактът, че го бях очаквал, не го правеше по-приятен. Колкото и странно да бе, не изпитах никаква враждебност

спрямо Кук, държейки Планк единствено отговорен за цялата конфузност на положението. Той толкова лесно можеше, газейки години наред до колене сред отровни змии, гущери и човекоядци пуми, да не им се изплъзва чак толкоз ловко и да се спомине кротко, оплакван от близки и роднини. А ето че вместо това проклетото старче оцелява и тръгва да вгорчава живота на нагледните примери за градски младежи, които просто искат да ги оставят на мира, за да възстановят деликатното си здраве.

Кук продължи, ставайки от секунда на секунда все по-гаден.

– Вие сте изпечен мошеник, известен сред съобщниците си като Джо Тиролеца, и последното ви престъпление е опитът да продадете на майор Планк ценна статуетка, която сте откраднали от сър Уоткин Басет от Тотли Тауърс. Били сте заловен от инспектор Уидърспун от Скотланд Ярд, за щастие преди да осъществите нечестивия си замисъл. Виждайки ви сега на свобода, си правя извода, че вече сте излежали присъдата и в момента сте на служба при полковник Брискоу, който ви е наел да откраднете моята котка. Имате ли да кажете нещо?

– Да – казах аз.

– Не, нямате – каза той.

– Мога да обясня всичко – казах аз.

– Не, не можете – каза той. И Бога ми, внезапно осъзнах, че е прав. Едно обяснение би включило обстоен психологически портрет на сър Уоткин Басет, още един на чичо ми Том, трети на Стефани (Стифи) Бинг, сега вече госпожа Смардльо Пинкър, четвърти на Джийвс, и би отнело най-малко два часа, и то при условие, че той слуша внимателно и не ме прекъсва, което, разбира се, беше изключено.

При тези обстоятелства аз се оказах, както му е думата, в небрано лозе и в главата ми вече назряваше мисълта, че най-мъдрият ход ще е ей сега да го лиша от присъствието си, да започна да тичам и да не спирам, докато не достигна северните покрайнини на Шотландия, когато нещо като експлозия на газов тръбопровод ме изкара от унеса и аз видях, че той държи в ръце тънкото томче, което Ванеса с първосигналния си ум бе забравила като бледоморава улика върху дивана.

– Тая книга! – изрева той.

Сторих всичко по силите си.

– А, да – рекох. – Най-новото от Реджи Спрокет. Отдавна следя неговите творби. Един блестящ млад поет, от когото критиците очакват велики дела. Това тук, в случай, че ви интересува, са авангардни есета. Просто са великолепни. Не само стилът, но и мисълта в тези малки

бисери...

Гласът ми замря. Тъкмо се канех да му препоръчам да си купи томчето, когато видях, че мигът не е подходящ. Той се бе вторачил в заглавната страница с посвещението.

Ръката му улови по-здраво дръжката на камшика.

– Дъщеря ми е идвала тук.

– Тя действително намина за малко.

– Ха!

Разбрах какво означаваше това „Ха!“ То беше съкращение от „Е сега вече ти смъкнах кожата“. Миг по-късно той използва и по-дългата версия, явно разяждан от съмнения, че се е изразил достатъчно ясно.

Ако дойдехте при мен и кажете: „Устър, хванахме се тук на един бас, кое според теб е за предпочитане – да те изкормят с голи ръце или да ти смъкнат кожата от бой?“ – щях да се затрудня да ви отговоря. И двете са неща, които човек би предпочел да се случат на ближния му. Но мисля, че все пак бих дал гласа си в полза на второто със задължителното условие, че действието се развива в тясно помещение, защото при това положение онзи с камшика осъзнава, че е изправен пред нелека задача. Квадратурата на всекидневната в Сладуранската Къщурка не позволяваше пълно разгръщане. Кук трябваше да се ограничи до къси махове, които пъргав мъж като мен не срещаше големи затруднения да избегне.

И тъй, аз ги избягвах без особен разход на физически усилия, но би било изопачаване на историческия факт, ако кажа, че извлечах удоволствие. Гордостта на един мъж страда, когато му се налага да подрипва като агне напролет заради хатъра на разбеснял се стар запъртък, който отказва да се вслуша в гласа на разума. А в настоящото си състояние Кук не би разпознал разума дори ако му го поднесях на сребърна тепсия с лимонче в устата.

Естествено, тъкмо фактът, че той беше такова стар запъртък, ме възпираше да се изявя подобавашо в двубоя. Тази комбинация от възраст и ръст ми спираше ръката. Аз можех – всъщност дори щях – да насиня и двете очи на някой млад запъртък или на попрехвърлил възрастта побеснял екземпляр от средна категория, но нямаше начин да вдигна ръка срещу един ошетен от природата дърт фъстък, който я се свестеше след това, я не. Рицарският дух на Устър не можеше да допусне дори приравването на подобна мисъл.

Един или два пъти ми мина през ума да приложя тактиката, споходила пъргавия ми ум още в самото начало – а именно да забягна по

посока на Шотландия. Често съм се чудил, когато чета по вестниците за младежи, нашибани с камшик на стълбите на собствения си клуб, как не са се сетили да скокнат назад и да се скрият в клуба, знаейки, че онзи с камшика не е член и няма никакъв шанс да мине покрай портиера.

Пречката в случая беше, че едно бягство към Шотландия би означавало да обърна гръб на Кук – фатален ход. Тъй че ние просто продължихме ритмичния си танц, докато моят ангел хранител, който досега дремеше някъде, най-сетне реши, че е дошло време да вземе нещата в свои ръце. Както можеше да се очаква, във вила, наречена Сладуранска Къщурка, на пода до стената бе поставен висок старовремски часовник и той уреди нещата тъй, щото Кук да се фрасне в него и да зарие нос в пода. Докато дъртият риеше, аз се задействах с характерната Устърова находчивост.

Вече споменах, че бившата собственичка на Сладуранската Къщурка бе давала израз на творческите си напъни чрез акварели, но в един случай тя бе изменила на своята муза. Над камината висеше голямо платно с маслени бои, изобразяващо някакъв тип с триъгълна шапка и бричове за езда, беседващ задълбочено с девойка, ако не греша, в муселинена рокля. Щом окоото ми попадна върху нея, внезапно си спомних случая с Гъси Финк-Нотъл и портрета, станал в дома на леля Далия в Устършир.

Гъси – спрете ме, ако сте чували това и преди, – плътно преследван от Споуд, сега вече лорд Сидкъп, който, ако паметта не ми изневерява, си беше втълпил, че трябва на всяка цена да му откъсне главата, се укри в моята спалня и тъкмо когато вече щяха да му късат главата, грабна една картина от стената и я наниза на шията на Споуд. Споуд остана за миг смутен от факта, че носи портрета на един от прадедите на чичо Том около врата си като Елизабетинска якичка, което ми даде възможността да грабна покривката от леглото и да го пакетирам в нея, при всещайки го, както гласи изразът, в безпомощно състояние.

Сега минах през буквално същата процедура, прилагайки първо картината, а след нея и покривката от масата. После се оттеглих и поех към „Гъската и скакалецът“, за да се срещна с Орло.

Глава 16

Всеки, не докрай запознат с развоя на събитията, вероятно би се ужасил от моето лекомислие да се поставя в изкормяща близост до Орло Портър, чувствайки, че с това дърпам дявола за опашката и в най-скоро време ще се кая горчиво.

Но аз, пребивавайки в крепка увереност, че Орло е сведен до ниво на петоразрядна сила, гледах на предстоящия ни разговор в дух на ведро приповдигнатост, която лесно можеше да избие и на песен.

Орло, точно както бях предвидил, беше в бара, наливайки се с джин и тоник. При моето приближаване той остави чашата и ме изгледа с неприязнения поглед на придиричлив клиент, открил в салатата си гъсеница.

– Я, това си бил ти – рече.

Потвърдих догадката му, защото тя бе вярна. Тук две мнения нямаше. Вече уверен, че не гледа неприязнено някой друг, той продължи.

– Какво искаш?

– Да разменя няколко думи с теб.

– Дошъл си да злорадстваш значи?

– В никакъв случай, Портър – отвърнах. – Когато чуеш какво ме води насам, ще се разподскачаш до тавана. Как би реагирал, ако ти кажа, че всичките ти тревоги, дете не ти дават мира, ще бъдат разрешени още преди онова слънце над главите ни да залезе?

– То вече залезе.

– Така ли? Не бях забелязал.

– И вече е време за вечеря. Тъй че ако бъдеш така добър да вървиш по дяволите...

– Не и преди да говоря.

– Ама ти още ли ще говориш?

– И то много. Нека разгледаме положението, в което се намираме, в спокоен и безпристрастен дух. Ванеса Кук ми обяви, че ще стане моя жена, и сега ти вероятно гледаш на мен като на змия в тревата. Е, нека ти кажа, че всяка прилика между мен и споменатото влечуго е напълно случайна. Постави се на мое място. Можех ли да отвърна на това нейно изявление с „гледай си работата“? Разбира се, че не можех. Но през цялото време, докато й козирувах, аз се чувствах като презряна твар.

– Ти си си презряна твар.

– Тъкмо тук е голямата ти грешка, Портър. Аз съм мъж с изтънчена

чувствителност, а един мъж с изтънчена чувствителност не задига чужди момичета. Той се отказва от тях.

Той допи сетните глътки тоник и се задави, внезапно прозрял същността на моите слова.

– Ти ще се откажеш от нея заради мен?

– Абсолютно.

– Но, Устър, това е благородно. Съжалявам, задето те нарекох презряна твар.

– Всичко е наред. И на най-добрите от нас се случва да грешат.

– Напомняш ми за Сирано де Бержерак.

– Ние, Устърови, сме Бержераци до върха на носовете си.

Орло се разля в усмивки – или почти се разля – до мига, в който меланхолията отново го беляза с черния си знак. Той изпусна тежка въздишка, сякаш бе открил умряла мишка на дъното на халбата си.

– Безполезно е да правиш тази скъпа жертва, Устър. Ванеса никога няма да се омъжи за мен.

– Разбира се, че ще се омъжи.

– Трябваше да я чуеш, когато развали годежа ни.

– Мой представител я е чул.

– Значи имаш представа как протекоха нещата.

– Той ми представи пълен доклад.

– И продължаваш да твърдиш, че тя все още ме обича?

– Ти си нейният идол. Такова чувство не може да се угаси от някаква дребна разпра между влюбени.

– Дребна разпра между влюбени – дрън-дрън. Тя ме нарече бълзливек и жалък мухльо. И още спарена, сополива, мекотела мижитурка. Да се чуди човек откъде се е научила на такива изрази. И всичко това само защото отказах да отида при стария Кук и да си поискам парите. Аз вече бях веднъж при него и по най-учтив начин го помолих да ги изкиха, а сега тя иска да ходя пак, като този път му свивам сърмите и тряскам по масите.

– Тя е права, Орло. Точно по този начин трябва да постъпиш. Какво стана миналия път?

– Получих твърд отказ.

– Колко твърд?

– Много твърд. И ако отида пак, няма да е по-различно.

Ето че той сам ме извеждаше от затруднението как да представя замисъла си. Пуснах една от моите неуловими усмивки и той ме попита защо се хилия зловещо.

– Всичко опира до точния избор на момента – отвърнах аз. – По кое време на деня направи своя първи опит?

– Около пет следобед.

– Така и подозирах. Нищо чудно, че те е изхвърлил като мръсно ко-те. Пет следобед е тъкмо часът, в който слънчевата жизнерадост на един мъж е в най-долния си регистър. Обядът е вече само далечен спомен, а коктейлите още не са се показали на хоризонта. Кук може да е костелив орех, но и най-твърдите черупки омекват след вечеря. Изненадай го, когато е сит като попско дете на задушница, и ще останеш поразен от резултата. Момчета от „Търтеите“ са ми казвали, че дори добре натъпканият Уфи Просър им е отпуснал с лекота крупни суми назаем.

– Кой е Уфи Просър?

– Клубният милионер, който на дневна светлина бди над разходите си като орлица. И Кук вероятно е същата стока. Прочее, дерзай, Портър. Горе главата. Бъди кръвожаден, храбър и решим – добавих, припомняйки си някакъв майтап от онази пиеса „Макбет“, за която ви споменах неотдавна.

Той беше впечатлен, а и кой не би бил. Лицето му се озари от вътрешна светлина, сякаш някой му беше запалил крушката.

– Устър – рече, – ти си прав. Ти ми показва верния път. Вдигна ме от калта. Благодаря ти, Устър, приятелю.

– Няма защо, Портър, старче.

– Направо поразително. Всеки, който те погледне, тутакси би те отписал като безнадежден смотаняк с умствените възможности на умрял заек.

– Благодаря ти, Портър, старче.

– Няма защо, Устър, приятелю. А у теб през цялото време се е криел този потресаващ поглед в дълбините на човешката психология.

– Искаш да кажеш, че имам неподозирани заложби? – изненадах се приятно аз.

– Имаш ги и още как, Устър, стара хрътко.

И докато се усетя, той вече ме обсаждаше с пълни чаши, сякаш бяхме стари фронтови другари и въпросът за моите вътрешности никога не е възниквал помежду ни.

Завръщайки се в Сладуранската Къщурка двайсетина минути след като станахме от кръчмарската маса като родни братя, аз бях изпълнен с онова светло, но рядко срещано в наши дни чувство, че, дето рекъл онзи поет, Господ е на небето и всичко е наред със света. Равносметката не можеше да не ме радва. На Портървия фронт всичко беше спокойно,

Били Греъм сигурно вече бе върнал котката сред близките ѝ в Егсфорд Корт, Орло и Ванеса Кук не след дълго щяха да си загукат отново и ако популярността ми в очите на татко Кук бе леко спаднала, намалявайки шансовете ми да получа подарък от него за Коледа, то това не беше болка за умирачка. Накратко казано, всичко беше точно както го готви мама, тъй че когато телефонът звънна, един ведър Бъртрам Устър отиде да го вдигне с песен на уста. Беше прародителката и дори ухо на ланшен покойник би доловил, че е шашната от нещо. В продължение на няколко секунди, след като установихме връзка, тя се отдаде на хъркане и давене, достойно за гърлото на силен плувец в предсмъртна агония.

– Ало – рекох, – случило ли се е нещо?

Тя нададе експлозивен, стържещ смях, който едва не отвя тъпанчето ми.

– Дали се е случило? – прогърмя отсреща. – Само ти можеш да зададеш толкова тъп въпрос, когато светът лежи в руини в краката ми. Оная котка върната ли е на мястото си?

– Били Греъм държи ситуацията под пълен контрол.

– Искаш да кажеш, че още не е тръгнал?

– Напротив, отиде и се върна. Но за жалост котката го последвала по петите. Поне така твърди той. Във всеки случай дойде тук с нея под мишница и трябваше да го отпратя отново. Вероятно точно в този момент настанява животното по местоназначение. Но защо е тази възбуда?

– Ще ти кажа защо е тази възбуда. Ако котката не се върне на склад незабавно, ако не и по-рано, аз съм изправена пред разгром, а на чичо ти Том му е в кърпа вързан най-лошият стомашен пристъп от деня, в който яде оная омар в клуба си. И за всичко съм виновна единствено аз.

– Ти ли си виновна, казваш?

– Да. Защо?

– Просто не бях сигурен, че съм чул добре.

Дотолкова бях свикнал да ме винят за всичко, че думите ѝ ме трогнаха дълбоко. Не се случва всеки ден да видиш как една леля опира пешкира, когато има на разположение племенник като слънце, комуто да го пробута. Всепризнат факт е, че това е основната функция на племенниците в природата. Гласът ми леко потрепери, когато помолих за повече подробности.

– Какво е станало?

Лелите като прослойка рядко са добри слушатели. Тя не отговори на въпроса ми, а вместо това се впусна в нещо, очертаващо се като лекция върху днешното състояние на родината.

– Ще ти кажа какво не е наред с Англия днес, Бърти. Навъдили са се прекалено много хора със скрупули, понятия за чест и други подобни дивотии. Вече не можеш да си мръднеш пръста, без някой да писне до Бога, че си му настъпил по мазола идиотския морален кодекс. Редно е да се очаква, че мъж като Джими Брискоу ще има по-мощни разбирания, но не би. Той се оказа по-голям сухар и от Кентърберийския епископ. Ти вероятно ще стовариш вината върху брат му, викария, но аз не съм съгласна. На човека все пак това му е работата, да търси под вола теле. Но Джими! Накара ме да се почувствам като индиец, излял свещена маймуна. И при това да речеш поне, че съм имала някаква облага, а то аз бях водена от най-чисти благотворителни намерения и простосърдечно милосърдие, понеже виждах колко присърце взема състоянието на църковния орган и как се съсипва заради него. По дяволите, свети Франциск от Асизи би постъпил досущ като мен и тогава всички щяха да кажат какъв чудесен момък е и колко жалко, че няма повече като него, докато Джими го прие тъй, сякаш...

Виждах, че ако не бъде спряна с твърда ръка, тя може да откара така до безконечност.

– Съжалявам, ако ти се струва, че загревам малко бавно, скъпа лельо – рекох, – но ако е тъй, отдай го на факта, че ти самата не си съвсем на себе си, или вятър те вее на бяла кобила, както е казал Шекспир. Какво, за Бога, си мислиш, че приказваш?

– Ти не ме ли слуша досега?

– Да, слушах те и вече съм на около миля и половина от сърцевина на проблема.

– О, небеса, трябваше да се сетя, че се наложи да ти разказвам всичко с едносрични думи. Ето какво се случи, описано на прост език, който дори ти можеш да разбереш. Говорих с викария и той ми каза, че църковният орган му е голяма грижа, защото е взел-дал, а няма пари за ремонт. Той вече бил искал заем от Джими, за да стегне покрива, и ако толкова скоро отидел да го врънка пак, един дявол знаел как ще ги връща после. Ето защо сега се чудел какви да ги дъвче. Е, ти ме познаваш, Бърти. Бидейки жена със сърце от самороден къс злато, винаги готова да пръсне край себе си радост и светлина, аз му казах, че ако иска да удари къравото, трябва само да си заложи и последната риза на Симла в голямата надпревара. Между другото споменах и за котката просто за да му стане ясно, че работата е опечена.

– Но...

– Затъкни си устата и слушай. Как не млъкна поне за секунда! Знаем

какво ще кажеш – че си изпратил котката обратно. Да, но това беше, преди да се чуем с теб по телефона. И тъй, аз му подадох ръка без боязън и страх, мислейки единствено за щастието, което внасям в неговия живот. Трябваше да се досетя, че едно духовно лице неминуемо ще бъка от скрупули, но на момента това изобщо не ми мина през ума. С две думи, той отърча право при Джими, изпя му всичко и на Джими му хвъркна чивията. „Котката да се върне там, където ѝ е мястото“ – ми викна и добави, че бил шокиран и ужасен. Което пак нямаше да е кой знае какво, ако се беше ограничил само да ми каже какво мисли за мен, ама де тоя късмет. Той заяви, че ако до един час животното не се върне на Кук, ще зачеркне Симла от списъка с участниците. А ти се сещаш, че ако Симла не застане на старта, всичките парички, които съм заложила на него, отиват за оня, дето духа.

– Но...

– Да, знам, че ти ми каза, че изпращаш котката обратно, но откъде можех да съм сигурна, че при един трезв размисъл, осъзнавайки какъв говеч изпускаш, не си променил решението си?

Ясно ми беше какво има предвид. Един алчен племенник, лишен от спортменския дух на Устър, лесно би могъл да се изкуши. Нищо чудно, че беше толкова шаш. Удоволствие бе за мен да разсея опасенията ѝ.

– Всичко е наред, скъпа прародителко – рекох. – Били Греъм е надлежно отпратен към Кукови и досега трябва вече да е там.

– В комплект с котката?

– До последната капка.

– И няма за какво да се притеснявам?

– Не и що се отнася до зачеркването на Симла от състезателните списъци.

– Е, голям камък ми падна от сърцето, Бърти, макар и да не ми е приятно, като знам, че съм си заложила парите на гол късмет.

– Това ще ти е за урок друг път да не правиш калташки номера.

– Май имаш право.

Последва още няколко минути разговор, тъй като щом една леля докопа телефонна слушалка, тя не я пуска току-тъй, но в крайна сметка прародителката затвори и аз, разгръщайки наслуки бледоморавото томче, хвърлих небрежен поглед на есето „Нарцисни дни“.

Съдържанието му се оказа още по-малко годно за човешка консумация, отколкото бях очаквал. Отвърнах лице погнусен, което ми позволи да хвана в добър план влизания откъм кухнята Били Греъм.

Внезапността на неговата поява, съчетана с пълната ми увереност,

че той се намира в Егсфорд Корт, ме накара да си прехапя езика, но в своята тревога пренебрегнах лютата болка.

– Боже милостиви! – възкликнах, ако това е точният израз.

– Сър?

– Още ли не сте тръгнали? Досега спокойно можехте да отидете и да се върнете.

– Напълно вярно, сър, но се случи нещо, което ме възпрепятства да се отправя незабавно, както възнамерявах.

– И по-точно? Да не са ви забавили в банката, докато ви преброят парите?

Язвителни слова, вярно, но според мен напълно оправдани. Впрочем ефектът им бе нулев, защото той дори не трепна под моя сарказъм.

– Не, сър – беше отговорът му. – Аз внасям парите си в Бридмътската банка, а работното й време за днес отдавна е приключило. Събитието, за което говоря, се състоя в този дом, на практика дори в същата тази стая. Бях отишъл до кухнята, за да взема котката, която почиваше в своята кошничка, когато чух идещи отсам звуци и предполагайки, че не сте си вкъщи, влязох да проверя, воден от опасения, че във вилата се е вмъкнал крадец. Тогава съзрях на пода човешка фигура, увита в покривка от маса. Освободих възлите и отвътре се подаде господин Кук, с картина на шията, надаващ нецензурни викове.

Той направи пауза и аз реших да не го въвеждам в курса на събитието. Добре е човек да не се доверява прекомерно на индивиди като Греъм.

– Увит в покривка от маса, казвате? – рекох небрежно. – Е, при неговото кръвно налягане рано или късно е трябвало да се докара дотам.

– Гледката ме потресе дълбоко.

– Не ще и дума. Такива гледки действително не са за хора със слабо сърце. Но бързо се съвзехте, нали?

– Не, сър, останах по-скоро втрещен и ще ви кажа защо. Дължеше се основно на неговия език. Както вече споменах, той се изразяваше по най-неконтролиран начин и аз си дадох сметка, че ще е лудост да се отправя към Егсфорд Корт, рискувайки да го срещна там в това човекоопасно състояние. Аз имам деца и семейство, сър, и трябва да мисля за тях. Тъй че ако искате тази котка да се въдвори на предишното си местоживеене, ще трябва да си потърсите друг посредник, който да го свърши вместо вас, или в противен случай да прескочите до Бгсфорд Корт и каквото сабя покаже.

И докато аз го гледах безмълвен поради глътване на езика и

наченки на трупно вкочаняване, той се оттегли.

Все още продължавах да се цъкля към мястото, където беше стоял, касейки се горчиво, заедно бях пуснал Джийвс да скитори и да си пилее времето в гуляи с разни лели, макар да знаех, че във всеки миг може да ми се наложи да прибягна до неговия съвет и морална подкрепа, поради което мина доста време, преди да осъзная, че телефонът се скъсва да звъни.

Както и предполагам, беше сестрата на покойния ми баща Далия, и още в първите секунди стана ясно, че тя току-що е разговаряла с Били Греъм и е научила страшната вест. В покъртителна тирада, където той фигурираше като долен плъх, тя заклеми неговия официален отказ да изпълни свещения си дълг.

– И при това ми излезе с някаква налудничавя история, че открил Кук в твоята гостна, увит в покривка и с картина на шията, и сега се боля да се доближи до Егсфорд Корт. Дали не е имал халюцинации?

– Не, лельо, това е самата истина.

– Искаш да кажеш, че той действително е стоял там увит в покривка и с картина на шията?

– Да.

– И на какво според теб се дължи?

– Имахме едно дребно разногласие.

Тя изсумтя като локомотивна свирка.

– Значи не друг, а ти си виновен, заедто оня пор Греъм е напълнил гащите?

– В известен смисъл, да. Нека ти обрисувам накратко епизода – рекох и го направих. Когато свърших, тя заговори отново и тонът ѝ бе зловещо спокоен.

– Можех да се досетя, че ако съществува и най-малката възможност да се оплескат тези тъй деликатни преговори, ти начаса ще я оползотвориш. Е, след като ти си причината Греъм да се запъне като магаре на мост, ще трябва да заемеш неговото място.

Очаквах това. Греъм, не бива да се забравя, беше излязъл с идентично предложение. Бях решен да го изтръгна още в зародиш.

– Не! – казах.

– „Не“ ли каза?

– Не казах.

– Страх те е, а?

– Не се срамувам да го призная.

– Ти не би се срамувал да признаеш практически нищо. Къде е гордостта ти? Или си забравил своите славни предци? По времето на Кръстосните походи е имало един Устър, който щял сам да спечели битката при Яфа (Има се предвид завземането на Яфа от кръстосниците през XII век. – Б. пр.), ако не бил паднал от коня си.

– Не се и съмнявам, но...

– Ами онзи, дето участвал във Войната на полуострова? (Става дума за войната на Пиренейския полуостров (1808–14) между Англия и Португалия. – Б. пр.) Уелингтън все повтарял, че никога не е имал по-добър шпионин от него.

– Много е възможно. И при все това...

– Значи не искаш да се покажеш достоен за техния светъл завет?

– Не и ако за целта трябва да пресека отново пътя на Кук.

– Е, щом не искаш, значи не искаш. Бедният стар Том, какви ли страдания го чакат. А, като стана дума за Том, тази сутрин получих писмо от него. Цялото беше посветено на великолепната вечеря, която Анатоли приготвил предишния ден. Трябва да ти го дам да го прочетеш, истинска поезия е. Очевидно Анатоли е бил споходен от оная муза на съвършенството, която понякога навещава френските готвачи. В послеписа Том казва: „Милият Бърти, как би се радвал, ако беше тук.“

Аз съм доста прозорлив и черната неизречена заплаха зад думите й не ми убягна. Тя правеше завои от железния юмрук към юмука в кадифена ръкавица, или по-скоро обратното, като, без да бъде груба, ме известяваше, че ако не се превия пред нейната воля, ще ми бъдат наложени санкции, при които ще видя ястията на Анатоли само през крив макарон.

Направих великия избор.

– Нито дума повече, скъпа лельо – рекох. – Аз ще върна котката в нейния дом. И ако по време на акцията Кук изскочи иззад някой храст и ме опече на шиш, то какво от туй? Само още един самотен надгробен камък ще се белее сред хълмовете. Какво каза?

– Само мълвах: „Спасителю мой“ – отвърна пра-родителката.

Глава 17

Проявявайки малодушие при така създалите се обстоятелства, аз бях по-скоро за съжаление, отколкото за упрек. Помня как веднъж, принуден да се опълча срещу леля Агата и твърдо да откажа да приютя под покрива си синчето ѝ Томас по време на училищната му ваканция, за да го разведа (А) из Британския музей, (Б) из Националната художествена галерия и (В) да гледам заедно с него пиеса от някой си Чехов в „Олд Вик“, аз споделих с Джийвс тревогата си относно последствията и неговото становище бе, че състоянието на духа ми е напълно в реда на нещата.

– Целият промеждутъчен период между едно ужасно дело и първия импулс към него – каза той – наподобява кошмарен трескав сън. В това време безсмъртният разум и неговите тленни оръдия се съвещават и човек, подобно на малко кралство, е разкъсван от метежни размирици.

Аз самият бих го казал по-добре, но, общо взето, схванах потока на мисълта му. Чисто и просто в мигове като този мартинките ти се тресат и ти си безпомощен да възпрепятстваш друсливостта им.

Скрих треперещите си ръце в джобовете на панталоните. Безчетните удари с мокър парцал, които Бъртрам У стър е понасял от Съдбата през годините, са превърнали лицето му в непроницаема маска. Никой не можеше и да допусне, че не съм спокоен катострида, когато потеглих към Егсфорд Корт с котката на седалката до мен. Но всъщност под гранитните черти бушуваха неудържими чувства. Не би било пресилено, ако кажа, че ме свърташе точно колкото гореспоменатата котка върху горещ тенекиен покрив.

Когато започвам разказ, изпълнен с напрежение и риск, никога не съм наясно дали да пердаша право напред, или да поемам дъх от време на време и да му удрям по едно лирично отклонение. Някои предпочитат първия литературен подход, други си падат по втория. За хатъра на вторите ще отбележа, че беше прелестна вечер, със звезди по небето, тук-там луна, а земята я галеше лек ветрец, пропит от аромата на какви ли не буреняци. Тъй, сега да минем към същината.

Докато стигна до имението на Кук, вече се бе смрачило, което ми изнасяше напълно, предвид предстоящото извършване на тъмно дело. Спрях колата някъде в средата на извитата алея и зацепих напърно през ливадите. Моите най-добри приятели биха ме предупредили, че по този

начин си търся белята, и щяха да бъдат прави. При тази лоша видимост, пресечен терен и дърпаща се котка залогът бе четири към едно, че рано или късно ще ми се случи случка. Така и стана, когато вече наближавах конюшните. Стъпих върху размекната почва, краката ми се плъзнаха разнопосочно, котката изфуча от ръцете ми в неизвестно направление и аз се озовах по лице в локва кал, приютявала от доста време не една и две враждебни за вкуса и обонянието субстанции, явно нападени дори от конюшнията. Помня, че докато тъжно се разграничавах от тинята със сочно пльокане, ми мина през ума, че имам късмет, задето не съм тръгнал да обхващам светски, тъй като съществен дял от естествения ми блясък бе видимо помрачен. Мъжът, който закрачи обратно към колата, вече не бе светският лъв Бъртрам Устър, а обществена утайка, разсъблякла с користна цел първото срещнато плашило и спала под мостовите с тъй придобитата премяна.

Казвам „закрачи“, но не бях изминал и два-три метра, когато нещо масивно се блъсна в крака ми и аз се намерих в компанията на куче с внушителни обеми, при това същото, с което си бях разменил учтивости в Сладуранската Къщурка. Познах го по ушите.

При предишната ни среща, обладано от необуздана радост при вида на красота като моята, то бе накарало небесата да потреперят от гръмкия му възторг. С приглушен глас го призовах сега да запази тактично мълчание, тъй като не се знаеше какви платени агенти на татко Кук сноват в нощта, а моето присъствие тук би било трудно обяснимо, но с него не се излизаше наглава. В Сладуранската Къщурка то бе намерило аромата на Устър, съпоставим единствено с този на Шанел No 5 и сега, изглежда, полагаше усилия да ме увери, че не е куче, което забравя приятелите си само защото торните примеси към букета им напоследък надделяват. Душата е важна, душата – го чувах да казва помежду възторжени-те излияния.

Е, оцених комплимента, разбира се, но без да изпадам в обичайното си лъчисто настроение, защото се опасявах от най-лошото. Такъв лай, говореше нещо в мен, нямаше начин да остане нечуто, освен ако обслужващият персонал на Кук не се набираше изключително измежду глухите пепелянки, възпети още от Библията. И както винаги бях прав. Някъде зад кулисите нечий глас извика: „Хей!“, давайки недвусмислено да се разбере, че Бъртрам Устър за пореден път се е насадил на пачи яйца.

Отправих на животното поглед, преливащ от укор, но каква ли полза при липсата на сносно осветление. Припомних си една история, която ми четяха като дете, за някакъв чичко, дете написал книга, а кучето

му Диамант съдвркало ръкописа. Поуката беше колко добър е бил чичкото, тъй като единственото, което рекъл, било: „Ех, Диаманте, Диаманте, ти сам не знаеш каква беля стори.“ (Става дума за кучето на Исак Нютън. Една зимна вечер то прекатурило запалената свещ на работната маса на учения и подпалило негов многогодишен труд. Нютън наистина произнесъл единствено цитираните думи и тутакси се заловил да възстановява по памет погубения ръкопис. – Б. ред.)

Споменавам историята, за да изтъкна, че аз самият бях не по-малко съдържан. „Да пукнеш дано, гнидаво добиче такова“ – бе единственият ми коментар и още преди да го изрека, се озовах лице в лице с мъжа, извикал: „Хей!“

Той ми беше направил лошо впечатление още от самото начало, защото гласът му ми навя тъжни спомени за армейския сержант, който идваше два пъти седмично да ни учи на маршировка в частното училище, където спечелих онази награда от викторината по вероучение, за която може и да съм ви споменал. Гласът на сержанта приличаше на каруца с ръждясали консервни кутии, друсаша се по чакъл, и това „хей!“ живо ме върна в ония дни.

Естествено, беше доста тъмно, но все пак имаше достатъчно видимост, за да забележа нещо, което допълнително охлади чувствата ми към това дете на нощта – а именно, че е ръгнал в ребрата ми едно твърде голямо чифте. Казано накратко – противник, който бе по-здравословно да се котка с блага дума, отколкото да се рита по пищялките. И тъй, прибягнах към думи, изговаряйки ги колкото се може покротко измежду тракащите зъби.

– Каква хубава вечер – рекох. – Дали не бихте могли да ме упътите към Мейдън Егсфорд? – Щях да продължа в същия дух, обяснявайки, че съм се разхождал сред природата и съм се отклонил от правия път, но той явно не ме слушаше, защото единственият му отклик бе едно дрезгаво: „Хенри!“, вероятно обръщение към негов колега. Един глас, който можеше да принадлежи само на сина на армейския сержант, отвърна: „Кво?“

– Я ела!

– Къде?

– Тук, къде!

– Ама аз си ям вечерята.

– Ами спри да ядеш тогава и ела. Фанах един да задига конете.

Той бе улучил верния подход. Хенри очевидно поставяше своя дълг над всичко. Когато дългът го зовеше, той зарязваше своите яйца с бекон

и се юрваше под знамената. Само след миг довтаса при нас. Междувременно кучето, след като ми подуши крачолите и опря кални лапи на гърдта ми, се запиля нанякъде. То явно имаше много и разностранни интереси и трудно успяваше да огрее навсякъде.

Хенри донесе и фенерче, с което обходи външността ми.

– Майко – рече, – ма туй ли е той?

– Ъхъ.

– Сигур живееш в помийна яма.

– Ъхъ.

– Смърди, не ще и дума.

– Мм.

– Кат в онази песен „Ни ми било то майска роза...“

– Трендафил.

– Роза, ако питаш мен.

– Не, трендафил.

– Добре де, както кажеш. Кво ще го правиш?

– Ще го водя на господин Кук.

Перспективата за повторна среща с татко Кук при подобни обстоятелства и след всичко, случило се помежду ни следобед, никак не ми допадна, но не можех да сторя нищо, тъй като Хенри ме повлече за яката, докато родителят му ме ръгаше отзад с аркебуза.

На прага на къщата бяхме посрещнати от иконом, подразнен, заде-то го откъсват от вечерната му лула и го занимават, както той се изрази, с „разни прошлеци, миришещи на аварирала отходна тръба“. Нямах представа в какво всъщност бях паднал, но ставаше все по-недвусмислено ясно, че е било нещо твърде специално. Целият тон на обществената реакция на моето присъствие подчертаваше този факт.

Икономът беше категоричен по всички въпроси. Не, каза, нямало начин да се видят с господин Кук. Да не би да си въобразявали, че господин Кук ходи с противогаз? А дори и да съм миришел на прясно окосена ливада, добави той, господин Кук пак не можело да бъде безпокоен, защото имал посетител.

– Защо не го затворите в някоя ясла? – излезе той с предложение, което бе посрещнато със задоволство от моите гавази.

Мога силно да препоръчам на онези свои читатели, които се изкушават да се затворят в конска ясла, да зарежат тази идея, защото в нея няма хляб. В конюшната е спарено, тъмно и няма къде другаде да се седи освен на пода. От време на време се разнасят странни цвърчения и зловещи дращения, свидетелстващи за това как плъховете трупат

апетит, преди да започнат да те ръфат до кости. След като конвоят ми се отдалечи, аз доста дълго се въртях, търсейки начин да се освободя, но единственото, което ми хрумна, бе да уловя някой плъх и да го дресирам да ми изгризе дупка във вратата. Но това щеше да отнеме време, а аз изгарях от нетърпение да се добера до вкъщи и да се пхна в леглото.

Докато претеглях в ума си плана с обучения плъх, аз открих опипом вратата и машинално, мислейки за други неща, натиснах дръжката. Направих го повече, за да се намирам на работа, отколкото защото очаквах нещо да се случи, но да пукна на място, ако проклетата врата не се отвори.

Отпърво помислих, че моят ангел хранител, пробуден от летаргияния си сън, се е нагълтал с витамини и се е превърнал във фурията, която би следвало да бъде от самото начало, но после проумях какво трябва да се е случило. Чисто и просто всеки от двамата ми тъмничари беше решил, че другият е въртнал ключа. Както се казва, много баби, келяво дете. Не знаех само кой от тях ще се рита по-силно отзад, когато станеше ясно, че са лишени от своя Бъртрам.

Но макар сега да бях волен като вятъра, аз си давах сметка, че трябва да внимавам за всяка стъпка, за да не се натреса отново на Хенри и татко му и да свърша в нов безрадостен плен. Жадувах изцяло да се разгранича от тях. Може и да бяха много свестни момчета, но не бяхме родени едни за други.

Тяхната сфера на влияние несъмнено се изчерпваше с конюшните и прилежащите територии, тъй че маршрутът, по който бях дошъл, бе, общо взето, безопасен, но да мина по него означаваше пак да се овъргалия в оная кал. Затова ми хрумна, че най-добре ще е да се полутам наоколо, докато попадна на алеята, а после да тръгна по нея до мястото, където бях оставил колата. Така и сторих, и тъкмо бях заобиколил къщата, нагазвайки в някакви зелени площи, когато пред мен нещо лъсна и преди да успее да се спра, камбурнах в плувен басейн.

Докато се издигах към повърхността, у мен бушуваха противоречиви чувства. Едното бе изненада, тъй като не бях подозирал, че Кук е човек, който може да има басейн. Другото бе раздразнение. Аз нямам навика да се къпя с дрехите, макар да имаше един случай в „Търтеите“, когато Тъпи Глосъп ме накара да се обзаложим, че не мога да мина над басейна по окачените отгоре халки и аз вече протягах ръка към последната, когато открих, че той я е издърпал и затыкнал далеч от жадно протегнатата ми ръка, та цопнах във водата тъй както си бях със смокинг и бяла папийонка.

Но колкото и странно да бе, над всички други емоции доминираше една безспорна наслада. Ако не бе случайността, аз вероятно нямаше да се отдам на тези водни развлечения, но сега, когато, тъй или иначе, бях вътре, с удоволствие се заплачихах. Към това се добавяше и приятната мисъл, че банята силно ще намали излъчващото се от мен ухание, а ако исках пак да се върна сред човешкото стадо без появата ми там да предизвика осъдителен коментар, първото, от което се нуждаех, бе едно основно изплакване.

И тъй, аз не бързах да изляза от басейна, а се носех по повърхността му като водна лилия, или по-точно казано, като умряла риба. Правех това вече от няколко минути, когато до ушите ми долетя добрият стар лай в нощта и аз разбрах, че моят приятел е открил нова сродна душа.

Спрях да се плацикам. Този обрат не ми допадна. Той предполагаше, че Хенри и неговият татко с пушката пак ще се юрнат да душат наоколо и като нищо ще открият, че птичката Бъртрам е излетяла. Замръзнах, усилвайки до крайност своето сходство с умряла риба, и все още не смеех да дишам, когато чух тропот на галопиращи нозе и една човешка фигура се плъосна във водата до мен.

Че това не е било преднамерено действие от страна човешката фигура, стана ясно още от встъпителните ѝ бележки при издигането към повърхността.

– Помощ! – каза тя и аз без особено затруднение разпознах гласа на Орло Портър. – Помощ! – повтори той.

– Здравсти, Портър – поздравих го аз. – „Помощ“ ли каза?

– Да.

– Не можеш ли да плуваш?

– Не.

– В такъв случай... – Насмалко да кажа: „В такъв случай ми се струва безразсъдно това къпане из басейните“, но се въздържах, опасвайки се, че няма да е тактично. – В такъв случай вероятно не би отказал малко помощ? – рекох вместо това.

Той отвърна, че не би, и аз му я оказах, извличайки го от дълбокия край към плитчината, където той незабавно се успокои. Като изплю литър и половина вода, ми благодари с пресекващ от силни чувства глас, а аз отвърнах, че удоволствието е изцяло мое.

– Каква изненада да се срещнем така – рекох. – Какво правиш по тия места, Портър?

– Наричай ме Орло.

– Какво правиш по тия места, Орло? Бухали ли наблюдаваш?

– Дойдох да се срещна с оня сатана Кук, Устър.

– Наричай ме Бърти.

– Дойдох да се срещна с оня сатана, Бърти. Нали помниш какво ме посъветва. Да издебна дъртия син на неженени родители, когато се е навечерял – тъй каза ти и колкото повече размишлявах, толкова по-ценен ми се струваше съветът. Ти имаш наистина невероятен нюх, Бърти. За теб човек е като отворена книга.

– О, благодаря, Орло. Просто въпрос на изучаване на психологията на индивида.

– Но за жалост такива като Кук не се вписват в обичайните стандарти, Бърти. И знаеш ли защо?

– Не, Орло. Защо?

– Защото той е изчадие адово, а никой не може да каже как ще реагира едно изчадие адово. Имаш ли вземане-даване с него, всяко стратегическо планиране е безполезно.

– Започвам да подозирам, че нещата не са протекли съвсем според плана.

– И нямаш представа колко си прав, Бърти. Провалът бе пълен. Не можеше да е по-пълен дори ако се опитвах да измъкна пари от чичо Скрудж.

– Разкажи ми всичко, Орло.

– Ако имаш една свободна минутка, Бърти.

– Щом е за теб – винаги, Орло.

– Не бързаш ли за някъде?

– Не, тук ми харесва.

– И на мен. И тъй значи, пристигнах аз и казах на иконома, че искам да говоря с господин Кук по много важен въпрос. Той ме въведе в библиотеката и там заварих папърдака, захапал дебела пура. Още щом го съзрях, се уверих, че съм подбрал момента правилно. Пурата явно бе предшествана от обилна вечеря, а в чашата до лакътя му имаше бренди. Не можеше да има съмнение, че човекът се е натъпкал до кътниците. Следиш ли мисълта ми, Бърти?

– Като хрътка, Орло.

– С него имаше още един мъж. Някакъв африкански изследовател, доколкото разбрах.

– Майор Планк.

– Присъствието му бе доста смущаващо, защото той настояваше да ни опише детайлно ритуалите за плодородие на племето мбонго от поречието на Конго, които, уверявам те, хич не са за разправяне. Но

накрая все пак се разкара и аз можах да отворя дума по същество. И както се казва, цъфнах и вързах. Кук отказа да изкиха дори едно пени.

Задах въпроса, който отдавна ми беше на езика. Не че чак толкова се тревожех за финансовото състояние на Орло, но все пак любопитството ми бе подразнено.

– Каква е точно уговорката за твоите пари, Орло? Предполагам, че Кук не може просто ей тъй да ги стиска.

– Може, докато не стана на трийсет години.

– А на колко си сега?

– На двайсет и седем.

– Е, значи само след три...

Тук за пръв път у него проблесна старият Орло Портър, който тъй бленуваше да ме изкорми с голи ръце. Не твърдя, че на устата му излезе пяна, но само защото беше прекалено тъмно, за да видя добре.

– Да, ама аз не искам да чакам още три години, по дяволите. Знаеш ли какво ми плащат от застрахователната компания? Жалки трохи, колкото да не пукна от глад. А аз съм мъж, който обича хубавите неща. Искам да живея нашироко.

– Апартамент в Мейфър? (Луксозен район на лондонския Уест Енд – Б. пр.)

– Да.

– Шампанско с всяко ядене?

– Да.

– Лъскави ролс-ройси?

– И ролс-ройси също.

– И, естествено, по нещичко за закъсалия пролетариат? Сигурно ще искаш да разделиш с него излишъка си от средства.

– Няма да има никакъв излишък.

Затрудних се какво да кажа. Никога преди не бях обменял възгледи с жив комунист и откритието, че той не си пада кой знае колко по закъсалия пролетариат, ми дойде като шок. Мина ми през ума да гопредупредя, че момчетата в Кремъл много ще се разстроят, ако го чуят, но реших да не се пъхам между шамарите и смених темата.

– Между другото, Орло – рекох, – какво те доведе насам?

– Не ме ли слуша досега? Дойдох да видя Кук.

– Имам предвид басейна.

– Не знаех, че е тук.

– Стори ми се, че яко си беше плюл на петите. Бързаше ли за някъде?

– Бягах от едно куче, което искаше да ме изяде.
– Едро добиче с щръкнали уши?
– Да. Познаваш ли го?
– Срещали сме се. Но то не е искало да те изяде.
– Нахвърли се отгоре ми.
– То се хвърля върху всички с най-дружески намерения. Това е неговият начин да изрази чувствата си.

Орло изпусна дълга въздишка на облекчение. Тя щеше да бъде още по-дълга, ако не беше изгубил дъното под краката си, изчезвайки в дълбините. Зашарих с ръка наоколо и го изтеглих, а той ми благодари.

– Няма защо – рекох.
– Да знаеш какъв камък ми смъкна от сърцето, Бърти. Вече се чудех как ще се прибера здрав и читав в странноприемницата.

– Ще те откарам с колата.
– Не, благодаря. След като ме посвети в чистотата на мотивите на онова куче, предпочитам да повървя пеш. Тъкмо няма да настина. Между другото, Бърти, има само една точка, която бих искал да ми разясниш. Ти самият какво търсиш тук?

– Аз ли? Просто се разхождам.
– Видя ми се малко странно, дето киснеш в басейна.
– А, не. Реших да се поразхладя, Орло, това е всичко.
– Разбирам. Е, лека нощ, Бърти.
– Лека нощ, Орло.
– Нали мога да разчитам на достоверността на сведенията ти относно кучето?

– Напълно, Орло. Животът му е преизпълнен с нежлост и стихииите са тъй примесени у него, че Майката природа спокойно би могла да стане и да се похвали с него пред света (Приблизителният цитат е от „Юлий Цезар“ на Шекспир – Б. пр.) – рекох аз, припомняйки си един от многото афоризми на Джийвс.

Няколко минути по-късно, с обилно стичаща се от снагата ми вода, но с песен в сърцето, аз напуснах басейна и се упътих натам, където бях оставил колата. Освен дето пееше, сърцето ми би трябвало, естествено и да кърви за Орло, тъй като си давах сметка още колко има да чака, докато се сдобие с всички онези хубави неща, които с такава обич сподели с мен, но екстазът от успешната раздяла с котката оставяше твърде малко място за съчувствие към чуждите тревоги. Трябва неохотно да призная, че грижата ми за Орло бе напълно съпоставима с неговата за закъсалия пролетариат.

В лагера на Кук всичко бе спокойно. От Хенри и татко му нямаше ни дух, ни стон. Кучето, след като бе изкарало акъла на Орло, явно се бе отдало на заслужен отдих.

Подкарах надолу по алеята. Песента в сърцето ми се усили до фортисимо, щом слязох от колата пред прага на Сладуранската Къщурка, само за да замре в предсмъртен хрип, когато в глезена ми се отърка нещо меко и космато и поглеждайки надолу, аз съзрях познатия котешки силует.

Глава 18

Трябва да питам Джийвс, но мисля, че изразът, описващ начина, по който спях онази нощ, е „като на къпини“. Подскачах и правех пируети като умирация лебед от оня балет и нищо чудно, защото онава, което съм чувал Джийвс да нарича „безжалостна хватка на обстоятелствата“, ме бе хванало съвсем не по оня нормален безжалостен начин, от който можеш да се откопчиш с някоя елементарна хватка, като например да отпратиш на околосветско пътешествие и да не си показваш носа, докато прахта не се слегне.

Разполагах, разбира се, и с варианта да се разгранича изцяло от кошката афера и да откажа да бъда занимаван за в бъдеще с проклетото животно, но това щеше да означава полковник Брискоу да зачеркне Симла от състезанието, което щеше да означава банкрут на обичната ми леля, което щеше да означава прибягването до чичо Том за попълване на дефицита, което щеше да означава разбълникване на стомашните сокове на последния за непредвидим период от време, което щеше да означава той вечер подир вечер да отблъсква чинията си недокосната, което щеше да накара Анатоли, импулсивен като всеки гений и чувствителен като истински французин, да се засегне до дън душа и да си подаде оставката. С две думи, гибел, разруха и отчаяние.

Естествено, рицарският дух на Устър не можеше да допусне нищо такова. По някакъв начин, независимо от смъртния риск, котката трябваше да бъде инфилтрирана в Главната квартира на Кук. Но кой щеше да извърши инфилтрацията? Били Греъм бе показал достатъчно недвусмислено, че и всичкото злато на света не може да го предума да се изправи срещу ужасите на зловещия Егсфорд Корт. Джийвс официално бе заявил своя отказ от участие. А леля Далия автоматично отпадна поради злощастната неспособност да се придвижва от място на място, без нито съчка да изпука под нозете ѝ.

Това стоварваше случая безвъзвратно върху плещите на Бъртрам. И той не можеше да махне с ръка и да продължи, свирукайки по пътя си, защото стореше ли го, всяка надежда да се докосне в близко бъдеще до шедьоврите на Анатоли приритваше и безвъзвратно предаваше Богу дух.

Ето защо настроението, в което на другия ден прескочих до „Гъската и скакалецът“ за закуска, бе мрачно. Като правило аз не приемам сутрешната си храна в шест и половина, но тъй като сега бях буден още от

четири, мъките на глада започваха да стават нетърпими.

Ако имаше едно нещо, което да смятах за сигурно, то бе, че ще закусвам сам. Затова изненадата ми, когато открих Орло да се тъпче с яйца и бекон в трапезарията, бе съществена. Не можех да си представя как тъй е влязъл в обращение в този ранен час. Разбира се, хората, наблюдаващи птици, са непостоянни в своите привички, но дори и да имаше среща с някое коприварче, той можеше да си я уреди за по-приличен час.

– А, здрасти, Бърти – рече. – Радвам се да те видя.

– Рано си се вдигнал, Орло.

– Малко преди обичайния ми час. Не искам да карам Ванеса да чака.

– Поканил си я на закуска?

– Не, тя ще е закусила, когато се видим. Срещата ни е за седем и половина. Разбира се, може и да закъснее. Всичко зависи от това колко бързо ще успее да намери ключа от гаража.

– За какво ѝ е притрябвал?

– За да изкара бентлитото.

– А за какво ѝ е бентлитото?

– Драги ми Бърти, нали все с нещо трябва да избягаме.

– Да избягате?

– Май трябваше с това да започна. Да, ние ще избягаме и, слава Богу, денят се очертава чудесен за целта. А, ето ги и твоите яйца. Ще видиш, че ще ти харесат.

Със сядането си на масата аз бях поръчал яйца и както Орло справедливо отбеляза, те бяха отлични. Но аз ги чоплех отнесено с вилицата, твърде поразен, за да им отдам дължимото внимание.

– Да не искаш да кажеш – рекох, – че вие с Ванеса действително... такава?

– Това е единственият трезв и далновиден подход. Защо, изненадва ли те?

– Като ударен с пушен бут съм.

– И какво толкова?

– Мислех, че не си говорите.

Той нададе хиенски кикот. Явно доста го напъваше изотвътре – и нищо чудно, разбира се, след като Ванеса бе за него като слънцето и въздуха за всяко живо същество, както съм чувал да се изразява Шекспир. Това ме накара да се замисля върху поразителните различия в човешките вкусове. Аз самият, както съм отбелязвал, макар и заслепен навремето от лъчистата ѝ хубост, получавах скомина от перспективата

да свържа жребия си с нейния, докато той явно с копита риеше и даваше де що му е мило и драго да го стори. По абсолютно същия начин моят чичо Том маха с четири крака във въздуха, ако успее да се сдобие на не-померна цена с яйцевидна сребърна сосиера от времето на кралица Ана (Т.е. от началото на 18 век. Б. пр.), с която аз за нищо на света не бих допуснал да ме видят на публично място. Какво нещо са човешките вкусове!

Орло продължаваше да се превива от смях.

– Не си в крак със светската хроника, Бърти. Това, за което говориш, е минало. Не отричам, че имаше момент, когато отношенията ни донякъде се обтегнаха и по адрес на моята мъжественост бяха изречени силни, макар и крайно несправедливи думи, но снощи помежду ни настъпи мир и благодат.

– О, значи снощи си я срещнал?

– Малко след като се разделих с теб. Тя бе излязла на кратка разходка, преди да се оттегли в покоите си, за да ороси възглавието си с горчиви сълзи.

– Защо ще го оросява?

– Защото мислела, че ѝ предстои да се омъжи за теб, разбира се.

– Разбирам. Участ по-лоша от смъртта, може да се каже.

– Именно.

– Съжалявам, че съм ѝ причинил това безпокойство.

– О, всичко е наред. Тя го преодоля веднага щом ѝ казаха, че съм ходил при Кук да си искам парите. Трябваше да видиш разкаянието ѝ, когато чу, че съм тряснал няколко пъти по масата с мъжествен юмрук. Направо се покъртих. Тя ми заяви, че героите от древногръцкия епос били мижитурки в сравнение с мен и се метна в обятията ми.

– Не се ли измокри?

– Има нещо такова. Но не възропта. Такива са темпераментните момичета. И тутакси решихме да избягаме. Ти може би недоумяваш от какво ще живеем, но моята заплата плюс малката сума, която тя е наследила от някаква леля, на първо време ще ни оправят. В общи линии решихме, че тя ще закуси рано, после ще отиде в гаража и ще изкара бент-лито, като не пропуска да извади от строя другите коли, оставяйки на разположение на баща си само трактора на градинаря.

– С това направо ще му разкаже играта.

– Така смятам и аз. Машинката е отлично пригодена за оран и копан, но не става за шосейно преследване на забягнали дъщери. Кук никога няма дани настигне.

– Макар че дори да ви настигне, не виждам какво би могъл да стори.

– Как така не виждаш? Ами она негов камшик?

– А, да.

Не знам дали щеше да доразвие тази тема, но преди да отвори уста, откъм улицата се разнесе звук на клаксон.

– Това е тя – рече Орло и изхвърча.

Последвах примера му. Непреливащ от желание да се срещам с Ванеса, аз се изнизих през задната врата и се върнах в Сладуранската Къщурка. И тъкмо бях разтворил „По заповед на царя“ с надеждата да открия какво все пак е заповядал, като предположението ми бе, че един куп герои с имена, завършващи на „ски“, ще се озоват в Сибир, преди да са рекли „Петър плет плете през три плета преплита“, когато в стаята ми нахълта... кой мислите? Орло.

В ръката му имаше плик.

– А, ето те и теб, Бърти – каза. – Минавам само за минутка. Ванеса ме чака отвън в колата.

– Покани я да влезе.

– Не иска. Казва, че щяло да бъде твърде болезнено за теб.

– Кое?

– Да я видиш, муле такова. Да се блещиш насреща й, знаейки, че тя принадлежи на друг.

– А, ясно.

– Просто няма смисъл да се мъчиш напразно.

– Не ще и дума.

– Аз също не бих те безпокоил, но трябва да ти предам този плик. Вътре има писмо за Кук от мен наместо онова, което Ванеса му е написала снощи.

– Значи му е написала писмо?

– Да.

– Което е оставила върху скромното си девическо ложе?

– Такова беше намерението ни. Но го е забутала някъде и сутринта в бързината не могла да го открие. Затова реших да му драсна два-три реда. Все пак като крадеш хорските дъщери, редно е поне от кумова срама да известиш човека. А и аз бездруго съм изложил нещата по-ясно от Ванеса. Знаеш, че седнат ли да пишат писма, момичетата се отплесват и накрая не става ясно котката ли е изяла канарчето, или канарчето е изригало котката от къщата. Докато един университетски възпитаник като мен, при това сътрудничещ на „Ню Стейтсман“, („New Statesman“

(„Нов политик“) – лейбъристски седмичник, занимаващ се с въпросите на политиката, икономиката, литературата и изкуството. – Б. пр.) не изпада в подобни слабости. Неговият стил се отличава с кристална яснота и сбитост.

– Не знаех, че пишеш за „Ню Стейтсман“.

– Редовно изпращам писма до редактора. И почти не пропускам седмичния читателски конкурс.

– Увлекателна работа.

– Много.

– Аз също съм парче литератор. Когато леля Далия се бе заела да издава онова „Будоарът на милейди“, излязох в него с материал на тема „Какво носи добре облеченият мъж“.

– А стига бе! Следващия път, като се видим, непременно ще ми разкажеш. А сега трябва да бързам. Ванеса ме чака и – добави той, когато клаксонът отвън разкъса утринната тишина – започва да губи търпение. На ти писмото.

– Искаш да го занеса на Кук, така ли?

– А ти защо мислиш, че ти го давам? За да си го сложиш в рамка?

И стези думи изпърха навън като горска нимфа, подплашена по време на баня, а аз отново взех в ръце „По заповед на царя“.

Сторих го с горчивия копнеж широката общественост да престане най-сетне да ме възприема като безропотно добиче, върху чиято гърбина всеки можеда стоварва каквото му щукне. Всеки път, щом положението станеше напечено и някой трябваше да вади картофите от огъня, дружен възглас се надигаше от вси страни: „Нека го направи Устър“. Вече споменах за склонността на леля Агата, щом ѝ скимне, да ми тръсва в скута противното си отроче Томас. Леля Далия пък не пропусна да помрачи светлите дни на младостта ми с котката на Кук. А сега пък Орло най-безочливо ме караше да му нося писмата до Кук, сякаш да цъфна пред Кук в настоящото му афектирано състояние не беше все едно да се присъединя към ония тримата в пещта (Цар Навуходоносор хвърля в запалена пещ трима израилтянски младежи, оклеветени, че отказват да се кланят на златния му истукан. Библия, Книга на пророка Данаила, глава 3. – Б. пр.), за които бях чел навремето в частното училище и благодарение на големите си познания спечелих викторината по вероучение. Какво, питах се аз, да се прави?

Дилема като тази спокойно би прекършила всеки средностатистически мъж, но тъкмо това е характерната отлика на Устърови – те не са обикновени средностатистически мъже. Не мисля, че бяха изменили и

два часа, когато решението като мълния озари ума ми – а именно да напиша върху плика името и адреса на Кук, да му лепна една марка и да го пусна в пощата. Намерил този изход, аз се върнах към четивото си.

Но всичко днес сякаш се бе съюзило да ми попречи да узная какво е заповядал царят. Едва бях прочел няколко реда, когато вратата се разтвори с трясък и стана ясно, че все пак срещата ми с Кук е неизбежна. Той стоеше на прага като краля на демоните от китайска пантомима.

С него беше майор Планк.

Глава 19

Винаги съм се гордял с качествата си на добър домакин, предразполагащ гостите си със сърдечна усмивка и духовит комплимент, но трябва да призная, че при вида на тези двамата така се спекох, че най-духовитото, което успях да измътя, бе продран писък като на пекинез с ларингит. Планк пръв завърза разговор.

– Извадихме късмет, Кук – рече той. – Още не са тръгнали. Защото, ако бяха – добави, следвайки плътно пътя на логиката, – тоя нехранимайко нямаше да е тук.

– Прав си – каза Кук, след което се обърна към мен: – Къде е дъщеря ми, мошенико?

– Да, къде е тя, жалък плъх такъв? – обади се Планк и моето търпение отведнъж се изчерпа. От пекинез с проблеми в гърлото аз мигом се преобразих в юначага от исторически роман, дето тръсва някоя прашичка от безукорния си батистен ръкавел, преди да съдвече и изплюе лошите. Защото моят чевърст ум ми казваше, че двамата изкуфелници тотално са оплели конците и аз разполагам с редкия и тъй сладостен случай да ги направя за смях на кокошките и всички останали пернати твари.

– Бъдете тъй добри да ме просветлите по два пункта, ваши благородия Планк и Кук – рекох високомерно. – (А): защо заемате в моята вила пространство, от което аз се нуждая за личии цели, и (Б): какво, по дяволите, бръщолевите? Какви са тия дивотии за разни дъщери?

– Опитва се с наглост да излезе от небраното лозе – отбеляза Планк. – Казах ти, че така ще стане. Напомня ми за един тип, когото познавах в Източна Африка. И той все тоя номер пробутваше. Хванеш го да ти бърка в кутията с пури, а той те гледа в очите и твърди, че само ги подреждал. Аберкромби-Смит му беше името, накрая свърши в корема на един крокодил по долното поречие на Замбези. Но дори той клякаше, щом се сблъскаше със съкрушителни улики. Сблъскай тоя мухльо със съкрушителните улики, Кук.

– Така и ще направя – рече Кук, изваждайки един плик от джоба на самото си. – Ето това тук е писмо от дъщеря ми. С подпис „Ванеса“.

– Много важен детайл – додаде Планк.

– Ще ви го прочета дословно. „Скъпи татко. Заминавам с мъжа, когото обичам.“

– Да видим сега как ще се измъкне – каза самодоволно Планк.

– Да – съгласи се Кук. – Имате ли нещо да кажете?

– Само едно – парирах аз и си помислих колко бе грешил Орло, предполагайки, че седнат ли да пишат писма, момичетата се отплесват от темата. И това ако не беше кристална яснота и сбитост, здраве му кажи. Дали пък, мина ми през ума, Ванеса също не сътрудничеса на „Ню Стейтсман“? – Кук – рекох, вие сте жертва на печално не-знам-си-какво.

– Гледай го само! – извика Планк. – Казах ли ти, че е безумно нагъл.

– Това писмо не се отнася до мен.

– Значи отричате, че вие сте мъжът, когото дъщеря ми обича?

– Отричам го с две ръце.

– Въпреки факта, че тя по цял ден влиза и излиза от тази отблъскваща вила и вероятно в същия този момент се крие под леглото в стаята за гости? – каза Планк, продължавайки да си вре гагата в разговора по най-нелицеприятен начин. У тези африкански изследователи няма съдръжаност, няма такт.

– Нека поясня – рекох. – Човекът, когото търсите, е Орло Портър. Двамата с Ванеса са лапнали един по друг още докато тя била в Лондон. Любовта им пуснала буен кълн, ако кълн е онова, което имам предвид, докато в крайна сметка почувствали, че повече не могат да останат разлъчени. Тогава тя задигнала вашата кола и двамата отпрашили с нея да се бракосъчетаят.

Тази проста истина, като всички истини, не хвана дикиш. Кук каза, че лъжа, а Планк отвърна, че разбира се, че лъжа, и добави, че колкото повече ме гледал, толкова повече съм му напомнял за Аберкромби-Смит, който по негово мнение положително щял да свърши на бесилото, ако крокодилът не бил взел нещата в свои ръце.

Дължа да спомена, че в хода на тези реплики лицето на Кук добиваше все по-наситена окраска. Сегато изглеждаше като клубната вратовръзка на „Търтеите“, която е наситено морава. Имаше време, когато се появиха гласове в полза на аленопембено на бели точки, но поддръжниците на това революционно виждане не събраха нужното мнозинство на общото събрание на клуба.

– Как си позволявате дори да допуснете, че съм такъв глупак, та да повярвам, че родната ми дъщеря се е влюбила в Орло Портър? – прогърмя той. – Сякаш някое нормално момиче би могло да обикне тоя клетник!

– Нелепо! – рече Планк.

– Ванеса начаса би отвърнала лице от него.

– В отврата – рече Планк.
– Не че проумявам какво е намерила и у вас.
– Нито пък аз – рече Планк. – Особено с тая пиянска четина по лицето. Противна гледка.

Вярно, че тази сутрин не се бях обръснал още, но това вече мина всякаква граница. Устър приема с готовноет критиката, но не понася вулгарната обида.

– Пфу! – рекох. Това е израз, който не фигурира в речниковия ми фонд, но Ниро Улф (Частен детектив, герой от романите на американския писател Рекс Стаут. – Б. пр.) го използва под път и над път и все с отличен резултат, та ми се стори, че тук ще пасне добре. – Писна ми от тъпите ви диалози. Прочетете това тук. – И аз подадох на Кук писмото на Орло Портър.

Трябва да призная, че по-добър ефект от тази съкрушителна улика, както би я нарекъл Планк, не можеше и да се желае. Ченето на Кук провисна. Той изгрухтя. Лицето му се плисира неконтролируемо.

– Боже мой! – изхърка.
– Какво има? – попита Планк. – Какво става?
– Това тук е от Портър. Пише, че е избягал с Ванеса.
– Навярно е фалшификат.
– Не. Почеркът на Портър не може да се сбърка... – Той се задави.
– Господин Устър...

– Не го наричай господин Устър, сякаш е достоен член на обществото – пламенно изрече Планк. – Той е отявлен престъпник, който навремето за една бройка да ме завлече с пет лири. Можеш да се обръщаш към него с „Джо Тиролеца“ – името, под което е известен на полицията. Устър е само псевдоним.

Кук май не го слушаше – за което не мога да го виня.

– Господин Устър, дължа ви извинение.

Реших да не бъда суров в справедливия си гняв. Нямаше смисъл да мачкам бедното старче под желязната си пета. Вярно, той се бе държал крайно оскърбително, но все пак към мъж, изгубил в разстояние само на два дни котка и дъщеря, може да се прояви известно снизхождение.

– Да не говорим повече за това, драги – рекох. – На всеки от нас се случва да сгреша. Прощавам вина драго сърце. И ако това малко недо-разумение ви е научило друг път да не говорите, докато не сте сигурен във всички факти, значи срещата ни не е отишла напразно.

Бях направил кратка пауза, чудейки се дали не звуча твърде покровителствено, когато някой с тих глас каза: „Мяу“, и като погледнах

надолу, видях, че котката се е присъединила към нас. И ако някога някоя котка е избирала най-неподходящия момент, за да се проникне от общителност и да пожелае да се отърка сред хора, то тази котка бе именно тази котка. Зяпнах я с пръхашо сърце и безмълвен копнеж да се намирам далеч от тук, някъде на юг. Захапал пръстите на двете си ръце, за да не заскубя с тях рязко побелелите си коси, аз зачаках да узная своята участ.

Не ме накараха да чакам дълго.

– Ха! – рече Кук, като грабна животното и го притисна към гърдата си. Явно интересът му към всякакви избягали щерки беше изстинал начаса.

– Казах ти, че само Джо Тиролеца ще да я е откраднал – доволно се обади Планк. – Тъкмо затова се навърташе край конюшните оня ден. Дебнел е сгоден случай.

– Чакал е своя час.

– Виж го само как млъкна като подмокрен.

Той беше прав. Аз не можех да обеля дума. Да оправдая себе си, означаваше да изложа прародителката на присъдата на обществено мнение. Нямах смисъл да ги убеждавам, че съм се опитвал нееднократно да върна котката. Положението ми можеше да се опише като „оплетен в мрежата на съдбата“, който израз ми хрумна, а хрумне ли ти този израз, най-добре да си траеш. Ако не вярвате, питайте момчетата от Дартмур или Пентънвил (Известни английски затвори – Б. пр.). Можех единствено да се надявам, че радостта от лелеяната среща ще смекчи сърцето на Кук и ще го накара да ме пусне по живо по здраво.

Къде ти.

– Ще настоявам за присъда, която да послужи за урок на други като него – рече той.

– А междувременно – не пропусна да се намеси досадникът Планк, – дали да не го поблъскам с бастуна по главата? Зулуският боздуган щеше да е по-уместен, но за жал го оставих в стаята си.

– Мислех да те помоля да доведеш полицаи.

– А ти какво ще правиш през това време?

– Ще отнеса котката при Картофчето.

– Ами я си представи, че като излезем и двамата, той вземе, че офейка?

– Тук имаш право.

– Когато в племето мбонго от поречието на Конго хванат някой да краде, го връзват върху първия срещнат термитник, докато доведат

уала-уала, както на местния диалект наричат съдията. Доста е неприятно за обвиняемия, особено ако не обича термити или ако уала-уала е заминал за уикенда, но кой му е крив, че пипа чуждото. Тук термитите, разбира се, са малко кът, но затова пък можем да го вържем за дивана. За целта ще трябва само да накъсаме малко шнурове от завеси.

– Хайде тогава.

– Не е зле и да му запушим устата, че иначе ще опищи цялото село.

– Скъпи Планк, ти винаги мислиш за всичко.

Аз съм голям любител на криминални романи и често съм се чудил как ли се чувстват героите, когато лошият ги омотава от глава до пети, което той, общо взето, прави час по час. Сега можех на собствен гръб да добия приблизителна представа, но, разбира се, само приблизителна, тъй като те почти винаги са завързани за буре с барут със запалена свещ отгоре, което несъмнено е далеч по-пикантно.

На мен тази допълнителна атракция ми бе спестена, но дори и така далеч не пребивавах в слънчево настроение. Мисля, че запушалката в устата ми бе тази, която попарваше моя ентузиазъм. Планк беше наврял между горната и долната ми челюст своята кесия за тютюн, а тя бе твърде силно пропита от вкуса на африкански изследовател, за да ми доставя наслада. Ето защо изпитах неизразимо облекчение, когато отвън се чува стъпки и аз разбрах, че Джийвс се е завърнал от своя гуляй с госпожа П. Б. Пигът от Балморъл, Мейфкинг Роуд.

– Добро утро, сър – каза той, без да изрази капка изненада, че ме заварва завързан за дивана с шнуровете от завесите, както не би я изразил и ако видеше, че ме яде крокодил от долното поречие на Замбези, макар че във втория случай се надявам да изпусне една въздишка на съжаление.

Като изрази предположението, че ще се чувствам по-удобно без тях, той ме освободи от въжата и кесията за тютюн.

– Закусили ли сте, сър? – запита и аз му отговорих, че съм.

– Тогава може би малко кафе?

– Страхотна идея. И го направи по-силно – добавих с надеждата да отмия вкуса на черния континент от устата си. – А когато се върнеш, ще ти разправя история, от която ще подскочиш като седнал върху торба със съскащи ехидни.

Разбира се, тук напълно грешах. Съмнявам се, че той дори би повдигнал вежда, ако някой ден откри еше споменатия чудат звяр от Откровенията на Йоана в кухненската мивка. Когато се завърна с димящото

джезве и аз се заех до го посвещавам в премеждията си, той ме изслуша внимателно, но без да дава никакъв признак, че оценява чутото като една от сензациите на сезона. Едва когато му споменах за одобряването между Орло и Ванеса, освободило ме от всякакви задължения към последната, искрица интерес разчупи смръзнатите му черти. Мисля дори, че щеше да му отпусне края дотам, че да ми поднесе почтителни поздравления, ако в този момент в стаята не беше нахлул Планк.

Той беше сам. Можех да му кажа, че е безполезно да се мъчи да открие Мейдън Егсфордските сили на реда по това време на деня. Те наброяват всичко на всичко един оперативен работник и сутрин той обхожда местността с велосипеда си.

При вида на Джийвс по лицето мусе изписа потрес.

– Инспектор Уидърспун! – извика той. – Направо е невероятно как Скотланд Ярд винаги пипва когото трябва. Навярно от седмици следвате като хрътка дирите на Джо Тиролеца, без той дори да подозира, че инспектор Уидърспун, мъжът, който никога не спи, е дебнал всеки негов ход. Е, не бихте могли да го настигнете в по-подходящ момент, защото в добавка към онова, за което полициятаа го търси, той открадна и една много ценна котка, собственост на моя приятел Кук. Беше я укривил в този дом. Но ме учудва, че сте го отвързали от дивана. Винаги съм смятал, че полицията особено държи нищо да не се пипа по сцената на престъплението.

Трябва да призная, че няхах думи, но затова пък Джийвс ги имаше в изобилие.

– Не мисля, че ви разбирам – рече той с тъй хладен тон, че Планк навярно съжали, задето не си е сложил вълнените зимни гащи. – И мога ли да узная защо ме наричате инспектор Уидърспун? Аз не съм никакъв инспектор, а още по-малко Уидърспун.

Планк поцъка нетърпеливо с език.

– Разбира се, че сте – отвърна. – Съвсем ясно си ви спомням. Остава да ми кажете, че не сте арестували този мъж в моя дом в Глостършир, когато се опитваше да ми измъкне пет лири чрез измама.

Джийвс не носеше безукорен батистен ръкавел, в противен случай положително би изгърсил някоя прашинка от него. Той усили хладината в своя тон.

– Вие грешите във всяко едно отношение – рече. – Господин Устър има средства в излишък, поради което изглежда крайно невероятно да се опитва да ви отнеме чрез измама някакви си пет лири. Мога отговорно да се позова на финансовото състояние на господин Устър, тъй като

съм негов личен адвокат и се занимавам с ежегодното оформяне на данъците му.

– Разбра ли сега, Планк – намесих се вече и аз. – За всеки здравомислещ човек е ясно, че страдаш от халюцинации, вероятно защото си стоял твърде дълго на слънце, докато си досаждал на местното население на Екваториална Африка. На твоё място щях да тичам право при Е. Дж. Мъргатройд да ми даде някакво лекарство. Не бива да позволяваш това нещо да се разпространи. Ще бъде крайно глупаво, ако перколяшаш съвсем и се наложи да те заровим преди залез-слънце.

Планк видимо се спаружи. Той нямаше как да побледнее под тена си, защото имаше толкова много тен, че под него не можеше да се побледнее. Но той изглеждаше много замислен и аз си представях какво му минава през задръстения ум. Явно се питаше как ще се разбере сега със своя приятел Кук, когото с това връзване на хора по дивани бе превърнал в съучастник в нанасяне на тежки морални и телесни повреди и какво ли още не.

Тези африкански изследователи съобразяват бързо. Около пет секунди му бяха нужни, за да реши, че всъщност няма защо да стои и да се обяснява с Кук. После драсна по градинската алея с крайна цел най-вероятно Мбонго на река Конго или някое друга уютно местенце, където дългата ръка на закона да не може да го достигне.

Естествено, първото нещо, което сторих след напускането му, бе да изразя дълбоката си признателност към Джийвс за неговото неоценимо съдействие. Щом свърших с това, минахме на по-светски теми.

– Добре ли прекара снощи, Джийвс?
– Крайно задоволително, благодаря ви, сър.
– Как завари леля си?
– В началото беше донякъде обезсърчена.
– Че защо?
– Изгубила котката си, сър. Заминавайки на почивка, я поверила на грижите на една своя позната и животното забягнало.

Зяпнах. Беше ме озарила внезапна идея. Ние от рода Устър сме така. Постоянно ни озаряват внезапни идеи.

– Джийвс! Дали е възможно... Допускаш ли, че...
– Да, сър. Тя ми я описа до последната подробност и няма никакво съмнение, че това е същото животно, пребиваващо понастоящем в Егсфорд Корт.

Ударих две-три безгрижни стъпки степ. Мога да разпозная един щастлив завършек, щом го видя.

– Тогава значи Кук ни е в ръчичките!

– Действително, така изглежда, сър.

– Ще отидем при него и ще му кажем, че може да ползва котката до приключване на състезанието, ако заплати, разбира се, подобаваща сума на твоята леля. Това се казваше отдаване под аренда, нали?

– Да, сър.

– И като добавка ще поставим условие... Условие, нали така?

– Да, сър.

– Да даде парите на Орло Портър. Бих искал да видя въпроса с Орло и Ванеса уреден. Няма начин да откаже, защото котката му е необходима, а ако опита някакъв номер, го първаме през ръцете с едно обвинение в морални и телесни повреди. Прав ли съм, Джийвс?

– Без съмнение, сър.

– И още нещо. От известно време насам си мисля, че трескавият ритъм на живот в Егсфорд Корт едва ли е онова, което Е. Джимпсън Мъргатройд е имал предвид, когато ме изпрати на пълен отдих в провинцията. Нужно ми е едно по-тихо и спокойно място, каквото е може би Ню Йорк. Дори да ме ограбят посред бял ден на улицата, какво толкова? С времето вероятно и с това се свиква. Съгласен ли си, Джийвс?

– Да, сър.

– И подкрепяш идеята да сдъвчем татко Кук?

– Да, сър.

– Тогава да вървим. Колата ми е отвън. Следваща спирка Егсфорд Корт.

Глава 20

Беше около седмица след пристигането ни в Ню Йорк, когато, изпълнен със светлото ликуване на младостта, аз седнах на масата за закуска, за да открия до чинията си писмо с английска марка. Почеркът ми беше непознат и аз го бутнах настрана с намерението да се заема с него по-късно, когато съм си подложил добре с шунка и яйца. По правило постъпвам така с писмата, които получавам на закуска, защото, ако са гадни и ги прочетеш на гладен стомах, целият ти ден тръгва на терсене. А в тези неспокойни времена рядко се срещат хора, които да пишат нещо друго, освен гадости.

Около половин час по-късно, вече освежен и подкрепен, аз отворих плика и разбрах защо почеркът ми се е сторил непознат. Подателят бе моят чичо Том, а той не ми беше писал още от училищните ми години, когато, не може да му се отрече, винаги прилагаше по един запис за пет или десет шилинга.

Ето какво прочетох:

Скъпи Бърти,

Ти несъмнено ще се учудиш, че получаваш настоящото от мен. Пиша ти от името на твоята леля, която претърпя печален инцидент и в момента носи ръката си на превръзка. Злополуката станала през последните дни на престоя й в Съмърсет у семейство Брискоу. Ако добре съм я разбрал, имало празненство по случай победата на Симла, коня на полковник Брискоу, в много важно състезание, и тъкмо в разгара му една тапа от шампанско, извърчайки от бутилката, я цапнала тъй силно по върха на носа, че тя изгубила равновесие и паднала, наранявайки китката си.

Следваха около три страници за времето, подоходния данък (който не му допадал) и новите постъпления в колекцията му от старо сребро, а накрая – послепис:

P.S. Леля ти ме помоли да приложи тази вестникарска изрезка.

Не можах да намеря никаква вестникарска изрезка и предположих, че е забравил да я пхне в плика. Но после я съзрях да лежи на пода.

Вдигнах я. Беше от „Бридмътски страж“, най-вероятно отпечатана и в „Ежедневник на Съмърсетския фермер“ и „Южен наблюдател“ – органите, отразили с такъв възторг, както навярно помните, изпълнението на песента „Всяка сладурана обича по един моряк“ от облечената ми в моряшко костюмче прародителка на селския концерт в Мейдън Егсфорд.

Съдържанието ѝ бе следното:

СЕНЗАЦИЯ НА ЮБИЛЕЙНИТЕ НАДБЯГВАНИЯ В БРИДМЪТ РЕШЕНИЕТО НА СЪДИИТЕ

Вчера съдийската тройка в състав майор Уелш, адмирал Шарп и сър Еверард Бут след продължително заседание се произнесе върху крайния резултат от надбягванията в Бридмът, довели до такова брожение сред местните спортни среди. За победител се признава конят Симла на полковник Брискоу. Залозите ще бъдат разпределени съгласно това решение. Носят се слухове, че предстои крупни суми да сменят своите собственици.

Тук поспрях, тъй като писмото и изрезката ми бяха дали много храна за размисъл. Естествено, трагичната сцена с леля Далия и тапата от шампанско предизвикваше у мен най-дълбока загриженост. Нещо подобно се бе случило и с мен по време на един гуляй в „Търтенте“ и мога да ви уверя, че твърдостта на духа ми бе подложена на безмилостно изпитание. Но пък от друга страна, с тлъстата печалба, която бе ударила, тя дълго време нямаше да има нужда да прибягва до чичо Том, за да си закърпва месечните баланси.

Но скоро този аспект на проблема спря да приковава моя интерес. Онова, което ми се искаше да разбуля, бе самата сърцевина на оформящата се мистерия. Очевидно Картофчето на Кук бе свършил първи, но е бил дисквалифициран. Защо ли? Заради блъскане на противника? Обикновено това караше съдиите да прибягват до такива решения.

Зачетох нататък.

Подробностите, естествено, са все още свежи в паметта на нашите читатели. Излизайки на финалната права, Симла и неговият съперник бягаха муцуна до муцуна далеч пред останалите участници и беше ясно, че един от тях ще стане краен победител.

Близко до финала Симла пое водачеството и беше с цяла дължина напред, когато една котка, черна с бели петна, внезапно изтича на пистата и го накара да се изправи на задните си крака, изхвърляйки жокея от седлото. Впоследствие се разкри, че котката е принадлежала на господин Кук и на практика е била докарана до хищнодруса във фургона на неговия кон. Именно това обстоятелство натежа при решението на съдиите, които, както вече казахме, вчера присъдиха победата на състезателя на полковник Брискоу. На господин Кук бяха изказани съчувствия.

Не и от мен, бързам да уточня. Според мен старият проклетник си беше получил напълно според заслугите. Не може цял живот да вилнеш и да тормозиш хората с противното си камшиче, без накрая да си платиш за дяволъка. Мелниците на боговете мелят бавно, но сигурно, дето е рекъл онзи. („Онзи“ е немският поет Фридрих фон Логау (1604–1655). – Б. пр.)

В това философско настроение храносмилах с помощта на блага цигара, когато Джийвс влезе да разчисти масата и аз му съобщих новината.

– Симла е спечелил, Джийвс.

– Наистина ли, сър? Това е крайно задоволително.

– А леля Далия е била цапната по носа с тапа от шампанско.

– Моля, сър?

– При последвалите празненства в дома на Брискоу.

– А, разбирам, сър. Болезнено изживяване, но вярвам, че удовлетворението от финансовия успех е позволило на госпожа Травърс да го понесе с подобаваща твърдост на духа. Ведър ли бе тонът на съобщението й?

– Писмото не беше от нея, а от чичо Том. Той е приложил ето това.

Подадох му изрезката и видях, че тя го заинтригува дълбоко. Лявата му вежда се повдигна най-малко с една осма от сантиметъра.

– Потресавашо, Джийвс.

– Извънредно, сър. Но не съм сигурен, че бих подкрепил изцяло решението на съдиите.

– Така ли?

– По-скоро съм склонен да разгледам случилото се като един вид природно бедствие.

– Е, слава Богу, че не си бил в комисията. Въображението немее при мисълта какво би сторила леля Далия, ако нещата се бяха развили

иначе. Мога да си я представя как пъха таралежи в леглото на майор Уелш и получава четиринайсет дни в кафеза за изливане на кофе с помия от прозореча върху главите на адмирал Шарп и сър Еверард Бут. Аз самият бих получил нервен срив през първите два дни. А в Мейдън Егсфорд и бездруго си беше достатъчно трудно да не получиш нервен срив. – Сега вече и дванайсетте цилиндъра на философското ми настроение работеха на пълни обороти. – Джийвс – рекох, – ти размишляваш ли понякога върху живота?

– В отделни случаи, сър, през свободното си време.

– И как го намираш? Доста бръмнат на места, не ти ли си струва?

– Би могло да се опише и по този начин, сър.

– Струва ти се, че еди-кое си е така и така, докато то всъщност изобщо не е така и така. Схващаш ли мисълта ми?

– Не напълно, сър.

– Добре, да вземем един прост пример. На пръв поглед Мейдън Егсфорд даваше всички признаци на един тих безбурен пристан. Дотук съгласен ли си?

– Да, сър.

– Спокоен райски кът с китни дворчета и румени селянци накъдето се обърнеш. А после изведнъж смъкна фалшивите си мустаци и брада и отдолу се оказа същинска преизподня. За да намерим мир и покой, трябваше да дойдем чак в Ню Йорк и ето че тук ги гребем с пълни шепи. Животът се носи гладко и нищо не се случва. Да са ни ограбили насред улицата?

– Не, сър.

– Да ни е застреляла младежка банда?

– Не, сър.

– Ето на. Не, сър. Плуваме си като бърбечета в лой. И ще ти кажа защо. Защото тук няма лели. И най-вече защото сме на три хиляди мили от госпожа Далия Травърс от Бринкли Малър, Маркет Снодзбъри, Усършир. Не ме разбирай погрешно, Джийвс. Аз обичам старата плът и кръв. На практика дори я обожавам. Никой не може да каже, че е скучал в нейната компания. Но моралният ѝ облик куца. Тя не прави разлика между онова, което е по Хойл и онова, което не е по Хойл (Тоест „както трябва“, „по всички правила“. Популярен израз по името на Е. Хойл, автор на книгата „Наставления за играта вист“, изд. 1742 г. – Б. пр.). Когато ще предприема нещо, не се пита: „А дали Емили Поуст (Американска писателка и журналистка, известна със статиите си на тема етикет и добри маниери. Авторка на книгата «Етикет» (1922 г.), претърпяла

множество преиздания. – Б. пр.) би одобрила това?“, а пердаши направо през просото, както в случая с котката. Знаеш ли откъде идва цялата беда с лелите като класа, Джийвс?

– Не, сър.

– Те не са джентълмени – рекох сериозно.

КРАЙ

© 1974 П. Г. Удхаус
© 1996 Деян Кючуков, превод от английски

P. G. Wodehouse
Aunts Aren't Gentlemen, 1974

Публикация: Издателство „Колибри“, 1996
Сканиране, разпознаване и редакция: Теодора, 2007

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/2764>]